

JAARSTUKKEN 2022

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	4
Financieel kader	8
Leeswijzer	9
Jaarverslag	10
Centrale thema's	11
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	15
Programma 1. Veiligheid	22
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	24
Programma 3. Economie	27
Programma 4. Onderwijs	30
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	34
Programma 6. Sociaal domein	40
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	49
Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	53
Paragraaf Lokale heffingen	56
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	67
Paragraaf Financiering	71
Paragraaf Bedrijfsvoering	74
Paragraaf Verbonden partijen	81
Paragraaf Grondbeleid	89
Paragraaf Taakstellingen en reserveringen	92
Jaarrekening	93
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	94
Toelichting overzicht van baten en lasten	95
Verklaring verschillen begroot en werkelijk	96
Balans	118
Toelichting op de balans	120
Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen	132

Bijlage 1. Kredietenlijst	134
Bijlage 2. Financiële overzichten	135
Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds	142
Bijlage 4. Interbestuurlijk toezicht	144
Bijlage 5. SiSa 2022	150
Bijlage 6. Portefeuillehouders verdeling	161
Bijlage 7. Afschrijvingstermijnen	162
Bijlage 8. Afkortingenlijst	163

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2022 aan. Deze bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag 2022, waarin wij u informeren over de beleidsmatige ontwikkelingen en daarnaast de jaarrekening 2022, waarin we nader ingaan op de financiële ontwikkelingen.

Raadsafspraken

Dit is de eerste jaarrekening in de raadsperiode 2022-2026. Op 16 maart 2022 hebben de raadsverkiezingen plaatsgevonden, waarna een nieuwe gemeenteraad en vervolgens een nieuw college aan de slag is gegaan. In de aansluitende periode hebben de fracties in uw raad invulling gegeven aan bestuurlijke vernieuwing door met elkaar raadsafspraken op te stellen, bekrachtigd op 8 juni 2022. Uw raad heeft daarin aangegeven vaart te willen maken met dossiers, de verhouding tussen raad en college en tussen de fracties onderling te willen verbeteren en zo de discussie in de raad te laten gaan over hoofdlijnen en politieke verschillen. U heeft over acht dossiers raadsafspraken gemaakt. De raadsafspraken vormen het fundament voor het uit te voeren beleid door het college. Wij betrekken de raadsafspraken dan ook intensief bij planvorming en verantwoording in de P&C-cyclus, waaronder deze jaarrekening.

Financieel resultaat: gunstige jaarcijfers door incidentele voordelen

We sluiten het jaar 2022 af met een positief resultaat van € 8.273.000. Bij de eindejaarsrapportage was al duidelijk dat we het jaar 2022 met zwarte cijfers zouden afsluiten, maar de cijfers zijn gunstiger dan toen voorzien kon worden. Dat is grotendeels een gevolg van incidentele voordelen. De belangrijkste zijn verkoop van de laatste bedrijfspavels op Stepelerveld, een bijdrage van de Rijksoverheid (via de decembercirculaire) en voordelen in het sociaal domein. Daarnaast hebben wij een ruimhartige vergoeding van het Rijk ontvangen voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen. De hiervoor ontvangen beschikbare middelen zijn niet volledig besteed. Wij verwachten echter dat toekomstige uitgaven op dit terrein niet volledig gecompenseerd worden. Daarom doen we bij deze jaarstukken het voorstel de financiële middelen die niet besteed zijn beschikbaar te houden.

Algemene Reserve versterken met incidentele middelen

In het raadsvoorstel bij deze jaarstukken doen we voorstellen tot bestemming van een deel van het resultaat. Met het restant van het resultaat vullen we de Algemene Reserve aan en is onze weerstandscapaciteit op peil gebracht. Daarbij tekenen wij aan dat de Algemene Reserve uit incidentele middelen bestaat die enerzijds noodzakelijk zijn voor het afdekken van risico's en anderzijds alleen gebruikt kan worden voor incidentele uitgaven. Deze middelen kunnen nadrukkelijk niet of slechts beperkt bijdragen aan de structurele opgave die onze begroting kent vanaf het begrotingsjaar 2026. Gemeenten komen vanaf 2026 structureel middelen tekort om hun taken uit te voeren.

Interbestuurlijk toezicht

Het interbestuurlijk toezicht (IBT) ziet toe op de uitvoering van taken op de domeinen Financiën, Wabo, Wro, Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. De provincie beoordeelt gemeenten aan de hand van de kleuren van een verkeerslicht. Het verheugt ons dat de kleur van het totaalbeeld op het interbestuurlijk toezicht in 2023 is verschoven van oranje naar groen. De provincie kwam tot dit gunstige oordeel door de ontwikkelingen van onze gemeentelijke financiën. De begroting en meerjarenramingen zijn structureel en reëel sluitend. De gemeente valt onder het reguliere (repressieve) toezicht en kan de begroting zonder voorafgaande goedkeuring uitvoeren. Het domein Financiën weegt binnen het IBT toezichtskader het zwaarst, omdat

dit doorwerkt op alle gemeentelijke beleidsterreinen. In 2021 was het totaalbeeld rood, in 2022 oranje en in 2023 is het groen. Wij zien het IBT als een belangrijke peilstok en hulpmiddel om onze bedrijfsvoering op orde te brengen. Wij zijn er echter nog niet. Binnen de domeinen Informatie- en archiefbeheer en Wabo (straks Omgevingswet), zijn er noodzakelijke slagen te maken om ook daar op een groene signalering te komen, terwijl onverdeeld onze inzet blijft ook op de overige terreinen groen te blijven scoren.

Statushouders

Met het oog op de grote landelijke opgave staan wij extra stil bij de huisvesting van statushouders. De gemeente Haaksbergen heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2022. Dit maakt dat het kleurbeeld van het afgelopen jaar groen is. De gemeente verdient volgens de provincie een compliment voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. De gemeente heeft negen statushouders extra gehuisvest in deze periode, waarmee een voorsprong is behaald op de taakstelling voor de eerste helft van 2023.

Haaksbergen, Ster(ker) in Ontwikkeling

In 2022 hebben we een vervolg gegeven aan de uitvoering van de drie ontwikkelsporen van het door uw raad vastgestelde programma Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling: financiën en risicobeheersing op orde, effectief samenspel en stabiele en veerkrachtige organisatie.

Financieel gezond beleid

In 2022 is een financiële scan uitgevoerd die inzicht geeft in de omvang van de financiële middelen, de risico's en de kansen voor de huidige raadsperiode ([link financiële scan](#)). De inzichten uit deze scan helpen strategische keuzes te maken voor de komende jaren ten behoeve van de raadsperiode 2022-2026. Daarmee doelen we ook op keuzes over de toekomst van diverse voorzieningen. Daarvoor is in 2022 een procesvoorstel vastgesteld om de voorzieningendiscussie in 2023 af te ronden. De basis hiervoor wordt gevonden in de raadsafspraken ([link raadsafspraken](#)), waarbij inhoudelijke afwegingen leidend zijn boven financiële afwegingen.

Samenspel met de samenleving

We blijven werken aan het samenspel met onze samenleving. In maart 2022 hebben we daarvoor een belangrijke basis gelegd door de 'beleidsnota participatie' ([link bestand](#)) vast te stellen. Dit beleid helpt om de samenwerking met de samenleving verder vorm te geven en verwachtingen vooraf helder te schetsen. Daarnaast is de functie van adviseur inwonersbetrokkenheid ingesteld om participatie in de praktijk verder te bevorderen. Ook hebben we in het najaar van 2022 besloten een online participatieplatform - Samen Haaksbergen – in te richten. Er zijn voorbereidingen het platform dit voorjaar te lanceren. Samen Haaksbergen biedt de mogelijkheid inwoners te betrekken bij gemeentelijke plannen, maar stelt ook initiatiefnemers uit de samenleving in staat zelf ideeën aan te dragen.

Versterken organisatie

In 2022 hebben we verder gewerkt aan het versterken van de organisatie. Het besluit van 2021 ([link besluit](#)) om de samenwerking met Hengelo vorm te geven op het domein IT-infra is in 2022 gerealiseerd. Na een intensief ambtelijk samenspel tussen Hengelo en Haaksbergen is de migratie als een succes te bestempelen. Ook in het versterken van het informatiemanagement zijn stappen gezet. In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop wij het informatiemanagement kunnen versterken ([link raadsinformatiebrief](#)). Besluitvorming wordt in 2023 voorbereid.

In 2022 kampte de organisatie met druk op de arbeidsmarkt. Dit heeft ertoe geleid dat vacatures moeilijk(er) in te vullen zijn en ook inhuurkrachten lastig zijn te vinden. De verwachting is dat dit ook in 2023 effect zal hebben op de ambtelijke organisatie.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De diverse crises hebben ook in Haaksbergen grote betekenis gehad. Wij staan hier stil bij de coronapandemie, de (gevolgen van de) oorlog in Oekraïne en de energie- en armoedecrisis.

Corona

Sinds begin 2020 hield de coronapandemie de wereld in zijn greep. Gedurende 2022 zijn de landelijke maatregelen afgeschaald. De eerste maanden van 2022 stond de GGD Twente voor een omvangrijke uitvoeringsopdracht in de bestrijding van de coronapandemie. Grote groepen mensen werden in korte tijd gevaccineerd, getest en geïnformeerd en er werd bron- en contactonderzoek uitgevoerd. Na maart verminderde het aantal activiteiten snel.

In tegenstelling tot eerdere prognoses en ondanks de coronacrisis, heeft de arbeidsmarkt zich gunstig ontwikkeld. Dat toont zich onder meer in een daling van het aantal mensen met een bijstandsuitkering. Ultimo 2022 telden we 241 bijstandsuitkeringen. Dit is een daling van 14 uitkeringen ten opzichte van 1 januari 2022. Met de inzet van financiële middelen van het Rijk hebben we instellingen die kampten met omzetverlies kunnen ondersteunen.

Oekraïne

In februari van 2022 werd de wereld opgeschrikt door de Russische inval in Oekraïne. De verschrikkingen in Oekraïne hebben in 2022 tot gevolg dat veel inwoners huis en haard hebben moeten achterlaten en op de vlucht zijn geslagen. Zij zochten noodgedwongen toevlucht in omliggende landen, waaronder Nederland. Ook wij dragen onze steen bij in de ontstane landelijke opvangcrisis. Wij willen en kunnen niet weggijken en nemen onze verantwoordelijkheid. Daarom zijn wij bereid tenminste een evenredig deel bij te dragen aan de oplossing ervan. De opvang van ontheemden uit de Oekraïne heeft onze prioriteit, samen met de wettelijke taak tot huisvesting van statushouders. Wat betreft de urgente opvang van asielzoekers stemmen we voortdurend af binnen de Veiligheidsregio Twente. Met ingang van augustus 2022 hebben wij invulling weten te geven aan de opgave voor het geven van onderdak aan vluchtelingen vanuit Ter Apel. De gemeentelijke crisisnoodopvang vond vorig jaar plaats aan de Adriaen Brouwerstraat. Daarnaast zijn woningen aan de Beatrixstraat en 't Kempke tijdelijk geschikt gemaakt voor de huisvesting van ontheemden.

De organisatie van de opvang van ontheemden uit de Oekraïne en van asielzoekers van elders trok een zware wissel op de gemeentelijke organisatie. Dit is een intensief en langdurig proces, dat niet meer te combineren is met het reguliere werk van de medewerkers. Daarom hebben wij in 2022 besloten hiervoor een projectorganisatie op te zetten. Wij hebben extra medewerkers geworven voor de opzet van een robuuste projectorganisatie.

Energie- en armoedecrisis

De oorlog in Oekraïne heeft een acute stijging van prijzen teweeg gebracht. Met name zijn de energieprijzen in 2022 enorm gestegen. Aan het begin van de energiecrisis heeft de gemeente Haaksbergen een Taskforce Energie aangesteld. De Taskforce Energie bestaat uit collega's van verschillende beleidsterreinen, die samen acute situaties oplossen en vooruitkijken om preventief oplossingen te bedenken. Voor de aanpak van energiearmoede heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld. Eén de maatregelen betreft de verlaging van energielasten voor bewoners van huurwoningen. Met financiële middelen van het Rijk heeft de gemeente een grootschalige actie uitgevoerd gericht op bewoners van huurwoningen. Uw raad heeft met de Verordening subsidie verlaging energielasten de basis geboden om 250 huurwoningen te kunnen voorzien van zonnepanelen.

Stepelerveld

De eerste fase van duurzaam bedrijventerrein Stepelerveld is grotendeels gerealiseerd en de bedrijfskavels zijn allemaal verkocht. De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart om te komen tot een volgende ontwikkeling van bedrijventerrein Stepelerveld, de tweede fase.

Centrum

De herinrichting van de Molenstraat is afgerond. Er is een subsidie verleend om de toegankelijkheid van de winkels in de Molenstraat te optimaliseren en gerichte klantenacties op te zetten in samenwerking met de Haaksbergse Ondernemers Vereniging (HOV). In 2022 hebben we invulling gegeven aan de actualisatie van de haalbaarheidsstudie De Markt Centraal. De haalbaarheidsstudie kent een voorkeursvariant met een supermarkt als publiekstrekker aan de Markt. Het plan voor de ontwikkeling van het Marktplan is zover uitgewerkt dat in 2023 de ontwerp bestemmingsplanprocedure kan worden gestart. We zijn een werkgroep gestart om samen met omwonenden, ondernemers, wijkraad en ontwikkelaars advies te geven over de inrichting van de openbare ruimte rondom het Marktplan.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

In december 2022 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld door de gemeenteraad. Het IHP vormt het richtinggevend kader om de huisvesting van onderwijs in Haaksbergen de komende jaren toekomstbestendig vorm te geven. In constructieve bijeenkomsten hebben we overeenstemming bereikt met schoolbesturen over de visie, koers en fasering voor meerjarig onderwijshuisvestingsbeleid.

Ten slotte

We kunnen het jaar 2022 met een positief resultaat van afgerond € 8.300.000 afsluiten. Het blijft echter een uitdaging de inkomsten en uitgaven in evenwicht te houden vanaf 2026. In de Kadernota 2024 doen we hiertoe een voorstel, waarbij we rekening houden met de inbreng uit de voorzieningendiscussie. Dit bij elkaar moet bijdragen aan de financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente die we willen zijn.

Het college van burgemeester en wethouders,
Rob Welten
Johan Niemans
Jan-Herman Scholten
Pieter van Zwanenburg

Financieel kader

Resultaat

De Begroting 2022 inclusief de structurele mutaties uit de Eindejaarsrapportage 2021 liet een positief saldo zien van € 1.068.000. Bij de Eerste bestuursrapportage 2022 hebben wij dit resultaat bijgesteld naar € 954.000 positief. Bij de Eindejaarsrapportage 2022 was het verwachte positieve resultaat ruim € 4.911.000. We sluiten 2022 af met een positief resultaat van € 8.273.000. Daarmee is het resultaat met € 3.362.000 positiever ten opzichte van de eindejaarsrapportage.

De verschillen worden nader toegelicht onder 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'. Uit deze verschillenanalyse volgt dat de meeste verschillen incidenteel van aard zijn. Het onderscheid in incidentele en structurele baten en lasten is uitgewerkt in het laatste overzicht van bijlage 2 financiële overzichten.

Rekeningresultaat begroot en werkelijk

(bedragen x € 1.000)

Inkomsten/Uitgaven	Bedrag begroot	Bedrag werkelijk	Saldo
Lasten	68.015	70.492	-2.477
Baten	72.926	78.765	5.839
Totaal	4.911	8.273	3.362

In onderstaand overzicht worden per programma het saldo lasten en baten gepresenteerd.

Overzicht verschillen per programma

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Saldo lasten	Saldo baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	-133	1.309	1.176
Veiligheid	13	1	14
Verkeer, vervoer en waterstaat	-180	96	-84
Economie	-3.210	4.161	951
Onderwijs	329	-337	-8
Sport, cultuur en recreatie	-411	337	-74
Sociaal domein	1.878	40	1.918
Volksgezondheid en milieu	-117	225	108
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-647	9	-638
Totaal	-2.478	5.841	3.362

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen wij naar de programma's en specifiek het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Structureel in incidenteel saldo

In onderstaand overzicht wordt het rekeningresultaat verdeeld in een incidenteel en een structureel deel.

Overzicht structureel en incidenteel saldo

(bedragen x € 1.000)

Structureel en incidenteel saldo	Primitieve begroting	Definitieve begroting	Mutatie jaarrekening	Jaarrekening
Totaal begrotingsaldo (a)	19	4.911	3.362	8.273
Incidentele saldo (b)	-1.082	-1.380	3.176	1.797
Structureel saldo (a-/-b)	1.101	6.291	186	6.476

Leeswijzer

De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling vast. De auditcommissie heeft de taak de raad hierover te adviseren. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gemeenten verplicht hun jaarstukken financieel in te richten in zogenaamde taakvelden. De auditcommissie heeft er unaniem voor gekozen de programma-indeling te hanteren zoals die door de Rijksoverheid wordt geadviseerd.

De negen programma's zijn als volgt ingedeeld:

1. Belangrijkste beleidsontwikkelingen
2. Wat hebben we bereikt?
3. Wat hebben we hiervoor gedaan?
4. Verbonden partijen
5. Beleidsindicatoren
6. Wat heeft het gekost?

Het is verplicht in de jaarrekening beleidsindicatoren op te nemen volgens het BBV. De raad kan met behulp van deze indicatoren beter sturen. Daarnaast kunnen gemeenten beter met elkaar worden vergeleken. Voor een aantal indicatoren heeft de raad nog geen norm vastgesteld. Deze zijn aangegeven met het *-teken. Aan het thema "normering van prestatie-indicatoren" wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling" aandacht geschonken.

Aan het einde van elk programma staan de begrote en werkelijke baten en lasten per taakveld weergegeven. De totalen in deze tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Afwijkingen op het saldo per product (> € 15.000) worden toegelicht in de jaarrekening in het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen. In deze paragrafen staat informatie die inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. De raad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen, wanneer een onderwerp extra aandacht vraagt. In deze jaarstukken wordt naast de verplichte paragrafen aandacht besteed aan de taakstellingen en reserveringen.

De balans en jaarrekening zijn afgerond op duizendtallen. Als gevolg van deze afrondingen kan het voorkomen dat er afrondingsverschillen voorkomen in de tellingen op de balans en binnen het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening'.

Jaarverslag

Centrale thema's

Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling

"Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" betreft een meerjarig programma voor de periode 2020-2026. De aanleiding is het onderzoek van Rijnconsult naar de toekomstbestendigheid en zelfstandigheid van de gemeente Haaksbergen. Dit onderzoek resulteerde in een vijftal aanbevelingen, te weten:

1. Versterk de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij Enschede of Hengelo.
2. Maak op andere uitvoeringsonderdelen deelplannen om door middel van intensivering van de samenwerking met omliggende gemeenten te komen tot vermindering van de kwetsbaarheid.
3. Ga verder met het professionaliseren van de regievoering.
4. Zorg dat in de organisatie de basis verder op orde komt, het college kan daartoe een investeringsvoorstel doen aan de raad.
5. Maak in samenspraak tussen raad, college en ambtelijke organisatie een besturingsfilosofie, waarin de drie rollen helder worden beschreven, en gebruik dat als basis om te komen tot een effectief samenspel tussen deze drie gremia. Betrek hierbij ook de lokale samenleving.

Hiervoor zijn bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen noodzakelijk en wenselijk. Het programma "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" is het middel en de paraplu om deze ontwikkelingen te regisseren. De volgende ontwikkelingsporen zijn onderdeel van het programma.

Ontwikkelingsporen	Toelichting
1) Financiën en risicobeheersing op orde	Onder andere het herstel van de balans tussen ambities en financiële middelen met beheersing van risico's.
2) Effectief samenspel	Onder andere het versterken van het samenspel tussen gemeente, inwoners en externe partners in een duidelijke taak- en rolverdeling en het implementeren van een beleidsstelsel dat past bij de Haaksbergse samenleving en de gemeente die we willen zijn.
3) Stabiele en veerkrachtige organisatie	Onder andere het in de basis op orde brengen van de ambtelijke organisatie, het borgen van continuïteit en stabiliteit in de organisatie en het versterken en toekomstbestendiger maken van de bedrijfsvoering als fundament voor het organisatievermogen.

Met deze drie ontwikkelingsporen werken we de komende jaren toe naar het bereiken van het volgende programmadoel:

Herstel in vertrouwen en verbinding met de samenleving om effectief en efficiënt de Haaksbergse samenleving te bedienen/faciliteren op basis van wettelijke plichten, behoeften en wensen.

In 2022 hebben we diverse projecten voortgezet en opgestart om ontwikkelingen door te voeren die bijdragen aan het bovenstaande programmadoel. Onder programma 0 is nader toegelicht wat in 2022 concreet per project is bereikt.

Participatie

Onderdeel van spoor 2 van het programma "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" is participatie van onze inwoners. De nieuwe Omgevingswet (die per 1 januari 2024 ingaat) verplicht participatie bij besluitvormingsprocessen. De gedachte daarachter is dat je komt tot betere en meer samenhangende besluiten als inwoners betrokken worden.

In de huidige tijdsgeest is het logisch dat je als gemeente inwoners bij de plannen betreft of dat je zo mogelijk aansluit bij plannen van anderen. Inwoners verwachten mee te kunnen praten over onderwerpen die hen aangaan. Ze willen niet achteraf geconfronteerd worden met een plan dat al in kannen en kruiken is. Liever worden ze eerder betrokken en maken ze vooraf hun belangen en wensen kenbaar, dan dat ze later de straat of sociale media op moeten om hun beklag te doen.

Het betrekken van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, wijkraden en belangengroepen kan op verschillende manieren. Van informeren, raadplegen en adviseren tot coproduceren en meebeslissen. Belangrijk daarbij is dat de kaders vooraf helder zijn, zodat inwoners weten waarover en in hoeverre ze invloed kunnen uitoefenen. Participatie werkt alleen als er ruimte is voor inbreng van bewoners. Participatie is overigens geen garantie voor draagvlak en het is ook niet de heilige graal voor gemakkelijke besluitvorming. Als gemeente sta je immers voor het collectief belang en worden individuen soms teleurgesteld. Máár het helpt wel betere besluiten te nemen in het belang van Haaksbergen.

Steeds vaker worden inwoners betrokken bij beleid. Daarmee verandert de rol van beleidsmedewerkers en projectleiders. Zij zijn gesprekspartner voor allerlei partijen, waarmee ze om tafel zitten om een project samen succesvol te maken. Dat betekent dat de gemeentelijke organisatie voldoende toegerust moet zijn om goed te kunnen luisteren, meningen te inventariseren en het gesprek aan te gaan.

In 2022 zijn we nadrukkelijk aan de slag gegaan met participatie in verschillende vormen. In maart 2022 is het participatiebeleid voor de gemeente Haaksbergen door de gemeenteraad vastgesteld ([link besluit](#), [link beleidsnota participatie](#)). Dit beleid vormt vanaf dat moment de basis voor het toepassen en uitvoeren van participatie. In 2022 is dit beleid onder andere (niet limitatief) ingezet voor de volgende trajecten (in voorbereiding en/of uitvoering):

- marktplan 'gat in de markt'
- beschermd wonen Brem
- voorzieningendiscussie

Na de raadsverkiezingen in maart 2022 heeft de raad in nieuwe samenstelling raadsafspraken gemaakt. Eén van deze raadsafspraken richt zich op het onderwerp participatie. De raad spreekt hierover af dat bij de plannen (genoemd in de raadsafspraken) een belangrijke plek voor participatie ingeruimd moet worden en dat het college de raad helpt daarin te faciliteren. De raad wil begeleid worden in de rol van meer en tijdiger met de samenleving in gesprek gaan. Participatie moet daarnaast ook helder worden gemaakt in de organisatie en daarom verzoekt de raad het college participatie organisatie breed in uitvoering van taken te beleggen. De raad ziet hierin een rol weggelegd voor de medewerker participatie.

Per november 2022 is de medewerker participatie gevonden in de functie 'adviseur inwonersbetrokkenheid'. Deze functionaris heeft drie pijlers meegekregen waaraan uitvoering wordt gegeven, te weten: 1) de implementatie van het participatiebeleid (organisatie breed), 2) het adviseren en begeleiden van participatietrajecten georganiseerd door de gemeente Haaksbergen en 3) de gemeente Haaksbergen betrekken bij initiatieven en ideeën uit de samenleving. In 2022 is ook een start gemaakt met het inrichten van een participatieplatform, genaamd 'Samen Haaksbergen'. De verdere inrichting hiervan vindt in 2023 plaats.

Duurzaamheid

In 2022 hebben we conform begroting geïnvesteerd in uitbreiding van de ambtelijke capaciteit zodat duurzaamheid een permanent 'gezicht' krijgt in onze gemeente. Daarnaast hebben wij in de begroting vermeld dat wij betrouwbare informatie verschaffen over de verschillende mogelijkheden om te verduurzamen en handelingsperspectief belangrijk vinden. Energiecoaches zijn geworven, getraind, voorzien van instrumentarium en aan de slag gegaan met het adviseren van huishoudens bij het verduurzamen van hun huizen.

Rusland viel Oekraïne binnen, de inflatie was al hoog en de energieprijzen bedreigden de bestaanszekerheid van vele gezinnen met een laag inkomen. Zonder de voortgang op de andere duurzaamheidsthema's uit het oog te verliezen, zijn wij erin geslaagd de toegewezen SPUK middelen voortvarend in te zetten. Met verschillende partners is in korte tijd een subsidiemogelijkheid ontwikkeld waarmee huurders met een laag inkomen en een tijdelijk of aflopend energiecontract gratis zonnepanelen konden krijgen. Ongeveer 200 huishoudens hebben wij hiermee kunnen helpen door tientallen euro's per maand te besparen. Kort na de eerste subsidietoekenning lagen de eerste panelen al op het dak. De samenwerking met Domijn was cruciaal en uiterst constructief. Een arbeidsintensief traject, met grote impact op de inwoners die het hard nodig hebben.

Ontwikkelsporen begroting 2022	Toelichting uitvoering
1) Zon op dak	Inzichtelijk maken welk gemeentelijk vastgoed kan worden voorzien van zonnepanelen.
2) Bewustwording	Sterinsamenduurzaam.nl is hét platform voor de verduurzaming van Haaksbergen. Deze is doorontwikkeld. Energiecoaches zijn geworven, getraind en aan de slag gegaan met het adviseren van inwoners die willen verduurzamen.
3) Isoleren en besparen	Huishoudens met een laag besteedbaar inkomen zijn geholpen met een subsidie voor zonnepanelen. Een succesvol project waarbij concreet en tastbaar gewerkt is aan energiebesparing. Energiecoaches zijn geworven, getraind en aan de slag gegaan met het adviseren van inwoners die willen verduurzamen.
4) Lokaal initiatief	Subsidie verstrekt aan Belangengemeenschap Buurse voor het organiseren van een excursie voor mestverwaarding. Verder zijn wij (nog) onvoldoende in staat om lokaal initiatief te ondersteunen of aan te jagen. De krapte op de arbeidsmarkt en het ontbreken van kaders (beleid) dragen hier aan bij.
5) Laadinfra mobiliteit	Laadvisie is opgesteld en laadpalen kunnen worden aangevraagd of worden proactief geplaatst.

Opvang Oekraïense ontheemden en crisisonopvang

De oorlog in Oekraïne duurt nog voort. Dagelijks melden zich nieuwe ontheemden in Nederland om de oorlog te ontvluchten. Ook de instroom bij de crisisonopvang blijft bovengemiddeld hoog en de doorstroom in het reguliere asielproces verloopt stroef. Op 7 april 2022 hebben wij besloten tot het opvangen van Oekraïense ontheemden in de voormalige Ariënschool. Aanvullend ontstond in de zomer van 2022 opnieuw een acute situatie rondom de opvang van vluchtelingen uit andere landen, waarvoor bij het aanmeldcentrum in Ter Apel geen plaats was. De situatie in de migratieketen staat al enige tijd onder druk. Bij herhaling hebben mensen in tenten en of andere noodvoorzieningen moeten slapen. Naar aanleiding van deze situatie is een structuur voor nationale crisisbesluitvorming geactiveerd.

Het Rijk heeft de veiligheidsregio's de opdracht gegeven tijdelijk additionele capaciteit van 225 opvangplekken per veiligheidsregio te realiseren voor de periode van drie maanden (vanaf juli 2022). De Veiligheidsregio Twente heeft besloten de 225 opvangplekken te verdelen over de 14 Twentse gemeenten op basis van inwoneraantal.

In 2022 heeft Haaksbergen voor alle doelgroepen – statushouders, Oekraïners én vluchtelingen – ruim voldaan aan de gevraagde opvangcapaciteit. Naast de vele vrijwilligers en extern ingehuurde opvangmedewerkers is er ook veel werk verricht door eigen medewerkers van de gemeente. Ook deze inzet wordt vergoed door het Rijk. Doordat er prioriteit moest worden gegeven aan het realiseren van de opvang, zijn er onvermijdelijk werkzaamheden blijven liggen. Hier is in de eindejaarsrapportage reeds in voorzien door middelen over te hevelen naar 2023.

Hoewel er voor dit thema een positief saldo is te boeken zal er in de toekomst extra geïnvesteerd moeten worden om alle mensen een plek te geven en goed te laten integreren in onze samenleving.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur

Wat hebben we bereikt?

Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling

De looptijd van het meerjarig programma reikt tot in 2026. In 2022 hebben we bereikt dat we continuïteit geven aan de uitvoering van 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling'. Dat betekent dat de uitvoering van de projecten onder het programma in 2022 hebben bijgedragen aan de volgende subdoelen:

- Een toekomstbestendige en zelfstandig gemeente Haaksbergen om dicht bij de inwoners te staan en te besturen.
- Versterking van de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij de gemeente Hengelo dan wel zelf te versterken*.
- Kwetsbaarheden verminderen door intensivering van samenwerking met omliggende gemeenten op basis van deelplannen op uitvoeringsonderdelen*.
- Verdere professionalisering van de regievoering*.
- De organisatie in de basis op orde brengen*.
- Een besturingsfilosofie met helder beschreven rollen in samenspraak tussen raad, college van B&W en ambtelijke organisatie opstellen, die als basis gebruikt wordt voor effectief samenspel waarbij ook de samenleving betrokken is*.

* Conform aanbevelingen Rijsconsult.

Via een overdrachtsdocument én een presentatie zijn de raad en het college in nieuwe samenstelling in kennis gesteld van de ontwikkelingen en het doel van het meerjarig programma.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2022 zijn diverse projecten in uitvoering gegaan met het oog op het bereiken van bovenstaande subdoelen. Onderstaande tabel laat zien welke projecten we in 2022 hebben opgepakt en wat hiervan de status is. Daarbij is aangegeven tot welk spoor het project behoort (zie ook centrale thema 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling').

Project	Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?
Financieel herstelplan (spoor 1)	<ul style="list-style-type: none">- We hebben samen met de provincie Overijssel een financiële scan uitgevoerd (link financiële scan) met als doel een beeld op te leveren van de financiële ruimte en mogelijke keuzes voor Haaksbergen voor de komende jaren.- We hebben een (her)start gemaakt met het proces voorzieningendiscussie door een procesvoorstel aan de raad voor te leggen (vastgesteld op 23 december 2022, link besluit, link procesvoorstel). Tevens zijn scenario-onderzoeken opgestart voor de voorzieningen 'De Wilder' én 'De Kappen'.
Besturingsfilosofie (spoor 2)	<ul style="list-style-type: none">- In het eerste kwartaal 2022 is het traject 'Studio Vers Bestuur' afgerond en geëvalueerd. Dit traject heeft in 2022 inzichten opgeleverd welke zijn overgedragen aan de raad in nieuwe samenstelling (link poster overdracht, link evaluatie leertraject Studio Vers Bestuur).
Implementatie Omgevingswet (spoor 2)	<ul style="list-style-type: none">- De wettelijke acties van het Omgevingswetstelsel zijn verder geïmplementeerd en afgerond. Deze acties zijn nodig voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (uitgesteld naar 1 januari 2024).- In 2022 zijn de eerste contouren geschetst voor het opstellen van een omgevingsvisie en hiervoor is geld opgenomen in de begroting 2023 om

	daadwerkelijk een start te maken met het opstellen van de visie. Zie ook taakveld 8.3.
Organisatieontwikkeling fase 2 en 3 (spoor 3)	<ul style="list-style-type: none"> - In 2022 is een start gemaakt met het project 'dienstverlening' met als doel te inventariseren in hoeverre wij aan de dienstverleningsnormen voldoen en indien we wel/niet voldoen waar dat door komt. Dit project loopt door in 2023. - In het najaar van 2022 hebben we een medewerkertevredenheids-onderzoek (MTO) laten uitvoeren. Op basis van de uitkomsten worden prioriteiten en aandachtsgebieden aangewezen waar het management ontwikkelingen in door gaat voeren. In 2022 zijn hiervoor de eerste gesprekken met de teams gevoerd. - In 2022 is een start gemaakt om tot herziening van het organogram te komen die moet leiden tot een indeling van tien teams ten einde een meer optimalere span of control van de teammanagers te krijgen. - In 2022 hebben we het HR21-traject verder opgepakt en voor een groot deel afgerond. Hierdoor is de basis op orde gebracht waar het gaat om de waardering van de stoelen van de functionarissen. De afronding van dit traject loopt door in 2023. - In 2022 is wederom een directieplan opgesteld waarin capaciteit en opgaven tegen elkaar zijn afgewogen ter voorbereiding op het jaar 2023.
Samenwerking IT-infrastructuur (spoor 3)	In 2022 is de samenwerking met Hengelo formeel tot stand gebracht en heeft voor het overgrote deel de livegang van de overgang plaatsgevonden. Per oktober 2022 verzorgt Hengelo de dienstverlening voor de gemeente Haaksbergen met betrekking tot de (harde) ICT.
Onderzoek en versterken informatiemanagement (spoor 3)	In 2022 is door bureau Thorbecke onderzoek verricht naar het versterken van het informatiemanagement door de gemeente Haaksbergen. Gedurende de uitvoering van het onderzoek is nauw contact geweest met de gemeente Hengelo aangezien ook zij een onderzoek uitvoerden. De rapportage is eind 2022 opgeleverd en dient als belangrijke basis voor de besluiten om het informatiemanagement te versterken. Daarvoor zijn in de begroting 2023 financiële middelen gereserveerd voor 2023 om de eerste stappen tot versterken van het informatiemanagement te zetten.

In 2023 wordt opnieuw de burgerpeiling uitgevoerd. Deze burgerpeiling ('waar-staat-je-gemeente') levert onder andere een meting op van de prestatie-indicatoren van het programmadoel 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling'.

0.2 Burgerzaken

Wat hebben we bereikt?

Verkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen zijn goed verlopen met een opkomstpercentage van ruim 55%. De nieuwe raad kon tijdig worden benoemd binnen de daarvoor geldende termijnen.

Digitale dienstverlening

Hoewel wij de visie op dienstverlening nog moeten vormgeven, hebben we in 2022 een aantal mooie ontwikkelingen in werking gezet op het gebied van digitale dienstverlening. Hiermee hebben wij de digitale toegankelijkheid voor onze inwoners een flinke impuls gegeven, die uiteindelijk zal bijdragen aan een hogere waardering voor onze dienstverlening.

Basisregistratie

Uit de wettelijk verplichte zelfaudit Basisregistratie personen blijkt dat de inhoudelijke kwaliteit van onze persoonsgegevens op orde is.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Verkiezingen

We hebben waar mogelijk de Covid-19 maatregelen gehandhaafd om veiligheid en gezondheid te waarborgen voor kiezers en medewerkers van de stembureaus. Alle uitslagen zijn binnen de daarvoor vastgestelde termijnen vastgesteld, gepubliceerd en aangeleverd bij de Kiesraad. Door een onduidelijkheid in één procesverbaal, in combinatie met een miniem verschil in stemmen bij de restzetelverdeling, kwam het uiteindelijk tot een algehele hertelling van de stemmen. Deze hertelling is uitgevoerd conform de wettelijke bepalingen en heeft bijgedragen aan een stabiele basis voor de nieuwe raad. Uit de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen bleek dat de informatieverstrekking richting politieke partijen tijdiger en duidelijker kan.

Digitale dienstverlening

Om de digitale mogelijkheden uit onze burgerzaken applicatie optimaal te benutten zijn we een begeleidingstraject gestart samen met onze softwareleverancier. Dit traject is gestart in oktober 2022 en loopt door tot en met 2024. In 2022 hebben we gerealiseerd dat, naast de al bestaande mogelijkheden voor digitale dienstverlening (verhuizing en aanvragen uittreksels), het ook mogelijk is digitaal aangifte te doen van geboorte, huwelijk en overlijden of een digitale toestemming te geven voor de afgifte van een reisdocument voor een minderjarige. Dit zijn producten waarvan veelvuldig gebruik wordt gemaakt door onze inwoners.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat hebben we bereikt?

We hebben het gemeentehuis zo efficiënt mogelijk gebruikt en onderhouden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het onderzoek naar verhuur van meer ruimtes in het gemeentehuis is on hold gezet in afwachting van de nieuwe visie op dienstverlening.

0.4 Overhead

Wat hebben we bereikt?

In relatie met het programma "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" hebben we in 2022 ingezet de basis verder op orde te brengen. Er zijn stappen gezet om processen en systemen beter te beheersen en hierop beter te kunnen sturen. Daarvoor zoeken we (ook) regionale samenwerking. Daarnaast hebben we overeenkomstig de begroting gewerkt aan de optimale huisvesting van onze organisatie en huurders.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Onderzoek naar de toekomst van Informatiemanagement is uitgevoerd.
- De Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing en een nota reserves en voorzieningen is opgesteld. Besluitvorming wordt verwacht in 2023.
- Er is gestart met het (door)ontwikkelen van de capaciteitsplanning, personeelsplanning, strategisch personeelsbeleid en vormings- en opleidingsbeleid, zodat zij als sturingsmiddel gebruikt gaan worden.
- De opdracht tot het uitvoeren van noodzakelijke verbeteringen in huisvesting zijn aan een aannemer verstrekt en wordt in de zomer 2023 tot uitvoering gebracht.

0.5 Treasury

Informatie over dit taakveld is te vinden in de paragraaf financieringen.

0.6 OZB & overige belastingen

Informatie over dit taakveld is te vinden in de paragraaf lokale heffingen.

0.7 Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Na het verschijnen van een circulaire wordt de raad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

0.8 Overige baten en lasten

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting. Te denken valt aan stelposten onvoorzien of btw-verrekeningen.

0.9 Vennootschapsbelasting

Wat hebben we bereikt?

Overheidsondernemingen zoals het grondbedrijf, de inzameling van oud papier, of inkomsten van reclameborden zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze ondernemingen moeten daarom voor hun ondernemingsactiviteiten een aangifte vennootschapsbelasting doen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het tijdig indienen van de aangifte voor de vennootschapsbelasting.

0.10 en 0.11 Reserves & resultaat

Wat hebben we bereikt/ wat hebben we hiervoor gedaan?

In het financieel herstelplan, dat in juni 2020 is vastgesteld door de raad, is vanaf 2021 een jaarlijkse storting van € 1.000.000 in de Algemene Reserve opgenomen, zodat over een beperkte periode de Algemene Reserve op het gewenste niveau zal zijn. Ook in 2022 heeft deze storting plaatsgevonden. De Algemene Reserve neemt daarnaast toe met het positieve resultaat van deze jaarrekening.

De bestemmingsreserve corona was voldoende om alle maatregelen ter bestrijding van de gevolgen van corona te dekken. Bij het instellen van de bestemmingsreserve corona is bepaald dat deze per 31 december 2022 wordt beëindigd. Dit betekent dat het resterende saldo van deze reserve vrijvalt ten gunste van de algemene middelen.

Verbonden partijen

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is het wetsvoorstel "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" in werking getreden. De wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan.

In de vergadering van 29 juni 2022 heeft de raad van Haaksbergen een motie aangenomen ter versterking van de positie van de raden in gemeenschappelijke regelingen. De motie roept het college op:

- in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regelingen zich in te zetten om bij besluiten waarover de raad bevoegdheden heeft, een uniform overzicht (factsheet) op te stellen rond maatschappelijke doelen, beleidsvoornemens, risico's en financiële effecten;
- de volgende punten actief onder de aandacht te brengen tijdens de AB vergaderingen:
- het (dagelijks) bestuur op te roepen voorstellen te doen tot invulling van de wettelijke mogelijkheden en raden en inwoners te betrekken;
- expliciet de mogelijkheid te betrekken tot het instellen van regionale adviescommissie(s), bestaande uit raadsleden
- deze motie alsmede de bij deze motie gevoegde begeleidende brief te verzenden naar alle raden binnen Twente, de deelnemende gemeenten buiten Twente van de Stadsbank Oost Nederland en de dagelijks besturen van de verbanden partijen Waaraan Haaksbergen deelneemt.

Het college heeft de motie en de begeleidende brief met bovengenoemde partijen gedeeld. Naar aanleiding van de motie neemt Haaksbergen deel in een regiegroep op de wijziging van de Wgr. In deze groep zitten 3 griffiers, 2 gemeentesecretarissen (waaronder Haaksbergen), 2 directiesecretarissen GR'en en ambtelijke ondersteuning. De regiegroep heeft met instemming van het presidium van de Twenteraad op zich genomen:

- Organisatie kennissessie januari 2023 (Twenteraad)
- Regie op Twents proces dat leidt tot besluitvorming GR'en, en
- Afstemming met de werkgroep Organisatierecht

Uiterlijk 1 juli 2024 moet het wetsvoorstel door de GR'en zijn geïmplementeerd. Daartoe worden vier fasen doorlopen:

Fase 1 Informatie april 2022– januari 2023

Gemeenteraden informeren over de opgave die er is, kennis delen en input ophalen, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Gevolgd door het gezamenlijk uitlijnen van het besluitvormingsproces. Concreet resultaat fase 1: Kennissessie op 11 januari 2023 organiseren als verdieping op de Twenteraad van 25 mei 2022.

Fase 2 Kaderstelling januari 2023 – juli 2023

De kennissessie januari 2023 levert kaderstellende uitgangspunten op, die vanuit de Twenteraad mee kunnen worden gegeven aan de GR'en en colleges bij de uitwerking en die breed worden gedeeld met de gemeenteraden.

Fase 3 Besluitvorming juli 2023 – juni 2024

De GR'en worden aangepast en de besluitvorming, in twee keer (zienswijze wijziging en toestemming wijziging), daarover wordt voorbereid en aangeboden aan de gemeenteraden (via colleges) zodat alle regelingen voor 1 juli 2024 conform wet gewijzigd zijn.

Fase 4 Implementatie mei 2024 – juli 2024

De GR wordt aangepast, de wetgeving geïmplementeerd en sturingsinformatie wordt verspreid. Hiervoor vindt de officiële publicatie plaats en is er een overzicht beschikbaar van de inzet GR en gemeenten in de komende periode. Tegelijkertijd met dit regionale proces zijn verschillende GR'en al gestart met onderzoek naar aanpassing.

Vanuit een ambtelijke werkgroep gemeentelijke en GR financials, waaraan ook Haaksbergen deelneemt, is in 2022 een procesvoorstel ontwerp-begrotingen gemaakt en met instemming aan de regiegroep en de kring van Twentse griffiers voorgelegd. Deze voorziet in de volgende regionale P&C-cyclus:

Kadernota

- Gemeenschappelijke Regelingen bieden voor 15 januari een kadernota (of hoofdlijnenbrief/ontwikkelingenbrief genaamd) aan bij de Twentse gemeenten (Wet Wgr geeft aan voor 30 april). De kadernota is in compacte vorm en op hoofdlijn. Het voorstel is in ieder geval om niet teveel kaders mee te geven. Zo kan de kadernota van een beleidsrijke GR bijvoorbeeld uitgebreider zijn.
- Verbonden partijen bieden de kadernota informatief aan de gemeenteraden aan. Op de kadernota worden in principe geen zienswijzen ingediend. GR'en zijn ook niet verplicht om eventuele zienswijzen over te nemen. Dit is conform de wet Wgr.
- De werkwijze met betrekking tot de kadernota wordt opgestart voor de werkzaamheden van de Begroting 2025.

De ontwerpbegroting

- GR'en bieden voor 8 april (in de 1e week van april) t-1 de ontwerpbegrotingen aan. De aanlevering is daarmee iets eerder dan in het huidige proces het geval is (Wet Wgr geeft aan uiterlijk 12 weken voor 15 september; daar wordt met 23 weken aan voldaan).
- Gemeenten krijgen, zoals het doel van de wet is, langer de tijd zienswijzen in te dienen. Niet 8, maar 12 weken na de 1e week van april dienen de zienswijzen bij het DB van de GR ingediend te zijn. GR'en kunnen er vervolgens voor kiezen begroting voor, of direct na, het zomerreces vast te stellen.
- Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan stelt de Raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. Dit vindt medio juni – medio juli plaats.
- Het DB heeft vervolgens niet tot 1 september om de begroting incl. zienswijzen bij het AB aan te bieden, maar tot 15 september. Direct voor of na het zomerreces dient dus een AB ingepland te worden om de begroting definitief vast te stellen. Deze wordt vervolgens voor 15 september aan GS verzonden.
- Met de beschreven werkwijze wordt in 2023 al gestart bij het proces van de begroting 2024.

Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo

In 2022 is Haaksbergen met centrumgemeente Hengelo en mede-deelnemers Oldenzaal en SWB Midden-Twente een samenwerking aangegaan, waarbij het beheer van ICT bij de gemeente Hengelo is ondergebracht. In het najaar van 2022 heeft de "live-gang" plaatsgevonden. Onder het kopje "versterken organisatie" is nader op het onderwerp ingegaan. De centrumregeling is tevens opgenomen in de paragraaf over verbonden partijen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,3	Geen data	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,9	Geen data	*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	276	Geen data	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale	16,8%	Geen data	*

	loonsom + totale kosten inhuur externen			
Overhead	% van totale lasten	10,04%	Geen data	*

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
0.1	Bestuur	1.404	2.222	-818	0	1.255	1.255	436
0.2	Burgerzaken	609	595	14	301	305	3	17
0.3	Beheer gebouwen en gronden	117	82	35	80	64	-16	19
0.4	Overhead	7.873	8.289	-416	86	117	32	-384
0.5	Treasury	175	248	-73	429	504	75	1
0.61	OZB woningen	0	0	0	4.070	4.058	-12	-12
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	2.943	2.928	-15	-15
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	1	1	1
0.64	Belastingen overig	426	488	-62	201	206	4	-58
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	44.212	45.143	931	931
0.8	Overige baten en lasten	56	-57	113	104	43	-61	52
0.9	Vennootschapsbelasting	0	50	-50	0	0	0	-50
0.10	Mutaties reserves	2.785	1.659	1.126	1.625	736	-889	237
	Totaal programma 0	13.444	13.576	-132	54.050	55.359	1.309	1.177

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 1. Veiligheid

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Nadat de grootste werkzaamheden binnen de Covid-19 crisis achter de rug waren, werden we geconfronteerd met een nieuwe crisis. Door de oorlog in Oekraïne moest er in korte tijd opvang gerealiseerd worden voor Oekraïense vluchtelingen. Team veiligheid heeft in de opstartfase een grote rol gehad hierin. Daarnaast hebben de stikstof-problematiek en de daaruit voortvloeiende boerenprotesten de nodige inzet vanuit veiligheid gevraagd.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat hebben we bereikt?

In 2022 stond de brandweer 24/7 paraatheid om uit te rukken naar incidenten en ongevallen en is er gewerkt aan het vergroten van de brandveiligheid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2022 kwam Brandweer Twente 4.504 in actie om branden te bestrijden en hulp te verlenen. Dat is fors meer dan in 2021, toen waren er 3.922 incidenten. Wat opvalt is het aantal uitrukken als gevolg van de stormen in februari en de vele buitenbranden door de droge zomer. In Haaksbergen kwam de brandweer 160 keer in actie bij incidenten. Daarnaast is er ook gewerkt aan het voorkomen van branden en incidenten door het geven van advies, het houden van toezicht en het geven van voorlichting.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Na de al eerder ingezette ontwikkelingen op het gebied van ondermijning en het maken van een startnotitie voor het integraal veiligheidsprogramma (IVP) zijn er in 2022 middelen beschikbaar gekomen voor het uitzetten van vacatures. Met het invullen van deze vacatures geven we een impuls aan de aanpak van ondermijning in onze gemeente. Ook werk(t)en we samen met onze partners, zoals politie en RIEC, aan belangrijke veiligheidsthema's. Binnen het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), waaraan alle Twentse gemeenten deelnemen, wordt op regionaal niveau structureel en integraal samengewerkt op diverse thema's ten behoeve van het vergroten van de veiligheid voor de inwoners van Twente en dus ook Haaksbergen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Met de vaststelling van de startnotitie voor het IVP 2023-2026 in de gemeenteraad (december 2022) zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een nieuw IVP. In dit traject, dat voornamelijk in 2023 zal plaatsvinden, zal participatie een grote rol spelen. Mede als gevolg van de, door het RIEC uitgevoerde, weerbaarheidsscan zijn er stappen gezet voor het werven van een coördinator ondermijning. Voor de actualisatie van het BIBOB-beleid is er een tijdelijke invulling, waarmee we een stevige barrière opwerpen om te voorkomen dat onder andere gemeentelijke vergunningen misbruikt worden voor criminele doeleinden. In 2023 zullen beide ontwikkelingen verder vervolg gaan krijgen en worden de resultaten van de actualisatie verwacht.

Verbonden partijen

Veiligheid begint bij het voorkomen van incidenten, branden, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt vormgegeven. De VRT is verantwoordelijk voor het zo mogelijk reduceren van

risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten. De medewerkers van de VRT staan 24/7 paraat om te helpen bij het bestrijden van ongevallen, branden, rampen en crises.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Verwijzingen Halt (12-17 jaar)	Aantal per 1.000 jongeren	5*	8	*
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0.4*	0.6	*
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	1.7*	2.4	*
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1.0*	1.2	1.6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	1.9*	4.4	*

* = 2021

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.660	1.656	4	0	0	0	4
1.2	Openbare orde en veiligheid	605	596	9	0	1	1	9
	Totaal programma 1	2.265	2.252	13	0	1	1	14

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (landelijk vastgesteld in december 2018) zijn verbetervoorstellen voor de verkeersveiligheid uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Voor 3 projecten is subsidie bij het Rijk aangevraagd.

De voorzieningen van een stad combineren met de gemoedelijkheid, gezelligheid, bereikbaarheid en groene sfeer van een dorp te midden van een prachtig landschap. We willen de dorpse groene sfeer en gezelligheid versterken, waarbij we de bereikbaarheid op peil houden.

We realiseren voldoende parkeergelegenheid in en rond het centrum passend bij de ambitie van Haaksbergen.

Voor gebruikers van openbaar vervoer blijven we zorg dragen voor voldoende en veilige voorzieningen. De vele omleidingen door de werkzaamheden hebben voor andere routes door Haaksbergen gezorgd, maar nergens voor problemen.

Fase 2 van de aanpassing van de 'oude' N18 zal in 2023 worden afgerond. Het wel of niet behouden van het Koningin Wilhelmina viaduct zal ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Vanuit Haaksbergen is op bestuurlijk niveau gecommuniceerd dat wij geen voorstander zijn van een oplossing van een aftakking van de Betuweroute door onze gemeente.

2.1 Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt?

Verkeer

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 is in 2020 opgeleverd en bevat een gezamenlijke strategische visie op de aanpak van het verkeersveiligheidsbeleid van alle overheden. Het daarop gebaseerde uitvoeringsplan voor 2022 heeft enkele projecten opgeleverd. Voor deze projecten is subsidie aangevraagd en een beschikking is inmiddels verkregen.

Een bereikbaar en verkeersveilig Haaksbergen voor zover dat binnen de mogelijkheden ligt.

In dat kader zijn diverse projecten in uitvoering gegaan. Waaronder Herinrichting Molenstraat, 'Verkeersveilige oversteek Hengelosestraat' en de aanpassing van de 'oude N18' (fase 2). De twee laatstgenoemde projecten worden in 2023 opgeleverd.

Verlichting

Openbare verlichting hebben we geleidelijk verder verduurzaamd middels het vervangen van armaturen voor een LED variant. Het lagere opgenomen vermogen en toepassen van dimregimes bij LED-armaturen levert energiebesparing op. Daarnaast kijken we specifiek waar het toepassen van smart city een toegevoegde waarde kan hebben, wat eventueel kan leiden tot meer energiebesparing en/of het voorkomen van lichtvervuiling.

Wegen

Met de beschikbaar gestelde middelen is onderhoud uitgevoerd om de kwaliteit van ons wegennet op een acceptabel en verkeersveilig niveau te houden. Met het onderhoud van het straatwerk hebben we op meerdere locaties gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

Het proces rondom de aanpassing van de wegenlegger is nog niet afgerond. Vanwege de complexiteit gaat dit meer tijd vragen dan vooraf is ingeschat. Hieraan voorafgaand zal

eerst het definitieve besluit met betrekking tot verlegging van de komgrenzen (Wegenwet en Wegenverkeerswet) worden genomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Verkeer

Het uitvoeren van educatie en communicatie op verkeersgebied. Op de momenten dat dat kon zijn ondanks Covid-19 maatregelen nog diverse verkeersprojecten op de scholen uitgevoerd.

De ontwikkelingen rond de Betuweroute zijn nauwlettend gevolgd.

Rond de Vloedstegenbrug zijn de belangen van Haaksbergen richting RWS vertegenwoordigd, waardoor de bussen en hulpdiensten over de oude N18 kunnen blijven rijden tijdens de afsluiting voor zwaar verkeer.

Voor de Zieneschstraat is een verkeersonderzoek uitgevoerd naar aanleiding van klachten van omwonenden. Het rapport is net voor de jaarwisseling opgeleverd. In 2023 wordt hier een vervolg aan gegeven.

Verlichting

We zijn verder gegaan met het vervangen van traditionele armaturen door LED-armaturen. In de Beckummerweg, Benteloseweg, Bouwmeester, Dommertsteeg, Egelantier, Groothuizenweg, Holthuiserstraat, Hondelink, Klaashuisstraat, De Nolle, Mentinksweg, Munsterdijk, De Boorne, De Morsboer, Carel Fartitusstraat, Scholtenhagenweg, Weerninksweg, Barink, De Koamscher, De Volmer, Den Esker, Warfriet, De Braak en De Schutte zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen tijdens het jaarlijkse vervangingsproject. Mutaties van het openbare verlichting areaal worden verwerkt in het algemene beheerssysteem.

Wegen

Met het onderhoud van het straatwerk hebben we op meerdere locatie gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

2.2 Parkeren

Wat hebben we bereikt?

Het behouden van een bereikbaar Haaksbergen, waarbij het voor alle bewoners en bezoekers op dit moment mogelijk is een parkeergelegenheid te vinden binnen acceptabele afstand van de bestemming.

Een onderzoek naar de parkeerdruk is uitgevoerd. Beleid naar aanleiding van de bevindingen wordt in 2023 opgesteld.

Het netwerk van laadpalen is verder uitgebreid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Bij nieuwbouwplannen en ontwikkelingen zijn parkeertoetsen uitgevoerd.

Er zijn twee gehandicaptenparkeerplaatsen gerealiseerd.

Er zijn op acht locaties laadpalen gerealiseerd.

2.3 en 2.4 Recreatieve- en economische havens

Niet van toepassing.

2.5 Openbaar vervoer

Wat hebben we bereikt?

De openbaar vervoerder fysiek voldoende te faciliteren, zodat zij het vervoer binnen en van en naar Haaksbergen kan uitvoeren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor het openbaar vervoer is de Covid-19 crisis een periode van overleven gebleken en hebben er geen ontwikkelingen plaatsgevonden.

In relatie tot de aanpassing van de 'oude' N18 heeft er afstemming plaats gevonden met Keolis. Te nemen civieltechnische maatregelen zijn akkoord bevonden door Keolis.

Verbonden partijen

- Regio Twente, voor regionale samenwerking op mobiliteitsvlak.
- Provincie Overijssel, voor regionale samenwerking en subsidiëring.

Prestatie-indicatoren

Dit programma heeft geen verplichte prestatie-indicatoren.

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
2.1	Verkeer en vervoer	3.790	3.984	-193	115	206	91	-102
2.2	Parkeren	36	36	0	0	2	2	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens/waterw.	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	54	41	13	36	39	3	15
	Totaal programma 2	3.881	4.061	-180	151	247	96	-85

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 3. Economie

3.1 Economische ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

- De gevestigde bedrijven groeimogelijkheden geboden door betere benutting van de bestaande bedrijfslocatie dan wel door hervestiging op bedrijventerrein Stepelerveld.
- Inzicht verkregen in de uitdagingen en opgaven rondom vitale vakantieparken.
- Het regionaal onderzoek dagrecreatie is opgeleverd.
- Goed onderhouden recreatieve routestructuren in het buitengebied.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Samen met het expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel is een start gemaakt met het inzichtelijk krijgen van de uitdagingen en opgaven aangaande vakantieparken met als doel vitale vakantieparken te houden en te krijgen.
- Met diverse stakeholders gesprekken gevoerd en informatie opgehaald.
- Deelname in regionale en provinciale werksessies.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat hebben we bereikt?

- De eerste fase van duurzaam bedrijventerrein Stepelerveld is grotendeels gerealiseerd en de bedrijfskavels zijn bijna allemaal verkocht.
- De voorbereidende werkzaamheden opgestart om te komen tot een volgende ontwikkeling van bedrijventerrein Stepelerveld, de tweede fase. Hiervoor moet nog een grondexploitatie worden geopend.
- De herinrichting van de Molenstraat is gerealiseerd.
- Samen met ondernemers is er nieuw leven geblazen in de Stuurgroep Centrum met daaronder actieve werkgroepen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- De eerste fase van bedrijventerrein Stepelerveld is grotendeels bouw- en woonrijp gemaakt. De bedoeling is dat voor het bedrijventerrein een zogeheten BREEAM-gebiedscertificaat wordt verkregen (een soort van duurzaamheidsstempel). Voor het verkrijgen van dit certificaat zijn alle noodzakelijke onderzoeken uitgevoerd die als bewijslast dienen.
- De realisatie van het bedrijventerrein heeft plaatsgehad in samenwerking met diverse partijen, waaronder de bedrijvenvereniging, parkmanagement en de bedrijven die zich hier vestigen.
- De eerste fase van het bedrijventerrein Stepelerveld is nagenoeg volledig verkocht. De laatste bedrijfskavel zal begin volgend jaar (2023) notarieel worden geleverd.
- Voor de ontwikkeling van de tweede fase van het bedrijventerrein Stepelerveld is een behoefteonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit behoefteonderzoek zijn relevant voor het bepalen van de omvang van de tweede fase. Een nadere uitwerking van deze ontwikkeling is in gang gezet, maar nog niet zover gereed dat het toekomstige plangebied bekend is.
- Er is een subsidie verleend om de toegankelijkheid van de winkels in de Molenstraat te optimaliseren en gerichte klantenacties op te zetten in samenwerking met de Haaksbergse Ondernemers Vereniging (HOV).
- Actief participeren en adviseren in de Stuurgroep Centrum.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat hebben we bereikt?

- Voor wat betreft het LEADER-programma is in 2022 één aanvraag uit de gemeente Haaksbergen ontvangen, die vooraf positief was beoordeeld door de LEADER-groep Zuidwest Twente.
- Er is een start gemaakt om weer structureel in contact te komen met de agrarische sector.
- We zijn volledig aangehaakt en actief betrokken bij de huidige ontwikkelingen in het buitengebied.
- We zijn volledig aangehaakt bij de Groene Metropool en nemen initiatief om gezamenlijk op te trekken met andere gemeenten op relevante onderwerpen (bijvoorbeeld integraliteit PPLG en N2000).
- We zijn gestart met het voorsorteren op beleid op gebied van nieuwe ontwikkelingen, waarvoor het huidige beleid niet toereikend is.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Voorbereiden collegebesluit voor cofinanciering van het LEADER-project.
- Organiseren van landbouwavonden.
- Ondernemers zijn gefaciliteerd in het atelier Ontwikkeling.
- Particuliere projecten (Rood voor Rood, VAB, KGO) worden gefaciliteerd en er wordt uitvoering aan gegeven.
- Actief participeren in het onderzoeken van een regionaal landschapsfonds "Twente bloeit" met als doel één loket voor ecosysteemdiensten (groene regelingen) te verzorgen en te koppelen aan de gecombineerde opgave van PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied).
- De ontwikkelingen van de Groene Metropool Twente zijn nauwkeurig gevolgd en we hebben aansluiting gezocht bij projecten die een meerwaarde hebben voor Haaksbergen, zoals "Twente bloeit". Daarnaast is de samenwerking tussen omliggende gemeenten geïntensiveerd.
- Actief deelgenomen in vaste overlegmomenten met het georganiseerde bedrijfsleven.
- Afleggen van bedrijfsbezoeken, al dan niet in de vorm van een intakegesprek.

3.4 Economische promotie

Wat hebben we bereikt?

- Een duurzame, toekomstbestendige oplossing gevonden, in de vorm van MarketingOost/Twente Marketing, om "Haaksbergen Natuurlijk" voort te zetten en de basis op orde te krijgen.
- Een sterk toeristisch Twente waarbij, in samenwerking met Twente Marketing, Haaksbergen op de kaart is gezet.
- Regionale visie op de vrijetijdseconomie "Vrij zijn in Twente" is, in samenwerking met de Twentse gemeenten, door Twente Marketing gelanceerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- De doorontwikkeling van "Haaksbergen Natuurlijk" stimuleren en hierbij gevraagd en ongevraagd te adviseren.
- Samen met Stichting Haaksbergen Promotie op zoek gegaan naar een partij die de promotie van Haaksbergen, "Haaksbergen Natuurlijk" kan voortzetten.
- Gezamenlijk met de 14 Twentse gemeenten zorgen voor een goede marketing van de toeristisch recreatieve sector, waarbij er ook aandacht is voor Haaksbergen.
- Actief participeren, meedenken en adviseren in de Twentse kopgroep vrijetijdseconomie.

Verbonden partijen

Ten aanzien van het regionaal investeringsprogramma 2018-2022 is een koppeling gemaakt tussen de Agenda voor Twente en de Regio Deal van het Rijk. De bijdrage vanuit het Rijk aan de Regio Deal is € 43.400.000 en samen met de € 120.000.000 vanuit de ondernemers, de onderwijsinstellingen en de overheid (30) is in totaal € 163.400.000 te besteden. Vanuit de 30-samenwerking in de Twenteboard is door middel van het bijeenbrengen van talent, bedrijven en kapitaal gezamenlijk gewerkt aan de sociaaleconomische structuurversterking van Twente. De doorontwikkeling van de economie aan de hand van de 4 actielijnen Agenda voor Twente:

- Techniek als motor
- Arbeidsmarkt en talent
- Bereikbaarheid en vestigingsklimaat
- Circulaire economie en duurzaamheid

Het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie (VTE) en de daarmee verbonden formatie en het formatiebudget is ondergebracht bij Twente Board Development. De subsidiëring van en het budget voor de toeristische marketing en promotie van Twente is ondergebracht bij het Recreatieschap Twente. Afstemming over strategisch beleid VTE, verloopt via het bestuurlijk overleg (BO) bij de Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOK SES).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Funciemenging	Percentage (verhouding tussen banen en woning)	50,9%	51,6%	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	180,8	115,2	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
3.1	Economische ontwikkeling	402	402	0	12	39	27	27
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	49	3.268	-3.219	0	4.046	4.046	827
3.3	Bedrijvenloket en regelingen	181	182	-2	102	179	77	75
3.4	Economische promotie	220	210	11	257	268	11	22
	Totaal programma 3	852	4.062	-3.210	371	4.532	4.161	951

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 4. Onderwijs

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Schakelonderwijs voor Oekraïense ontheemden

In samenwerking met de gemeenten Berkelland en Lochem en Portuur, schoolbestuur voor voortgezet onderwijs, zijn een Internationale Schakelklas (12-18 jaar) en Taalschakelklas (6-12 jaar) gerealiseerd binnen het Assink Lyceum in Neede voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen die in Haaksbergen worden opgevangen. Wij verzorgen ook het leerlingenvervoer naar deze locatie.

Nationaal Programma Onderwijs

Van Rijkswege ontvangen wij een specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs (NPO), die bedoeld is voor het inhalen van ontwikkelachterstanden als gevolg van de coronacrisis en het bevorderen van de lichamelijke en mentale gezondheid van kinderen en jongeren. Wij hebben in 2022 het Herstelplan Nationaal Programma Onderwijs opgesteld met inbreng van voorschoolse voorzieningen, basis- en voortgezet onderwijs en andere organisaties die zich inzetten voor het welzijn van jongeren.

Er is het afgelopen jaar subsidie verleend voor verschillende activiteiten ter bevordering en/of ondersteuning van de ontwikkeling van jeugdigen. Enkele voorbeelden zijn de inzet van een extra pedagogisch medewerker op groepen in de peuteropvang, het organiseren van buitenschoolse sportactiviteiten en de inzet van een programma voor depressiepreventie in het middelbaar onderwijs.

Doelstelling

- Alle kinderen in Haaksbergen kunnen veilig en gezond opgroeien en zich optimaal ontwikkelen.
- Iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen bieden in het onderwijs.
- Voorkomen van achterstanden in het onderwijs.
- Voor de jongste kinderen tot 4 jaar zijn verschillende voorschoolse voorzieningen beschikbaar.
- Leerlingen uit Haaksbergen huisvesten in goed, veilig en duurzaam uitgeruste onderwijsvoorzieningen.

4.1 Basisonderwijs

Wat hebben we bereikt?

Doorgaande lijn

In lokaal overleg is de samenwerking rond de overdracht van peuters van voorschoolse voorzieningen naar het basisonderwijs verder versterkt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Doorgaande lijn

De in 2021 herziene overdrachtsprocedure is in 2022 geëvalueerd door de werkgroep VVE-doorgaande lijn, bestaande uit aanbieders van (VVE-)peuteropvang, een vertegenwoordiger namens het basisonderwijs en de afdeling jeugdgezondheidszorg van de GGD en de gemeente.

Aandachtspunten en afspraken zijn in het werkveld teruggekoppeld ter verdere verbetering van de overdrachtsprocedure in de praktijk.

4.2 Onderwijshuisvesting

Wat hebben we bereikt?

Opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Het IHP is vastgesteld door de gemeenteraad. Dit vormt het richtinggevend kader om de huisvesting van onderwijs in Haaksbergen de komende jaren toekomstbestendig vorm te geven.

Nieuwbouw fusieschool Holthuizen – dr. Ariëns (IKC Het Palet)

Vorbereidingen zijn getroffen om een krediet te verlenen op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Haaksbergen voor de realisatie van IKC Het Palet met geïntegreerde gymvoorziening. De voorbereiding van de nieuwbouw is van start gegaan.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

In constructieve bijeenkomsten hebben we overeenstemming bereikt met schoolbesturen over de visie, koers en fasering voor meerjarig onderwijshuisvestingsbeleid.

Nieuwbouw fusieschool Holthuizen – dr. Ariëns (IKC Het Palet)

Op 2 december 2022 is de eerste fase van de aanbesteding van start gegaan. In de afgelopen maanden heeft een door Keender aangestuurde projectorganisatie opdracht gegeven een ontwerp te maken op basis van het functioneel ruimtelijk Programma van Eisen (PvE) voor de nieuwe voorziening. Keender treedt conform de daarvoor geldende wettelijke bepalingen op als bouwheer. Wij zijn betrokken bij het proces en maken onderdeel uit van de projectorganisatie.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat hebben we bereikt?

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en peuteropvang

Op verschillende manieren is ingezet op het verbeteren van de toeleiding naar en het bereik van VVE en reguliere peuteropvang. Daarnaast is pedagogisch beleidsmedewerkers VVE door VVE-aanbieders in onze gemeente ondersteuning geboden ten behoeve van het invullen van deze nieuwe, wettelijk verplichte functie.

Op basis van advies van de werkgroep VVE-doorgaande lijn is de keuze gemaakt voor een in te zetten ouderbetrokkenheidsprogramma in de VVE.

Tegengaan van spijbelgedrag en voortijdig schoolverlaten

In 2022 is meer ingezet op het informeren van scholen over verzuim en het melden hiervan en hoe om te gaan met verlofaanvragen. Ook organiseren we vaker preventieve spreekuren, waar met leerlingen wordt gesproken over beginnend verzuim en de onderliggende redenen. Hierbij wordt ingezet op het signaleren van een eventuele onderliggende zorgvraag om te kunnen bepalen welke ondersteuning kan bijdragen verzuim tegen te gaan.

Afstemming van zorg voor de jeugd

In april 2022 is het nieuw Ondersteuningsplan passend onderwijs van het samenwerkingsverband Twente Oost PO (voorheen swv 23 02) voor de schooljaren 2022/2023 – 2025/2026 vastgesteld.

Het Ondersteuningsplan sluit aan op de ontwikkelingen zoals die in de Twentse transformatie van de jeugdhulp in gang zijn gezet.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en peuteropvang

In 2022 zijn de volgende acties ondernomen op het gebied van toeleiding en bereik:

- Er zijn een flyer en filmpje ontwikkeld en opgeleverd om ouders bij bezoek aan het consultatiebureau te wijzen op het belang van peuteropvang voor de ontwikkeling van hun kind.
- Wij hebben de doelgroepdefinitie verruimd op grond waarvan de GGD-JGZ een indicatie voor VVE kan afgeven. Het volgende criterium is aan de definitie toegevoegd: *"Er is sprake van een bedreigde algehele en socialemotionele ontwikkeling van het kind, volgens de professionele inschatting van een JGZ-arts of -verpleegkundige (er is geen sprake van een ontwikkelingsstoornis)."*
- Het afgelopen jaar zijn door de aanbieder van de VVE-monitor, de GGD Twente en gemeente Hengelo voorbereidende werkzaamheden verricht, waaronder het koppelen van diverse systemen. Gemeente Haaksbergen zal na Hengelo in 2023 als tweede gemeente in Twente de VVE-monitor in gebruik nemen.

Vanaf 2022 zijn aanbieders van VVE bij wet verplicht een VVE-coach in te zetten voor ten minste 10 uren per jaar per geplaatste doelgroepeuter (peuter met een VVE-indicatie) op 1 januari. Hiermee wordt beoogd de voorschoolse educatie een kwaliteitsimpuls te geven. Deze inzet wordt gesubsidieerd uit de specifieke uitkering Onderwijsachter-standenbeleid (OAB-middelen) die wij ontvangen voor het bekostigen van VVE. Om VVE-aanbieders in staat te stellen de functie armslag te geven, is naast de wettelijke 10 uren per geplaatste doelgroepeuter een garantiebedrag verleend voor 50 uren extra op jaarbasis (1 dagdeel per maand).

De coaches zijn in dit eerste jaar begeleid door een door de gemeente aangestelde coördinator, die intervisiebijeenkomsten organiseerde en individuele begeleidingsgesprekken voerde.

Ouderbetrokkenheid

De werkgroep VVE-doorgaande lijn heeft zich laten voorlichten over twee ouderbetrokkenheidsprogramma's voor VVE, VVE-thuis en Samen DigiTAAL. Dit heeft er toe geleid dat de werkgroep VVE-doorgaande lijn de gemeente in november heeft geadviseerd een pilotproject Samen DigiTAAL Haaksbergen voor te bereiden. De ontwikkeling van een projectplan is eind 2022 gestart met als doel na de zomervakantie van 2023 met de eerste groep VVE-peuters en hun ouders te starten.

Verbonden partijen

Dit programma kent geen verbonden partijen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,0%*	2,9%*	0,0%
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	10*	14*	*
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,9%*	1,5%*	0,5%

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
4.1	Openbaar basisonderwijs	32	32	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.679	1.288	390	549	156	-393	-2
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingz.	1.214	1.275	-61	544	600	55	-5
	Totaal programma 4	2.924	2.595	329	1.093	756	-337	-8

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Wat hebben we bereikt?

Lokaal sport en beweegakkoord Haaksbergen, Natuurlijk in beweging

In 2020 zijn wij gestart met het lokaal Sportakkoord Haaksbergen Natuurlijk in beweging. De eerste landelijke regeling is eind 2022 gestopt en krijgt in 2023 een nieuwe impuls met het landelijk Sportakkoord 2.0. Het huidige lokale Sportakkoord wordt daarvoor herijkt.

Special Olympics Nationale Spelen Twente 2022

Binnen het thema inclusief Sporten en bewegen is regionaal en lokaal invulling gegeven aan de organisatie van de Special Olympics Nationale Spelen 2022. Haaksbergen was de gastheer van het G-voetbal en ruim 800 deelnemers en 200 vrijwilligers kunnen terugzien op een fantastisch evenement. Voorafgaand zijn diverse promotionele activiteiten opgezet zoals de Sportcarroussel (kennismaking met allerlei vormen en lokaal aanbod van aangepast sporten) en de Torchrun die alle 14 Twentse gemeenten heeft aangedaan.

Uniek Sporten

Er is een samenwerking aangegaan met de landelijke organisatie Uniek Sporten. Het complete en geactualiseerde aanbod voor aangepast sporten in Haaksbergen is te vinden op de landelijke website. Ook maken wij nu gebruik van de Sportmaterialen uitleenservice van Uniek Sporten.

Vaardig in bewegen

Binnen het thema "van jongs af aan vaardig in bewegen" zijn wij gestart met een pilot MQ-scan. Van de 11 basisscholen nemen 8 basisscholen hieraan deel. MQ-scan staat voor Motorische Quotiënt en is een methode om te meten hoe het staat met de motoriek van kinderen. Daardoor kan gemeten worden of een leerling beweegachterstand heeft of juist beweegtalent. De scan geeft ook een beeld van de beweegvaardigheid van de klas en school. De eerste resultaten worden bekend in 2023. Daarnaast is door de kerngroep een bijdrage geleverd voor schoolsportdagen voor groepen 5 en 6.

Thema sterke en vitale sport en beweegaanbieders

Binnen dit thema is het accent gelegd op het ondersteunen van een viertal sportverenigingen door inzet van een procesondersteuner. Daarnaast is een kwartiermaker aangesteld, die samen met de gemeente, het kernteam en de sportverenigingen op het Scholtenhagen gaat onderzoeken wat een goede opdracht en bijpassend profiel is voor een sportparkmanager op het Scholtenhagen. De procesondersteuners en kwartiermaker worden kosteloos beschikbaar gesteld via de services van de Sportbonden als onderdeel van het Nationale Sportakkoord. Het streven is na de zomervakantie van 2023 te starten met de pilot sportparkmanager.

Thema positieve Sportcultuur

18 deelnemers van 11 verenigingen hebben deelgenomen aan de training Vertrouwenscontactpersoon en er zijn verdere stappen gezet te komen tot rookvrije sportaccommodaties en sportverenigingen.

Rookvrije sportaccommodaties

Er is in de raad middels een motie opgeroepen te komen tot rookvrije sportaccommodaties. Onze sporthallen de Els en Bouwmeester zijn inmiddels ingericht als rookvrije locaties. Rondom de sporthallen geldt een blauwe zone waar niet gerookt mag worden. Er zijn borden en tegels aangebracht om deze zones aan te duiden. Daarnaast zijn er richting beheerders en verenigingen ondersteunende materialen verstrekt zoals flyers en posters.

Ook op diverse sportparken zoals de Greune en sport en recreatiepark Groot Scholtenhagen hebben verenigingen zelf onderling afspraken gemaakt over een rookvrij sportpark.

Van verenigingen vraagt dit beleid en aanspreken op dit gebied.

Vitaliteitsbeurs/buurt sportcoaches

In maart 2022 heeft weer de vitaliteitsbeurs plaatsgevonden. Het was lange tijd spannend of de beurs "gewoon" kon doorgaan of dat er met allerlei regels en beperkingen in verband met corona rekening moest worden gehouden. Uiteindelijk waren er geen beperkende regels en leek het er op dat mensen weer toe waren aan een uitje. Er waren bijna 1000 bezoekers. De paramedische ondernemers weten de beurs goed te vinden, zij komen op een laagdrempelige wijze met hun doelgroep in contact. Ook waren weer verschillende lokale verenigingen met een stand aanwezig om zich aan de bezoekers te presenteren.

Sportcafé

In 2022 zijn drie sportcafés georganiseerd voor alle partners van het lokale Sportakkoord. In maart lag het accent op een stand van zaken Sportakkoord. In juni zijn alle Haaksbergse deelnemers aan de Special Olympics gehuldigd en is aandacht besteed aan het thema "Veilig Sportklimaat". In november is aandacht besteed aan het onderwerp "Gelukkig verenigen" en is samen met de partners vooruitgekeken naar mogelijke activiteiten en accenten voor 2023.

Energiearmoede

Er heeft een korte inventarisatie plaatsgevonden bij sportverenigingen die beschikken over een eigen sportaccommodatie/energieaansluiting. Diverse verenigingen beschikken over een vast contract en voorzien op korte termijn geen grote problemen.

Diverse verenigingen met een variabel contract hebben maatregelen getroffen de energiekosten te beperken. Ook is men vooralsnog gematigd omgegaan met het doorberekenen van de stijgende energielasten aan leden in de contributie.

Er zijn nog geen noodsignalen van verenigingen ontvangen, maar wij zijn en blijven met verenigingen in gesprek en er wordt gewerkt aan een lokale regeling als aanvulling op landelijke maatregelen die in het 2^e kwartaal van 2023 van kracht worden.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

In 2022 zijn 64 nieuwe aanvragen sport door het Jeugdfonds Sport en Cultuur gehonoreerd.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Naast deelname aan de kerngroep lokaal Sport en Beweegakkoord Haaksbergen hebben wij via de Sisa regeling verantwoording afgelegd over de bestede middelen van het uitvoeringsbudget 2021.

Wij hebben de buurtsportcoaches, die werkzaam zijn bij onder meer het Assink Lyceum, Wijkkracht en Mediant gesubsidieerd via de landelijk ontvangen subsidie.

Wij hebben het Jeugdfonds Sport en Cultuur Overijssel subsidie toegekend.

Wij nemen deel aan het bestuurlijk en ambtelijk regionaal overleg Sport en Bewegen regio Twente.

5.2 Sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

Verbetering binnensportaccommodaties

In 2022 zijn in de sporthallen De Els en Bouwmeester maatregelen getroffen om de akoestiek te verbeteren en zijn alle scheidingswanden vernieuwd.

Sportmaterialen

In 2022 zijn wederom alle sporttoestellen in De Els, Bouwmeester en Delta gekeurd. Er zijn toestellen vervangen waar nodig en het schoolsport en spel materiaal is aangevuld.

Gymzaal Zienesch/Delta

Hier is in 2022 voorbereid op de sluiting van de gymzaal. De nieuw te bouwen zaal moet zo multifunctioneel en inclusief worden ingericht voor gebruikers. Er kan zeker een jaar geen gebruik van deze zaal gemaakt worden. De huidige gebruikers zijn geïnformeerd over deze ontwikkeling. Er wordt met hen naar een oplossing gekeken.

Ijsbaan Twente

Er hebben regionaal diverse gesprekken plaatsgevonden met de gemeente Enschede over een eenmalige bijdrage om ijsbaan Twente in 2023-2024 open te kunnen houden en daarmee tijd te winnen voor het uitvoeren van een onderzoek naar de toekomst van de ijsbaan. Nadere besluitvorming vindt plaats in 2023.

Zwembad de Wilder

Vanwege Covid-19 was zwembad de Wilder van Optisport Haaksbergen van november 2021 tot en met januari 2022 slechts beperkt open. Dit had gevolgen voor de exploitatie van zwembad de Wilder. We hebben gebruik gemaakt van de compensatieregeling SPUK IJZ om dit op te vangen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Regeling compensatie verhuurder Sportaccommodatie

Vanwege de coronamaatregelen kon ook in 2022 beperkt of geheel niet gebruik worden gemaakt van buiten- en binnensportaccommodaties. Wij hebben in 2022 twee keer een subsidieaanvraag ingediend en toegekend gekregen. De huur over de betreffende periode is kwijtgescholden aan de binnen- en buitensportverenigingen.

Zwembad de Wilder

Wij hebben Optisport Haaksbergen B.V. gesubsidieerd op basis van de getekende beheer- en exploitatie overeenkomst. Er is door de gemeente een Coronacompensatieregeling SPUK IJZ aangevraagd voor zwembad De Wilder. Het ontvangen bedrag hebben wij aanvullend als subsidie verstrekt aan Optisport Haaksbergen B.V.

Garantstelling

Samen met de Stichting Waarborgfonds Sport is een garantstelling afgegeven voor een lening aan de Tennis en Padelvereniging Veldmaat ten behoeve van renovatie tennisbanen en verbouw clubhuis.

5.3 Cultuur

Wat hebben we bereikt?

Huis van Haaksbergen de Kappen

Transformatie van de Kappen naar het Huis van Haaksbergen.
De bibliotheek is een partner geworden binnen het netwerk van voorschoolse voorzieningen.

Cultuureducatie

Cultuureducatie-afspraken zijn weer voor een periode van vier jaar gemaakt. Hiervoor is een projectplan opgesteld samen met de culturele commissie Haaksbergen binnen het primair onderwijs.
Er is een leerlijn erfgoed ontwikkeld voor alle groepen in een doorlopende lijn voor het primair onderwijs. Haaksbergse erfgoedinstellingen zijn hierbij betrokken partners.
Tetem brengt een cultuur & techniek aanbod beschikbaar voor het hele primair onderwijs.
Proces voorzieningendiscussie

Binnen de voorzieningendiscussie die in 2022 in een procesvoorstel vastgelegd is, zijn de volgende culturele partijen onderdeel: coöperatie de Kappen (met daarbinnen het theater/de bibliotheek/de maatschappelijke accommodatie), SMOH – stichting muziekonderwijs Haaksbergen, Twente Marketing en MBS (museum buurt spoor).

Amateurkunst

De Week van de amateurkunst heeft in 2022 op twee momenten (mei en november) plaatsgevonden.

De cultuurcoalitie Haaksbergen is ontstaan. Een samenwerking van bijna alle culturele organisaties in Haaksbergen.

Cultuurmakelaar heeft in 2022 aan verschillende culturele partijen ondersteuning geboden. Jeugdfonds Sport en Cultuur; er zijn 12 aanvragen gehonoreerd voor deelname aan cultuurparticipatie.

Cultuurregio Twente

Haaksbergen is actief partner binnen de cultuurregio Twente

In Haaksbergen heeft in het kader van de Twentse maakplaatsen een programma binnen het onderwijs gedraaid. Hiermee zijn ruim 1800 leerlingen bereikt. Ook zijn er DIY pakketten verstrekt, is er een mini makers-festival gehouden bij de MBS en er is een start gemaakt met realisatie van een mobiel basislab.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de provincie Overijssel is een subsidieaanvraag ingediend voor de uitvoering van de activiteiten uit het cultuureducatieplan. Deze aanvraag is gehonoreerd.

Ambtelijke inzet uren binnen de Cultuurregio Twente. Subsidie verstrekt aan het project voor de Twentse maakplaatsen, gemeente Haaksbergen

Subsidieaanvraag voor de regeling Cultuurmakelaar voor de periode 2023-2024 is in 2022 voorbereid en bij de provincie Overijssel ingediend.

Spreekuren gehouden met verschillende culturele stichtingen en verenigingen.

5.4 Musea

Wat hebben we bereikt?

Er is een stevige bestuurlijke basis gelegd met een onafhankelijk bestuur met brede kennis en kwaliteiten, die een duidelijke koers heeft bepaald voor de ontwikkeling en positionering van Museum Buurtspoorweg.

Er is een breed gedragen beleidskader waarin, voor de continuïteit, belangrijke ontwikkelingen voor de toekomst zijn geformuleerd en in gang zijn gezet.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben Museum Buurtspoorweg ondersteund met subsidie en advies. Waarbij we de samenwerking met zowel gemeente als andere partijen hebben gestimuleerd.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk contacten met de gemeente Enschede onderhouden over de voortgang van ontwikkelingen bij het museum.

5.5 Cultureel erfgoed

Wat hebben we bereikt?

We hebben bijgedragen aan het in stand houden van gemeentelijke monumenten en we hebben de monumenten die we in eigendom hebben onderhouden.

We hebben opvolging gevonden voor de Erfgoedraad.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben subsidie verleend voor onderhoud en restauratie aan gemeentelijke monumenten.

We hebben nieuwe leden en een voorzitter benoemd voor de Erfgoedraad.

5.6 Media

Wat hebben we bereikt?

Door het ontvangen van de bekostiging is RTV Sernet in staat het hele jaar door nieuws en actualiteiten uit Haaksbergen op radio en TV uit te brengen. Social media als Facebook, Twitter, Instagram en YouTube worden steeds belangrijkere media voor RTV Sernet. De vorming van streekomroepen heeft in 2022 in de regio Twente wat stilgelegen, maar RTV Sernet blijft met andere lokale omroepen uit de regio in gesprek om samenwerking te bevorderen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

RTV Sernet is door het Commissariaat voor de Media, na uitgebracht advies van de raad, tot 2025 aangewezen als lokale publieke media instelling. RTV Sernet ontvangt een bekostiging volgens de norm die de VNG adviseert.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat hebben wij bereikt?

Speelvoorzieningen

Met het vaststellen van het financieel herstelplan is er nog beperkt budget beschikbaar voor speelvoorzieningen. Elk half jaar vinden de verplichte veiligheidsinspecties plaats en worden toestellen gerepareerd, daarbij bleek het ook noodzakelijk enkele speeltoestellen aan de J. Vermeerstraat te vervangen. Het burgerinitiatief om de speelplek aan de C. Jolstraat opnieuw in te richten is in 2022 afgerond. De gemeente telt circa 100 speelplekken met gemiddeld 3 toestellen.

Plantsoenen

Het jaar 2022 was een jaar met een zeer warme zomer en extreme droogte. Hier hebben een aantal bomen en behoorlijke hoeveelheden plantsoen flink onder geleden. Op accentpunten en langs de oude N18 waren bloemenmengsels ingezaaid, maar doordat de droogte direct in het vroege voorjaar al aanving, kwamen de mengsels nauwelijks tot bloei. Bij vervanging wordt daarom voortaan gekozen voor meer klimaatbestendige soorten.

Ook in 2022 was er aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit. Door verschraling zullen er de komende jaren meer bloemen komen.

Eind 2022 werd fase 3 van de eerste cyclus bomenonderhoud volgens het principe van Strategisch Bomenbeheer afgerond. De grote snoeiachterstand die we de laatste jaren kenden, is hiermee ingehaald. Het aantal klachten en meldingen over bomen en plantsoenen is in 2022 afgenomen.

In het jaar 2022 zijn alle uitvoerende onderhoudswerkzaamheden aan plantsoenen, bomen, ongedierte en begraafplaatsen ondergebracht bij Twente Milieu. Uiteraard onder regie van de gemeente.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Er is in 2022 actief gewerkt aan groenadoptie, waarbij burgers het groen zelf onderhouden, veelal nadat het groen in hun straat is gerenoveerd. Een mooi project is uitgevoerd in de Emanuel de Wittestraat. Bewoners hebben samen met Twente Milieu een fraai groenplan ontworpen.

In 2022 is gestart met een opknopbeurt van het groen in de Bomenbuurt, dat in 2023 een vervolg krijgt.

Voor het groen op onze 10 rotondes sloten we in 2022 een nieuwe exploitatieovereenkomst af met een bedrijf. De rotondes kunnen via dit bedrijf gesponsord worden en per rotonde krijgt de gemeente een bijdrage in de onderhoudskosten. In totaal zijn nu zes rotondes gesponsord.

Verbonden partijen

Stichting Groot Scholtenhagen te Haaksbergen

De stichting beheert en onderhoudt het park en draagt daarmee bij aan het aanbieden van voldoende mogelijkheden voor sport- en bewegingsactiviteiten, recreatie en ontspanning.

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu een partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Lossler, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen aandeelhouder.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Niet sporters	%	48,2	50,5	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
5.1	Sportbeleid en activering	511	826	-316	0	338	338	22
5.2	Sportaccommodaties	531	521	10	344	347	2	12
5.3	Cultuur	740	775	-35	224	236	12	-23
5.4	Musea	57	57	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	61	66	-5	9	8	-1	-6
5.6	Media	562	563	-1	0	0	0	-1
5.7	Openbaar groen en recreatie	2.198	2.261	-63	33	18	-15	-78
	Totaal programma 5	4.659	5.070	-411	609	946	337	-74

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 6. Sociaal domein

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

In 2022 zijn we verrast door de inval van Rusland in Oekraïne en de daaruit volgende vluchtelingenstroom. Ook wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen en leveren een aandeel in de opvang van deze ontheemden. Dit heeft aanzienlijke impact gehad op de ambtelijke organisatie, ook binnen het sociaal domein. Gemeente Haaksbergen heeft ruimschoots voldaan aan de taakstelling voor de huisvesting vluchtelingen, statushouders en Oekraïense ontheemden.

Later in het jaar volgde, eveneens als gevolg van de oorlog in Oekraïne, een energiecrisis die van de ambtelijke organisatie heeft gevraagd snel en wendbaar te zijn op dit nieuwe vraagstuk en de, in verband met de 'energiearmoede' waarmee onze inwoners te maken kregen, hiervoor noodzakelijke interventies. Vanwege deze nieuwe taken is het ons niet gelukt alle geplande werkzaamheden op te pakken en uit te voeren. Daar kwam bij dat er een eenmalige uitkering energietoeslag moest worden uitbetaald. De uitvoeringsorganisatie heeft dit opgepakt en uitgevoerd.

In de jaarrekening 2021 meldden wij al dat de gemeenten tijdens de algemene ledenvergadering (ALV) van de VNG van begin 2022 hebben gestemd voor het per direct opschorten van de vormgeving en besluitvorming over de Hervormingsagenda Jeugd. In de loop van 2022 zijn de gesprekken weer op gang gekomen. VNG en Rijk hebben in 2022 echter nog (steeds) geen overeenstemming bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Het grootste twistpunt is en blijft de financiering van de jeugdzorg.

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming dat in opdracht van de ministeries van J&V en VWS en VNG is ontwikkeld, schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over zo'n 5 tot 10 jaar uit zou kunnen zien. De Hervormingsagenda en het Toekomstscenario hangen inhoudelijk met elkaar samen. In 2022 is in Twente een kwartiermaker voor het toekomstscenario gestart. Wij hebben het afgelopen jaar ambtelijk deelgenomen aan de Twentse voorbereidingsgroep.

In 2022 veroorzaakte de krappe arbeidsmarkt in bijna alle sectoren van de economie problemen. De jeugdzorgaanbieders, maar bijvoorbeeld ook aanbieders van huishoudelijke ondersteuning, hebben met deze arbeidsmarktproblematiek te maken. Niet alleen hebben de aanbieders van jeugdzorg moeite nieuwe medewerkers te vinden, ook zien zij (ervaren) medewerkers uitstromen en zich als zzp'er of via een detacheringsbureau weer laten inhuren. Hierdoor nemen de kosten (fors) toe. Aanbieders komen hierdoor in de financiële problemen en vragen gemeenten hogere tarieven voor de jeugdzorg te hanteren.

De krappe arbeidsmarkt heeft tevens als gevolg dat er een grotere uitstroom uit de bijstandsuitkering is gerealiseerd. Dat betekent dat ons bijstandsbestand een enorme daling heeft gekend de afgelopen jaren. Ook in 2022 is er een daling vastgesteld.

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering inwerking getreden. Dit heeft erin geresulteerd dat er snel geanticipeerd moest worden op de nieuwe wet- en regelgeving van de Rijksoverheid. De uitvoeringsorganisatie is hiermee voortvarend aan de slag gegaan en daardoor is gemeente Haaksbergen in staat de inburgeraar een vliegende start te geven.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat hebben we bereikt?

We hebben de eigen kracht van inwoners en de kracht van de samenleving samen met onze belangrijkste partners versterkt. Activiteiten die we in dit kader hebben opgepakt, worden hieronder genoemd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Er ligt een uitgangspuntennotitie met leidende principes voor het beleidsplan sociaal domein en er is een start gemaakt met de uitwerking van het beleidsplan. Het afronden krijgt een vervolg in 2023.

We hebben de samenwerking met onze maatschappelijke partners voortgezet en waar mogelijk verder versterkt. Zo hebben we met Wijkkracht een plan voor een Odensehuis in Haaksbergen uitgewerkt, welke begin 2023 is gestart. Bij de pilot Odensehuis kunnen mensen met (beginnende) dementie en hun mantelzorgers één dagdeel per week bij elkaar komen in De Bouwmeester.

In 2022 is met behulp van werkateliers, waarin zorgaanbieders participeerden, gewerkt aan een woonzorgvisie en tevens een afwegingskader voor nieuwe zorginitiatieven. Er is een omgevingsanalyse gemaakt voor Haaksbergen, waardoor in beeld is welke voorzieningen Haaksbergen al heeft, welke (demografische) ontwikkelingen eraan komen en wat dit betekent voor het wonen/zorg/welzijn aanbod in Haaksbergen.

Vizier Oost is de organisatie die de anti-discriminatievoorziening voor Haaksbergen en vele andere gemeenten in Overijssel en Gelderland uitvoert. Vizier is in oktober 2022, voor meer zichtbaarheid en bekendheid, met een maandelijks spreekuur (zowel op afspraak als vrije inloop) door een consultant in het gemeentehuis begonnen. Vizier Oost heeft over 2022 van 3 inwoners uit Haaksbergen verschillende klachten over discriminatie gehad.

6.2 Wijkteams/Noaberpoort

Wat hebben we bereikt?

We hebben de toegang tot de Noaberpoort door middel van digitalisering verbeterd en tevens zijn de doorlooptijden verkort.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De meldingen voor Wmo en Jeugd zijn gedigitaliseerd en kunnen sinds 2022 ook via de website worden gedaan. De doorlooptijden zijn hierdoor verkort en ook het risico op fouten is verkleind.

Om de klant- en resultaatgerichte dienstverlening te verbeteren is in 2022 samen met de Stadsbank Oost Nederland een nieuw dienstverleningsconcept ontwikkeld. Het nieuwe dienstverleningsconcept gaat vanaf 2023 in. Met het nieuwe concept willen wij bereiken dat de financiële problematiek structureel wordt teruggedrongen door onder meer te werken aan zelfredzaamheid bij de klant, meer ruimte te creëren voor een integrale aanpak en het realiseren van een snellere doorlooptijd middels een intensievere opstart.

Met Domijn zijn nieuwe prestatieafspraken uitgewerkt voor 2023 en daarin zijn de Nationale Prestatieafspraken volkshuisvesting opgenomen. Er is daarnaast een inventarisatie gedaan van verschillende doelgroepen die in aanmerking kunnen komen voor flexwonen.

Vanuit het sociaal domein is in samenwerking met de collega's van duurzaamheid gewerkt aan het zo effectief mogelijk inzetten van de specifieke uitkering (SPUK) die de gemeente Haaksbergen van het Rijk heeft ontvangen. De specifieke uitkering is ingezet om inwoners

met een laag besteedbaar inkomen, die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van de gestegen energieprijzen in combinatie met de lage(re) energetische kwaliteit van hun woning, te ondersteunen in het verlagen van de energierekening.

Er is een nieuwe Twentse samenwerkingsagenda opgesteld voor de periode 2022-2027 tussen de 14 Twentse gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, de GGD en provincie Overijssel. Deze agenda gaat verder onder de naam Twentse Koers.

6.3 Inkomensregelingen en armoedebestrijding

Wat hebben we bereikt?

Vanuit de uitvoeringsorganisatie is bijstand verstrekt aan inwoners die in zodanige omstandigheden verkeren, dat ze niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Ondanks de afbouw van de steunmaatregelen is het bijstandsvolume verder gedaald. Ultimo 2022 telden we 241 bijstandsuitkeringen. Dit is een daling van 14 uitkeringen ten opzichte van 1 januari 2022. Het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering lag lager dan in 2021. In tegenstelling tot eerdere prognoses en ondanks de coronacrisis, heeft de arbeidsmarkt zich blijvend gunstig ontwikkeld.

Daarnaast zijn vanuit het minimabeleid diverse bijdragen verstrekt, zodat ook inwoners met een laag inkomen kunnen deelnemen aan de maatschappij. Voor bijzondere noodzakelijke kosten van het bestaan is bijzondere bijstand verstrekt. Voor het voorkomen van energiearmoede heeft de overheid geld beschikbaar gesteld in de vorm van de eenmalige energietoeslag.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Om goed zicht te krijgen op de kwaliteit van de dienstverlening en de resultaten van de uitvoeringsorganisatie hebben we de inzet op accountmanagement doorgezet. De managementinformatie die we ontvangen wordt periodiek opgenomen in het dashboard sociaal domein en ter informatie voorgelegd. Het dashboard voor de Participatiewet is verder ontwikkeld en moet nog verder worden geoptimaliseerd.

Op 8 februari 2022 zijn de nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand vastgesteld.

Op 26 april 2022 zijn de beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022 Haaksbergen vastgesteld. Deze beleidsregels zijn opgesteld en uitgevoerd door de uitvoeringsorganisatie. In 2022 zijn er 5704 aanvragen geweest en daarvan zijn 5589 aanvragen afgehandeld.

Samen met de uitvoeringsorganisatie is er gewerkt aan het nieuwe beleidskader minima. Dit beleidskader wordt voor het zomerreces 2023 voorgelegd aan de raad.

Via een bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur hebben we in 2021 64 kinderen ondersteund, die mee hebben kunnen doen aan een sportactiviteit en 12 kinderen die mee hebben kunnen doen aan een cultuuractiviteit.

Met het kindpakket hebben we 10 kinderen uit groep 7/8 kunnen helpen aan een fiets, 29 kinderen aan zwemlessen en 147 kinderen met een bijdrage in de schoolkosten.

Via een bijdrage aan de Stichting Leergeld hebben we 87 kinderen uit gezinnen met geldzorgen kunnen helpen mee te doen aan activiteiten, waar ze anders niet aan mee hadden kunnen doen. Activiteiten op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn.

6.4 Begeleide participatie

Wat hebben we bereikt?

De Wet sociale werkvoorziening (WSW) is bedoeld voor mensen die door een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken. Sinds 1 januari 2015 kunnen er geen nieuwe mensen meer instromen in de WSW. Dat betekent dat het aantal Wsw-medewerkers door natuurlijk verloop jaarlijks daalt. Ook bij ons is in 2022 het Wsw-bestand verder gedaald.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Mensen met een indicatie in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) hebben onder aangepaste omstandigheden zo regulier mogelijke arbeid verricht. Vanuit een werkplek bij de SWB zijn mensen doorgestroomd naar een werkplek bij een reguliere werkgever.

6.5 Arbeidsparticipatie

Wat hebben we bereikt?

In 2022 hebben de mensen die daar recht op hebben bijstand ontvangen. Daarnaast heeft de uitvoeringsorganisatie zoveel mogelijk mensen begeleid naar regulier werk.

In 2022 heeft de uitvoeringsorganisatie invulling gegeven aan de nieuwe Wet inburgering. Deze is in werking getreden op 1 januari 2022.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Via de SWB zijn 13 personen op een arbeidsontwikkeltraject geplaatst. 3 personen zijn via de SWB doorgestroomd naar regulier werk.

Er is een groter beroep gedaan op ondersteuning na plaatsing bij een werkgever door middel van jobcoaching en loonkostensubsidie. Het is een bewuste keuze iedereen die enigszins kan werken ook daadwerkelijk te laten werken met de benodigde ondersteuning. Werk is enorm van belang voor het welzijn van mensen. Mensen met werk zijn aantoonbaar gelukkiger en gezonder.

Doordat er voortvarend te werk is gegaan met de voorbereidingen op de nieuwe Wet inburgering, is er een vliegende start gemaakt met de leerroutes, de Brede intake, het Persoonlijk plan Inburgering, en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Door de uitvoering van dit beleid kunnen inburgeraars zo snel mogelijk participeren in de maatschappij. In 2022 zijn de leerroutes geïntroduceerd en is er een start gemaakt met Financieel ontzorgen.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Wat hebben we bereikt?

We hebben onze inwoners van passende woonvoorzieningen, hulpmiddelen en vervoersmiddelen voorzien. De goede samenwerking met onze leveranciers heeft hier een bijdrage aan geleverd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2022 hebben we gesprekken gevoerd over de aansluiting bij Uniek Sporten Uitleen. Vanaf 2023 kunnen inwoners gebruik maken van sporthulpmiddelen via een uitleenservice. Zo kunnen zij een sport uitproberen, zonder dat ze direct een eigen sporthulpmiddel hoeven aan te schaffen en zonder (lange) wachttijden. Via de uitleenservice krijgen zij vier maanden de tijd een sporthulpmiddel (gratis) uit te proberen.

In de loop van 2022 merkten we dat zorgaanbieders, met name door de krappe arbeidsmarkt, niet altijd in staat zijn (tijdig) de zorg te bieden waarop de cliënt recht heeft. Dit speelt zowel een rol bij het inzetten van huishoudelijke ondersteuning bij nieuwe cliënten als ook, in hoge mate, in de vakantieperiodes bij nieuwe én bestaande cliënten. Dit is een landelijk probleem. De Twentse gemeenten hebben het initiatief genomen, begin 2023, in een gezamenlijke campagne de cliënten hierover te informeren en hiervoor begrip te vragen.

6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat hebben we bereikt?

We hebben het aanbod van algemene voorzieningen als alternatief voor maatwerkvoorzieningen verruimd. Daarnaast is regionaal gewerkt aan een eenduidige aanpak van zorgfraude, zowel voor Wmo als jeugdhulp.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Naar aanleiding van onafhankelijk onderzoek naar 2 casussen zijn verbetervoorstellen geformuleerd voor de gemeentelijke dienstverlening vanuit Noaberpoort. De invoering van de verbetervoorstellen is in gang gezet. Binnen Grip op sociaal domein zijn acties belegd en is onder andere door verdere digitalisering en een andere inrichting van de werkprocessen een verbeter slag ingezet.

De samenwerking met de algemene voorziening Stichting Ontmoetingspark de Greune is geëvalueerd en verlengd omdat de deelnemers tevreden zijn, de ervaringen van betrokken partijen positief zijn en er een doorontwikkelplan is opgesteld.

Met zorgaanbieder Livio is een overeenkomst gesloten voor een algemene voorziening voor dagopvang voor ouderen per 1 augustus 2022.

Voor schuldhulpverlening is in 2022 een nieuw softwarepakket voor dienstverlening aan inwoners ingericht en geïmplementeerd.

Er is een handreiking opgesteld vanuit de Twentse werkgroep Zorgfraude voor het tegengaan van fraude bij inzet van Pgb's Wmo en Jeugdwet. Gemeenten kunnen deze handreiking gebruiken bij de actualisatie van de verordeningen en beleidsregels.

6.7.2 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat hebben we bereikt?

We hebben met de gecertificeerde instellingen afspraken gemaakt om te komen tot een meer integraal en efficiënt afgestemde inzet van jeugdhulp.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben periodiek afgestemd met de gecertificeerde Instellingen over de verwijzingen Jeugdwet. Met de huisartsen in Haaksbergen is ook een eerste aanzet gedaan.

Voor de aanpak zorgfraude zie paragraaf 6.7.1.

Zoals gezegd hebben VNG en het Rijk nog steeds geen overeenstemming bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd.

6.8.1 Geëscaleerde zorg 18+

Wat hebben we bereikt?

We zijn doorgeshaan met onze voorbereiding op de doordecentralisatie Beschermd Wonen. De doordecentralisatie is met één jaar uitgesteld tot 1 januari 2024.

Ten aanzien van Kamerbewoning Jongeren is een evaluatie uitgevoerd van de uitvoering in de huidige vorm. Die wordt in de huidige vorm niet voortgezet. Er wordt gekeken of een vervolg haalbaar is op een andere locatie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het is, ondanks onze inspanningen daarvoor, nog niet gelukt duidelijkheid te verkrijgen voor het initiatief locatie beschermd wonen.

We hebben met het meldpunt zorgwekkend gedrag nieuwe afspraken gemaakt.

6.8.2 Geëscaleerde zorg 18-

Wat hebben we bereikt?

Samen met de andere Twentse gemeenten is de Aanpak Mensenhandel en de Regiovisie aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling uitgewerkt. De vaststelling vindt begin 2023 plaats.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Samen met de Twentse gemeenten en de andere betrokken partijen als gecertificeerde instellingen, Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis Twente is een evaluatie uitgevoerd van de jeugdbeschermingstafels. Naar aanleiding van de evaluatie hebben de Twentse gemeenten besloten de uitvoering van de jeugdbeschermingstafels structureel te beleggen bij OZJT.

Verbonden partijen

SamenTwente/Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid te Enschede

SamenTwente wordt gevormd door de GGD (zie programma 7), OZJT en VTT en daarnaast de vrijwillige samenwerkingen Samen14 en Kennispunt Twente.

SamenTwente, onderdeel Veilig Thuis Twente te Enschede

Vanaf 1 januari 2015 heeft elke regio in Nederland, op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, een Veilig Thuis-organisatie. Veilig Thuis Twente is voor de regio Twente het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en heeft inmiddels een stevige plek ingenomen in de zorgketen in Twente. Veilig Thuis Twente heeft zich ten doel gesteld te komen tot het stoppen en/of verminderen van de schadelijke gevolgen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de veiligheid te borgen. Per 8 juli 2021 is VTT onderdeel geworden van de nieuw opgerichte GR Gezondheid.

In 2022 heeft VTT aan de volgende taken gewerkt:

- wettelijke taken van veilig Thuis
- plustaken van Veilig Thuis Twente
- taken die voortvloeien uit het brede ketengerichte onderzoek VTT/lokale toegang gemeenten
- taken die voortvloeien uit de doorontwikkeling van het specialistische werken in een front- en back office
- regionale maatwerktaken zoals afgesproken met de 14 Twentse gemeenten
- eisen die door het Rijk en Inspectie gesteld zijn/worden: o.a. medewerkers voldoen aan de eisen van de SKJ registratie, 24 uren inzet vertrouwensarts, ISO certificering

SamenTwente, onderdeel Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) te Enschede

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten, op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp aan hun inwoners. Er is binnen SamenTwente onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) een organisatie ingericht, die uitvoering geeft aan zowel de wettelijk verplichte

regionale taken als aan taken, waarvan de gemeenten besloten hebben deze gezamenlijk uit te voeren.

In 2022 heeft OZJT gewerkt aan de volgende thema's:

- inkoop
- contractmanagement
- toezicht kwaliteit
- Twentse monitor sociaal domein
- ambtelijke en bestuurlijke ondersteuning
- diverse inhoudelijke opdrachten
- jeugdbeschermingstafels

Regio Twente, Arbeidsmarktregio, te Enschede

Regio Twente is een samenwerkingsverband van 14 Twentse gemeenten. Regio Twente vervult taken op een breed terrein waaronder het structureel versterken van de Twentse arbeidsmarkt. De plannen voor de komende jaren staan in de Agenda voor Twente. Tevens wordt door de Regio invulling gegeven aan het actieplan Jeugdwerkloosheid. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid staat daarmee al jarenlang prominent op de agenda.

Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf (SWB) te Hengelo

Naast de uitvoering van de Wsw is de SWB gespecialiseerd in werkgelegenheid en arbeidsintegratie. De SWB begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, regulier of met ondersteuning, aan de slag te komen. Door de gunstige economie zijn de meeste klanten die weinig of geen afstand tot de arbeidsmarkt hebben grotendeels uitgestroomd. Inwoners met een uitkering die een (grote) afstand hebben tot de arbeidsmarkt, kunnen bij de SWB op de werkvloer zowel in de praktijk als theorie ervaring opdoen. Daarnaast doen zij werkritme op en leren zij samen te werken. Dit wordt ook wel arbeidsontwikkeling genoemd.

Werkplein Twente te Hengelo

Werkplein Twente is een samenwerkingsverband tussen 14 Twentse gemeenten en UWV. De partijen op het Werkplein werken samen op het gebied van zowel werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening. Door middel van een gezamenlijke aanpak wordt geprobeerd mensen met een WW-uitkering, bijstandsuitkering of arbeidshandicap aan een passende baan helpen.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo te Hengelo

De uitvoeringsorganisatie is belast met de uitvoering van de Participatiewet. Uitgangspunt is dat mensen met een bijstandsuitkering naar vermogen meedoen aan de maatschappij, waarbij geldt dat werk boven inkomen gaat. Klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen ondersteuning om de afstand te verkleinen met als hoogste doel uitstroom uit de uitkering door middel van regulier werk. Voor klanten waarvoor geldt dat werk (voorlopig) geen optie is, wordt maatschappelijke activering ingezet. Daarnaast wordt bijzondere bijstand ingezet om armoede tegen te gaan. Het minimabeleid wordt ingezet om het voor klanten mogelijk te maken deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten, waardoor sociale uitsluiting wordt tegengegaan en iedereen naar vermogen kan participeren in de samenleving.

Stadsbank Oost Nederland (SON) te Enschede

SON is een GR van 21 gemeenten in Twente en de Achterhoek. Schuldhulpverlening is sinds 2012 een wettelijke taak van gemeenten. Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd en wordt van gemeenten een nadrukkelijker rol verwacht. SON is een belangrijke partner bij het uitvoeren van de schuldhulpverlening. Inwoners kunnen via Noaberpoort een aanvraag doen voor schuldhulpverlening. Vanuit Noaberpoort worden mensen verwezen naar SON, wanneer sprake is van problematische schulden. Niet-problematische schulden worden vanuit de Noaberpoort opgepakt. SON

voorziet in geldkredieten, regelen van schulden, budgetbeheer, voorlichting en advisering. Daarnaast voert SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) op.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Cliënten met een maatwerk arrangement Wmo categorie hulpmiddelen en diensten	Aantal per 1.000 inwoners	33**	38****	*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 75 jaar in 2018	611	571	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking			*
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen			*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners > 18 jaar	230	211	*
Kinderen in uitkeringsgezin	%	4%	3%	*
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners (15-74 jarigen)	6,7%	8,8%	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,5%**	***	*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	7,3%**	***	*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	***	***	*

** Eerste halfjaar 2022

*** Geen waarde bekend op waarstaatjegemeente.nl

**** Gemeenten < 25.000 inwoners

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
6.1	Samenkracht en burgerp.	4.448	4.095	353	2.547	3.029	482	836
6.2	Wijkteams	320	293	28	0	0	0	28
6.3	Inkomensregelingen	8.145	7.691	454	5.068	4.786	-282	172
6.4	Begeleide participatie	2.906	2.813	93	631	603	-28	65
6.5	Arbeidsparticipatie	466	457	9	0	20	20	30
6.6	Maatwerkvoorzieningen	990	990	0	0	26	26	26
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.015	4.882	134	0	16	16	149
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.917	5.650	267	0	0	0	267
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	280	-17	297	398	203	-195	103
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.011	767	244	0	0	0	244
	Totaal programma 6	29.498	27.620	1.878	8.644	8.684	40	1.918

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid

Wat hebben we bereikt?

We hebben bijgedragen aan de ambities van de GGD Twente zoals vastgelegd in de bestuursagenda Publieke Gezondheid. Daarnaast heeft onze inzet er toe geleid dat de GGD Twente adequaat heeft kunnen inspelen op crises zoals Covid-19 en opvang Oekraïense vluchtelingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Covid-19 en pandemische paraatheid

De eerste maanden van 2022 stond GGD Twente voor een zeer grote uitvoeringsopdracht in de bestrijding van de Covid-19 pandemie. Grote groepen mensen werden in korte tijd gevaccineerd, getest, geïnformeerd en bron- en contactonderzoek werd uitgevoerd. Na maart verminderde het aantal activiteiten snel. Er volgde een nieuwe opschaling voor de uitvoering van de vaccinatiecampagne voor alle inwoners van 12 jaar en ouder in het najaar, waarna weer een afschaling volgde voor 1 januari 2023.

GGD Twente heeft drie scenario's voor eventuele nieuwe oplevingen van het virus uitgewerkt in een afdelingsplan en is daarmee voorbereid op de uitvoering van de opdracht van het ministerie van VWS. De gezondheidszorg in Nederland en in het bijzonder de publieke gezondheidszorg, trekt lessen uit de afgelopen tweeënehalf jaar. Aansluitend bij de beleidslijn van VWS heeft GGD Twente ingezet op versterking van de pandemische paraatheid en de ontwikkeling van een regionaal vaccinatiestelsel. GGD Twente heeft zich in 2022 voorbereid om dit efficiënt en effectief te organiseren.

Inzet ten behoeve van Oekraïense vluchtelingen en vorming JGZ-vluchtelingenteam

In februari 2022 is de oorlog in Oekraïne uitgebroken. Dit heeft onder meer geleid tot een vluchtelingenstroom naar Nederland. De Oekraïense vluchtelingen hebben recht op zorg. Ook zorg zoals geregeld in de Wet publieke gezondheid. GGD Twente organiseert deze zorg met name op het gebied van JGZ.

Om goed in te kunnen spelen op de grote, steeds wisselende, instroom van niet alleen Oekraïense ontheemden maar ook andere asielzoekers, wordt het huidige JGZ-team Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA) uitgebreid en verbreed naar een JGZ-vluchtelingenteam. Eind 2022 is met de vorming van dit team een begin gemaakt.

GGiD

Op 2 november 2022 heeft het algemeen bestuur van SamenTwente besloten te stoppen met het ontwikkelen van het GGiD. In 2016 is GGD Twente, samen met de GGD'en in Hollands Noorden en de regio Utrecht, gestart met de voorbereiding om te komen tot een nieuw digitaal dossier, het GGiD. Het proces om te komen tot het GGiD verliep zeer moeizaam. Vanaf halverwege 2020 zijn diverse interventies gedaan om de samenwerking met de ontwikkelaar te verbeteren en oplevering van het GGiD alsnog te realiseren. Eind 2022 was de ontwikkeling van het digitaal dossier echter op een punt beland waar een duidelijke keuze over stoppen of doorgaan niet langer kon worden uitgesteld. Het vertrouwen werd in de loop van de tijd minder, doordat interventies niet alsnog tot het gewenste resultaat leidden. Dit heeft niet geresulteerd in een werkbaar dossier. Dit heeft er uiteindelijk bij de drie samenwerkende GGD'en toe geleid, dat besloten is te stoppen met het GGiD.

Implementatie Preventieakkoord Haaksbergen

In 2022 heeft de preventieformateur de implementatie van het Preventieakkoord ter hand genomen. In het kader van gezonde leefstijl zijn diverse acties opgestart om de verbinding tussen deelnemende partijen te stimuleren, zodat preventie gezamenlijk wordt opgepakt.

Voor de voedselbank hebben diverse acties plaatsgevonden (statiegeldactie en inzamelingsactie). Leerlingen van het Assink lyceum hebben een jaarprogramma opgesteld over gezonde voeding. Het programma de Gezonde Kinderopvang wordt op onderdelen toegepast op een aantal kinder- en buitenschoolse opvangen en er heeft overleg plaatsgevonden om het programma Gezonde School verder te integreren binnen het onderwijs.

7.2 Riolering

Wat hebben we bereikt?

Het afvalwater en hemelwater zijn zonder overlast verzameld, afgevoerd of verwerkt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Het reguliere onderhoud aan de riolering en de watergangen.
- De aanleg van de regenwaterriolering in de Werfheegde is afgerond.
- De planvoorbereiding voor oplossen wateroverlast bij hevige buien aan de Brink en in de Meidoorn zijn opgestart.
- De hoofdriolering in Buurse is gerelined (Alsteedseweg, Broekheurnerweg, Bosgaardenweg en Meijersgaardenweg),
- Een deel van de riolering in de Julianastraat is gerelined.
- We hebben met afvaardigingen van de wijkraden gesproken over wat men belangrijk vindt bij de onderwerpen wateroverlast, droogte en hittestress.
- We zijn gestart met het opstellen van het nieuwe beleidsplan riolering.
- Het rioolgemeal aan de Nijenkerckestraat is gerenoveerd.
- De voorbereidingen voor een nieuwe afwatering voor 't Kempke zijn afgerond.
- In de Schubertstraat hebben we een wadi-systeem in combinatie met groenadoptie aangelegd.
- In het verlengde van de PAS-maatregelen hebben we ca. 30 km watergangen gesaneerd.
- In Twents verband hebben we nauw overleg gehad over blijvende beschikbaarheid van drinkwater in de regio. Dit lijkt een terugkerend thema te worden.

7.3 Afval

Wat hebben we bereikt?

De ingezamelde hoeveelheid restafval en gft is afgenomen. Hiermee komen we weer terug op het niveau van voor de thuiswerkmaatregelen vanwege corona. Door het verlengen van de overeenkomst met Nedvang voor deelgoedkeur van PMD-materiaal, is de afkeur lager dan verwacht. De hoeveelheid zwerfvuil langs invalswegen is verminderd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben meer ingezet op communicatie en bewustwording rondom het gescheiden inzamelen. We hebben containers door middel van voorloopacties gecontroleerd op verkeerd afval.

We zijn gestart met de BermBrigade waarin 150 vrijwilligers actief zijn met het opruimen van zwerfvuil. We hebben deelgenomen aan de landelijke benchmark afval om meer inzicht te krijgen in onze afvalresultaten ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

7.4 Milieubeheer

Wat hebben we bereikt?

Asbestbodemsanering

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst asbestbodemsaneringsopgave 2016-2022 tussen de provincie en 7 deelnemende gemeenten, heeft de Rijksoverheid € 8.000.000 toegezegd aan de provincie Overijssel. Dit bedrag is bedoeld voor de aanpak van historische bodemverontreinigingen gerelateerd aan de afvalstromen vanuit de

asbestfabriek in Goor. Het is in het belang van de inwoners van de gemeente Haaksbergen, dat bronnen met asbest in de bodem ontdekt en vervolgens gesaneerd worden. De saneringsopgave wordt in beeld gebracht door inventarisatie van verdachte locaties en bodemonderzoeken.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Met de komst van de Omgevingsdienst Twente worden op milieugebied de werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandeling van meldingen en het toezicht hierop (extern) grotendeels uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Asbestbodemasaneringsopgave

In overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst met Projectbureau Bodemasbestsanering is uitvoering gegeven aan de uitvoeringsovereenkomst 2022.

Omgevingsdienst Twente

Uitvoering van de op grond van artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. De uit te voeren taken zijn vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma OD Twente 2022. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.). Voor 2022 is het aantal gerealiseerde uren en producten hoger uitgevallen dan het aantal ingebrachte uren en uitgevraagde producten. Deze afwijking valt binnen de, in de Eerste bestuursrapportage 2022, bijgestelde structurele verhoging.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat hebben we bereikt?

De basis voor het exploiteren van de begraafplaatsen op een wijze die efficiënt en toekomstbestendig is, verder uitgebouwd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2022 werden zowel de nieuwe beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen als de nadere regels vastgesteld. Hiermee hebben we ons beleid juridische verankerd.

Bij inwonercontacten is sinds voorjaar 2022 personele capaciteit voor de begraafplaats-administratie.

Eind 2022 is de nieuwe verordening begraafrechten vastgesteld. In deze verordening worden passende en kostendekkende leges gehanteerd voor de nieuwe keuzemogelijkheden, zoals de leges voor de uitgifte van een natuurgraf voor onbepaalde tijd of het planten van een herdenkingsboom.

In 2022 zijn de gewenste uitvoeringsprojecten voor de begraafplaatsen ontworpen en uitvoering gereed gemaakt, zoals de aanleg van de natuurbegraafplaats en de aanleg van een urnenveld op oude begraafplaats aan de Enschedesestraat.

Verbonden partijen

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Lossler, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen aandeelhouder.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente/Crematoria Twente-Oost Nederland BV te Enschede
Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam, gevestigd te Enschede ten behoeve van het in standhouden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal.

Twence Holding B.V. te Hengelo

Twence blijft inzetten op de ingeslagen transitie tot een grondstoffen- en energiebedrijf. Daarvoor worden de bestaande installaties optimaal gebruikt en verbeterd, worden er meer grondstoffen uit afval, reststromen en biomassa gewonnen en wordt er meer duurzame energie uit hernieuwbare energiebronnen opgewekt. Haaksbergen is aandeelhouder van Twence. Door Twence opgewekte duurzame energie telt, naar rato van ons aandelenbezit, mee voor de energiedoelstellingen van Haaksbergen.

Omgevingsdienst Twente

De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken op grond van de artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.2.).

SamenTwente

De inzet van de GGD is integraal in de beleidsverantwoording in dit programma verwerkt.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	143	107	50 Kg restafval in 2030

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
7.1	Volksgezondheid	1.014	1.030	-17	20	6	-14	-30
7.2	Riolering	2.688	2.596	92	3.687	3.636	-52	41
7.3	Afval	2.228	2.222	5	2.639	2.633	-5	0
7.4	Milieubeheer	941	1.142	-201	127	423	297	95
7.5	Begraafplaatsen en cremat.	212	209	3	46	45	-1	2
	Totaal programma 7	7.083	7.200	-117	6.519	6.744	225	108

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

De kernambitie uit de Visie 2030 voor Haaksbergen luidt: Haaksbergen, een bruisende, naar buiten gerichte duurzame dorpsstad te midden van een groene oase.

Wij hebben de ambitie in 2050 een energie neutrale, klimaatbestendige en vitale gemeente te zijn. In het kader van het Klimaatakkoord gaan we gezamenlijk werken aan de doelstelling 49% CO₂ reductie in 2030.

8.1 Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

Voor verschillende inbreidingslocaties en in het buitengebied zijn de planvorming en planologische procedures opgestart dan wel afgerond.

Initiatieven in inbreidingslocaties en in het buitengebied zijn goed ingepast.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben verschillende initiatieven in het landelijk gebied (zoals diverse Rood voor Rood ontwikkelingen) en in het stedelijk gebied (zoals het Odink & Koenderink terrein (maximaal 100 woningen) gefaciliteerd.
- We zijn gestart met de planvorming voor de locatie van voormalige basisschool De Weert.
- Nieuwe woningbouwlocaties in de kerkdorpen.
- Het bestemmingsplan voor de nieuwe locatie van basisschool Het Palet is ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
- De ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het realiseren van acht zoutwinningslocaties en de aanleg van het leidingentracé is geweigerd.
- Wij zijn met de grondeigenaar en de omgeving in gesprek over de bouwplannen voor de grond aan de Brem.
- De medewerker plattelandsontwikkeling is gestart, waardoor we weer zijn aangehaakt bij (provinciale) ontwikkelingen in het landelijk gebied.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)

Wat hebben we bereikt?

We zijn een werkgroep gestart om samen met omwonenden, ondernemers, wijkraad en ontwikkelaars advies te geven over de inrichting van de openbare ruimte rondom het Marktplan.

De commissie MER heeft een second opinion uitgevoerd ten aanzien van de aanmeldnotitie en het uitgevoerde onderzoek voor het Marktplan. Naar aanleiding van de second opinion zijn deze stukken deels aangepast.

Het plan voor de ontwikkeling van het Marktplan is zover uitgewerkt, dat in 2023 de bestemmingsplanprocedure kan worden gestart.

Het bestemmingsplan voor Wissinkbrink 1ste fase is onherroepelijk geworden, zodat gestart kan worden met de verkoop van de vijf kavels op deze locatie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben overleg gehad met de ontwikkelaars van het Marktplan en de werkgroep over de verdere planuitwerking en de inrichting van de openbare ruimte.
- We hebben opdracht gegeven aan de commissie MER voor het uitvoeren van een second opinion ten aanzien van de aanmeldnotitie en het uitgevoerde onderzoek voor het Marktplan. Naar aanleiding van het advies van de commissie MER zijn de onderzoeken en de aanmeldnotitie aangepast.

- De gevraagde informatie naar aanleiding van de raadafspraken is aangeleverd.
- We zijn gestart met het bouwrijp maken van Wissinkbrink 1ste fase.
- We hebben een makelaar opdracht gegeven voor de verkoop van de vijf kavels in de Wissinkbrink.

8.3 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

- We zijn verder voorbereid op de invoering van de Omgevingswet. Hiervoor is onder andere het participatiebeleid vastgesteld.
- De concept woonvisie is afgerond, zodat begin 2023 inspraak kan plaatsvinden.
- Verschillende typen woningen zijn opgeleverd of in aanbouw.
- Samen met woningcorporatie Domijn hebben we gewerkt aan betaalbare huisvesting in leefbare wijken en buurten. Hierbij hebben we aandacht voor degene die extra ondersteuning nodig hebben.
- De Woondeal Twente is ondertekend.
- Efficiënt en effectief gebruik van het gemeentelijk vastgoed.
- Beperkte externe en interne dienstverlening en advisering op het gebied van vergunningverlening binnen de beschikbare middelen.
- De warmtevisie, waarin omschreven staat hoe Haaksbergen de koers naar aardgasvrij wil vormgeven, is vastgesteld
- We hebben de uitrol van meer laadpalen versneld en vergroot, waardoor elektrische voertuigen de komende jaren op meer plekken geladen kunnen worden.
- We hebben de laadvisie en plaatsingsbeleid opgesteld.
- We hebben een aanpak ontwikkeld voor de werving, opleiding en inzet van vrijwillige energiecoaches, die onze inwoners gratis en onafhankelijk voorzien van tips voor het verduurzamen van de woning en een lagere energierekening.
- We hebben samen met verschillende stakeholders een subsidie in het leven geroepen, die bijdraagt aan de structurele verlaging van energielasten van huurders met een laag inkomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben actief ingezet op de voorbereiding op de Omgevingswet zodat we bij de invoering van de wet voldoen aan de minimale eisen (op basis van de minimale actielijst van de VNG). In 2023 starten we met het opstellen van de omgevingsvisie.
- We hebben verder gewerkt aan het opstellen van een nieuwe woonvisie. Hiervoor hebben we gesprekken gevoerd met diverse stakeholders om input te krijgen.
- Wij hebben diverse ontwikkelaars gefaciliteerd om woningbouw die flexibel is en past bij de verschillende doelgroepen mogelijk te maken. De werkzaamheden op de locaties 't Kempke (maximaal 72 woningen), de Eik (25 woningen) en Groenrijck (42 woningen) zijn gestart en deels afgerond. De laatste woningen in St. Isidorushoeve en Buurse worden opgeleverd.
- Wij hebben structureel overleg met woningcorporatie Domijn over huisvesting van sociale doelgroepen en prestatieafspraken. De prestatieafspraken sluiten aan bij het nieuwe landelijke woonbeleid. In 2022 hebben we met Domijn specifiek gesproken over de herontwikkeling van 't Kempke, het Zwarteland en flexwonen.
- Samen met de Twentse gemeenten, provincie Overijssel en het Rijk hebben wij de regionale Woondeal Twente opgesteld. Hierin staat hoe we de woningbouwopgave in Twente voor elkaar willen krijgen.
- Wij hebben de panden aan de A. Brouwerstraat 4 en 10 tijdelijk ingericht voor opvang.
- Wij hebben de informatie over het vergunningenproces, die via onze eigen site beschikbaar wordt gesteld, daar waar nodig verbeterd. Er wordt hoofdzakelijk verwezen naar deze digitaal beschikbare informatie. In enkele gevallen is persoonlijk advies gegeven.
- De warmtevisie is ontwikkeld en vastgesteld.
- Energiecoaches zijn geworven, opgeleid, voorzien van iPad en warmtebeeldcamera.
- Website/loket www.sterinsamenduurzaam.nl is doorontwikkeld.

- Deelname aan de concessie, gewonnen door Vattenfall, voor de plaatsing van laadpalen in onze gemeente.
- De subsidie Verordening verlaging energielasten is vastgesteld en er is begonnen met de uitvoering, waarmee ongeveer 250 huishoudens kunnen worden bereikt.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente

We hebben een fysieke Omgevingsdienst Twente (ODT). Op milieugebied worden grotendeels alle werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandelen van meldingen en het toezicht hierop (extern) uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2022	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	5,4	8,7	5,0
Demografische druk	Percentage	84,7	80,2	81,0
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	8,1%	Geen data	**
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	302.000	344.000	**
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	973	Geen data	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	1021	Geen data	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde

** Hiervoor wordt geen norm vastgesteld

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
8.1	Ruimtelijke ordening	1.377	1.581	-204	346	456	110	-94
8.2	Grondexploitatie	125	387	-263	248	223	-25	-288
8.3	Wonen en bouwen	1.907	2.087	-180	895	819	-76	-256
	Totaal programma 8	3.409	4.056	-647	1.489	1.497	9	-638

Afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Haaksbergen. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2022 werden in de raadsvergadering van 21 december 2021 vastgesteld.

Tariefsaanpassingen

De OZB-tarieven zijn in 2022 reëel verhoogd met 1,5% voor woningen en niet-woningen en daarnaast zoals gebruikelijk nog gecorrigeerd in verband met de waardeontwikkelingen. Voor de overige gemeentelijke belastingtarieven 2022 zijn we ook uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,5%. Het tarief in de verordening reclamebelasting is op € 0 gesteld via een wijziging vastgesteld in de raadsvergadering van 2 maart 2022. Als gevolg hiervan hebben ondernemers in 2022 geen aanslag reclamebelasting ontvangen ter compensatie van de inkomstenderving vanwege de destijds ingestelde Covid-19 maatregelen.

De tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing en de overige heffingen zijn kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten betekent dit dat het tarief in 2022 gemiddeld met 1,5% werd verhoogd en het tarief voor de rioolheffing met 1,5% werd verlaagd.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen (bedragen *€ 1.000)

Belastingsoort	Werkelijk 2021	Begroot 2022 na wijziging	Werkelijk 2022	Vershil werkelijk t.o.v. begroot*
Leges reisdocumenten, rijbewijzen en burgerlijke stand	192	189	199	10
Leges omgevingsvergunning en kapvergunningen	1.046	860	718	-142
Begraafrechten	45	46	45	-1
Afvalstoffenheffing	2.329	2.382	2.378	-4
Rioolheffing woningen/niet woningen	3.642	3.687	3.605	-82
Hondenbelasting	151	155	156	1
OZB eigenaren woningen	4.027	4.070	4.058	-12
OZB eigenaren niet-woningen	1.831	1.827	1.822	-5
OZB gebruikers niet-woningen	1.133	1.116	1.106	-10
Forensenbelasting	92	87	93	6
Toeristenbelasting	129	170	175	5
Reclamebelasting	42	0	0	0
BIZ-heffing	88	90	87	-3
Totaal	14.747	14.679	14.442	-237

* De verschillen worden bij de afzonderlijke producten verklaard.

b. beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Gebruiksoppervlakte Wet WOZ

Met ingang van 2022 is voor alle woningen in de gemeente de gebruiksoppervlakte gebruikt om de WOZ-waarde te bepalen. Tot 2022 gebruikten we de bruto inhoud. De Waarderingskamer heeft gesteld dat alle woningen in Nederland op 1 januari 2022 gewaardeerd dienen te worden op basis van de gebruiksoppervlakte. Dit omdat veel andere instanties ook de gebruiksoppervlakte gebruiken, zoals makelaars, taxateurs en woningbouwverenigingen. Met de gebruiksoppervlakte wordt de grootte van de woningen bepaald. Alle professionele organisaties gebruiken hiervoor dezelfde meetinstructies (meetinstructie gebruikersoppervlakte woningen juli 2019), waardoor de onderlinge vergelijkbaarheid wordt vergroot.

Hervorming lokaal belastinggebied

De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het syntheserapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport over de uitbreiding bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het eigen belastinggebied. De nieuwe kabinetsformatie is hét moment om op te koersen om één en ander in beleid om te zetten. In de komende periode zal de VNG in samenspraak met de leden, mede op basis van dit rapport, de koers uitzetten om een kleinere financiële afhankelijkheid te realiseren.

Groene heffingskorting

De minister gaat met gemeenten in gesprek over hoe op lokaal niveau verduurzaming door huiseigenaren bevorderd kan worden en of een (verplichte) groene heffingskorting daar mogelijk aan bijdraagt. De groene heffingskorting kan worden vormgegeven door een vermindering van de verschuldigde belasting nadat het verschuldigde belastingbedrag (bijvoorbeeld voor ozb) is berekend.

Verhoging proceskosten bestuursrecht

Bij Besluit van 8 december 2020 is bepaald dat per 1 juli 2021 de vergoeding voor rechtsbijstand in de beroeps- en hoger beroepsfase met 40% is verhoogd van € 534 naar € 748. Deze verhoging gold echter niet voor WOZ-taken. Echter, de Hoge Raad heeft op 27 mei 2022 uitspraak gedaan dat dit in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Hierdoor geldt de verhoging nu ook voor (hoger) beroep en cassatie in WOZ-procedures. Door deze verhoging wordt het nog aantrekkelijker voor no-cure-no-pay bedrijven bezwaren namens inwoners in te dienen.

c. kostendekkendheid

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van heffingen. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing mogen volgens de wet maximaal kostendekkend zijn. Op grond van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld.

De leges zijn ingedeeld in drie titels:

- titel 1, algemene dienstverlening
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
- titel 3, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn

Titel 1: De leges algemene dienstverlening bestaan voornamelijk uit burgerzaken en de burgerlijke stand. Veruit het grootste deel van de inkomsten bestaat uit leges voor paspoorten en rijbewijzen. Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het Rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Titel 2: Hieronder vallen de leges voor de omgevingsvergunningen.

Titel 3: Dit betreft de leges voor Evenementenvergunningen, Prostitutievergunningen en de Drink- en Horecaverunningen.

Mate van kostendekking

(bedragen x € 1.000)

Activiteitsgroep	lasten taakvelden	Overhead	BTW	Toevoeging/onttrekking voorziening	Totale lasten	Heffingen (Baten)	Overige Baten	Totaal Baten	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing raming	1.972	59	411	0	2.442	2.406	36	2.442	100%
Afvalstoffenheffing werkelijk	1.778	59	352	387	2.576	2.378	198	2.576	100%
Rioolheffing raming	2.188	234	665	600	3.687	3.687	0	3.687	100%
Rioolheffing werkelijk	2.223	234	546	602	3.605	3.605	0	3.605	100%
Begraafrechten raming	146	0	0	0	146	42	0	42	29%
Begraafrechten werkelijk	209	0	0	0	209	45	0	45	22%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) raming	182	146	0	0	328	210	0	210	64%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) werkelijk	182	146	0	0	328	199	0	199	61%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) raming	560	305	0	0	865	860	0	860	99%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) werkelijk	443	305	0	0	748	718	0	718	96%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (leges Titel 3 Legesverordening) raming	54	43	0	0	97	7	0	7	7%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (leges Titel 3 Legesverordening) werkelijk	54	43	0	0	97	6	0	6	6%
Totaal Leges raming	5.102	787	1.076	600	7.565	7.212	36	7.248	96%
Totaal Leges werkelijk	4.889	787	898	989	7.563	6.951	198	7.149	95%

d. Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: onroerende zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven, waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Haaksbergen voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2020, 2021 en 2022 weer. De uitgangspunten komen overeen met die van Coelo. Er wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden bij een woning met een gemiddelde woningwaarde.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen (oude opzet)

Belastingsoort	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Percentage stijging 2021 t.o.v. 2020
Onroerende zaakbelasting*	349,99	395,49	401,42	1,5%
Rioolheffing	354,00	339,00	334,08	-1,5%
Afvalstoffenheffing	194,40	221,52	224,84	1,5%
Totale woonlasten	898,39	956,01	960,34	0,5%
Landelijk gemiddelde woonlasten	776,00	811,00	823,17	1,6%
Percentage boven landelijk gemiddelde	15,8%	17,9%	16,7%	

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar van een woning stijgen in 2023 met 0,5%. Voor een huurder van een woning zijn de woonlasten in 2022 met 0,3% gedaald, omdat deze geen onroerende zaakbelasting betaalt.

Nieuwe berekeningssystematiek

Bij de vergelijking van de tarieven kijkt Coelo vanaf 2022 naar de gemiddelde OZB-opbrengst van de koopwoningen en niet meer naar de gemiddelde OZB-opbrengst van alle woningen inclusief huurwoningen. Dit omdat huurders geen OZB hoeven te betalen. Onderstaand staatje is opgesteld op basis van deze nieuwe systematiek. Vanaf nu wordt alleen onderstaand overzicht opgenomen in de begroting en jaarrekening.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen (nieuwe opzet)

Belastingsoort	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Percentage stijging 2021 t.o.v. 2020
Onroerende zaakbelasting*	349,99	395,49	461,67	16,7%
Rioolheffing	354,00	339,00	334,08	-1,5%
Afvalstoffenheffing	194,40	221,52	224,84	1,5%
Totale woonlasten	898,39	956,01	1020,59	6,8%
Landelijk gemiddelde woonlasten	776,00	811,00	904,00	12,0%
Percentage boven landelijk gemiddelde	15,8%	17,9%	12,9%	

Haaksbergen boven landelijk gemiddelde

Uitgaande van gemiddelde waarden van woningen en van een meerpersoonshuishouden liggen de gemiddelde woonlasten in 2022 landelijk op € 904 en in Haaksbergen op € 1.021. Haaksbergen zit dus boven het landelijke gemiddelde voor woonlasten.

Rangorde Twentse gemeenten naar hoogte van woonlasten meerpersoonshuishoudens

Gemeente	Woonlasten 2021	Woonlasten 2022	stijging in % t.o.v. 2021
Rijssen-Holtén	€ 636	€ 667	4,9%
Tubbergen	€ 723	€ 813	12,4%
Oldenzaal	€ 797	€ 864	8,4%
Wierden	€ 825	€ 892	8,1%
Hengelo	€ 795	€ 901	13,3%
Hellendoorn	€ 938	€ 902	-3,8%
Dinkelland	€ 797	€ 908	13,9%
Borne	€ 845	€ 914	8,2%
Twenterand	€ 822	€ 957	16,4%
Hof van Twente	€ 778	onbekend	onbekend
Enschede	€ 852	€ 962	12,9%
Almelo	€ 886	€ 986	11,3%
Losser	€ 898	€ 990	10,2%
Haaksbergen	€ 956	€ 1.021	6,8%
Overijssel	€ 796	€ 868	9,0%
Nederland	€ 811	€ 904	11,5%

e. Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens

een vermogenstoets plaatsvindt. De specifieke voorwaarden voor kwijtscheldingen staan vermeld in de verordening kwijtscheldingen.

Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoets worden de woonlasten voor deze categorie geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In 2022 is in totaal voor een bedrag van € 198.000 verleend aan kwijtscheldingen (begroot € 219.000). De kwijtscheldingen worden niet verdisconteerd in de tarieven van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing, maar vallen in de exploitatie onder het product minima.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Ook worden wijzigingen in beleid en mutaties in risico's gerapporteerd. In deze paragraaf zijn vijf kengetallen opgenomen. Dit om de raad beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

In mei 2023 is een nieuwe nota risicomanagement en weerstandsvermogen ter vaststelling aan de raad aangeboden. Het opstellen van de jaarstukken was al afgerond voor de raadsbehandeling van de nieuwe nota. Deze paragraaf is voor deze jaarrekening daarom nog opgesteld conform de nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2012.

Weerstandcapaciteit

De weerstandcapaciteit geeft aan welke middelen we hebben om onverwachte grote tegenvallers op te kunnen vangen. De weerstandcapaciteit bestaat uit de Algemene Reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserve, het resultaat, de post onvoorzien, de structurele exploitatieruimte en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de huidige woonlasten en de lasten bij 20% boven het landelijke gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is berekend op € 439.000. Bij de beschikbare weerstandcapaciteit worden de stille reserves niet meegenomen. Dat geldt ook voor bestemmingsreserves waar verplichtingen aan zijn verbonden.

De beschikbare weerstandsratio ultimo 2022

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	2021	2022	2022*
Vrij inzetbare algemene reserve	747	7.129	7.129
Bestemmingsreserves (zonder verplichtingen)	1.057	13	13
Gerealiseerd resultaat	5.383	8.273	8.273
Totaal incidentele weerstandcapaciteit	7.187	15.415	15.415
Onvoorzien	40	40	40
Structurele exploitatieruimte (begroting 2023)	1.100	2.059	
Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)	126	439	439
Totaal structurele weerstandcapaciteit	1.266	2.538	479
Totaal inc. + str. weerstandcapaciteit	8.453	17.953	15.894
Benodigde weerstandcapaciteit	3.343	2.819	2.819
Ratio	2,5	6,4	5,6

* De structurele exploitatieruimte geeft een vertekend beeld van de beschikbare weerstandsratio. De structurele exploitatieruimte zegt alleen iets over de het structurele saldo in de laatst vastgestelde begroting, in dit geval de begroting 2023. Het structurele saldo staat in het meerjarenperspectief vanaf 2026 echter onder druk. Wij hebben daarom ook een kolom toegevoegd met de ratio zonder de structurele exploitatieruimte.

Inventarisatie van de risico's

Bij de Jaarrekening 2022 zijn alle risico's opnieuw beoordeeld. Voor de inschaling van de kans dat een risico optreedt wordt de volgende indeling gebruikt:

Kans van optreden

Kans van optreden	Risico
Kleiner dan eenmaal per 10 jaar	10%
Tussen de eenmaal per 5 jaar en eenmaal per 10 jaar	30%
Tussen de eenmaal per 2 jaar en eenmaal per 5 jaar	50%
Tussen de eenmaal per 1 jaar en eenmaal per 2 jaar	70%

Overzicht risico's

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving risico	Financieel gevolg	Kans van optreden	Benodigd weerstandsvermogen	Inc/Str.
0. Bestuur en ondersteuning				
Cyberaanval	4.000	10%	400	Str.
Risico Datalekken	333	30%	100	Str.
6. Sociaal domein				
Participatie / WSW	100	30%	30	Str.
Aantallen Wmo en jeugdhulptrajecten onzeker	500	50%	250	Str.
Onzekerheden Sociaal Domein	300	70%	210	Str.
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
Milieuverontreiniging	500	10%	50	Inc.
Grondexploitaties	173	50%	86	Inc.
Diverse programma's				
Calamiteiten	400	30%	120	Inc.
Claims	1.500	50%	750	Inc.
Verbonden partijen	1.000	50%	500	Str.
Garantstellingen	695	10%	69	Inc.
Wachtgeldverplichtingen	252	30%	75	Inc.
Voorziening wethouderspensionen	600	30%	179	Inc.
Totale benodigde weerstandscapaciteit			2.819	

Uitval applicaties in verband met Cyberaanval (€ 400.000)

Met de digitalisering van de samenleving neemt cybercrime een steeds grotere vlucht. Voorbeelden hiervan zijn het verspreiden van virussen en malware, maar ook bijvoorbeeld DDoS-aanvallen, waarbij systemen slecht of helemaal niet meer bereikbaar zijn voor medewerkers of klanten. Uit internationaal onderzoek onder 550 organisaties kwam eerder dit jaar naar voren dat in 2022 83% van de organisaties wereldwijd hiermee te maken heeft gehad. De kosten bedroegen gemiddeld zo'n € 4.200.000. Dat is vergelijkbaar met de schade die de gemeente Hof van Twente heeft geleden bij de hack in 2020, namelijk circa € 4.000.000. Op basis van dit internationale onderzoek en de financiële ervaring bij de gemeente Hof van Twente voeren we een financieel gevolg van € 4.000.000 op. Een incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. Deels om schade te herstellen (waarvoor dure specialisten nodig zijn), maar zeker ook vanwege de (forensische) onderzoeken die moeten worden uitgevoerd om vast te stellen wat er is gebeurd en uit te sluiten dat de aanval voortduurt. Met het uitplaatsen van IT naar Hengelo (in 2022) zijn onze systemen beter beveiligd. De kans van optreden wordt daarom bijgesteld van 50% naar 10%. Het risico op cybercrime laat zich nooit voor 100% uitsluiten.

Risico datalekken (€ 100.000)

Bij een datalek gaat het om ongeoorloofde of onbedoelde toegang tot persoonsgegevens. Maar ook om het ongewenst vernietigen, verliezen, wijzigen en verstrekken van persoonsgegevens. Ook hierdoor kunnen de betrokken personen namelijk schade leiden. Voorbeelden zijn het verlies van een USB-stick met niet-versleutelde persoonsgegevens, verkeerd verstuurd e-mailberichten of een cyberaanval, waarbij persoonsgegevens zijn buitgemaakt. Een datalek is snel gemaakt, maar de impact en de kosten vallen vaak mee. Wanneer echter sprake is van een ernstig en verwijtbaar datalek, kunnen de kosten niettemin fors oplopen. Dat kunnen boetes zijn van de Autoriteit Persoonsgegevens, maar ook schadeclaims van betrokkenen. Bijvoorbeeld wanneer sprake is van identiteitsfraude. Ook kan een datalek leiden tot imago-schade. Belangrijk is bovendien dat datalekken tijdig

gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Het niet of pas veel te laat melden, kan eveneens forse boetes tot gevolg hebben.

Participatie/Wsw (€ 30.000)

Het Rijksbudget dat wij voor de uitvoering van de Wsw ontvangen, neemt de komende jaren stapsgewijs af, terwijl de verplichtingen voor de uitvoering niet in hetzelfde tempo afnemen. De gemeente dient rekening te houden met de geldende CAO voor de sector en de loonkosten van Sw-ers kunnen de komende jaren verder toenemen.

Aantallen Wmo ondersteuningstrajecten en jeugdhulptrajecten onzeker (€ 250.000)

De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van Wmo en Jeugdhulp. Wij monitoren de instroom in Wmo en Jeugdhulp en het gebruik van individuele vormen nauwlettend (zowel zorg in natura (ZIN) als persoonsgebonden budget (PGB)). Wij zijn steeds beter in staat een schatting te maken van het zorggebruik. Voor 2023 zijn wij voor de Wmo in de begroting uitgegaan van een volumeontwikkeling van 2%. Dit percentage is gebaseerd op de volumeontwikkeling in de laatste jaren en de verwachte vergrijzing. Voor jeugd zijn we in de begroting 2023 uitgegaan van de geconstateerde ontwikkeling in het werkelijk aantal cliënten en de gerealiseerde kosten over 2020, 2021 en over het eerste halfjaar van 2022. Er blijft echter een kans op het moeten leveren van meer en/of duurdere zorgtrajecten dan in de begroting is opgenomen.

Onzekerheden sociaal domein (€ 210.000)

Sinds de decentralisaties in 2015 plaatsvonden, is het niet rustig geweest in het sociaal domein. Na de transitie, waarbij de gemeenten met (te) weinig middelen een organisatie dienden op te bouwen voor nieuwe en andere taken dan zij gewend waren te hebben, volgde de transformatie, waarbij de gemeenten een grote urgentie voelden zaken anders, beter en goedkoper uit te voeren. De transformatie is nog steeds gaande. Als stelselverantwoordelijke bemoeit het Rijk zich hier echter steeds nadrukkelijker mee, bijvoorbeeld via de Hervormingsagenda, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, maar ook via de door het Rijk geïnitieerde ombouw van grote verblijfsvoorzieningen naar veel kleinschaligere verblijfsvoorzieningen. De (financiële) gevolgen hiervan voor onze gemeente zijn niet bekend en vormen een risico.

De laatste paar jaar zien we verder dat, vooral de grote gespecialiseerde, (systeem)aanbieders steeds meer moeite hebben financieel rond te komen en tegelijkertijd in toenemende mate (grote) problemen hebben voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Gemeenten zien deze problemen en willen de aanbieders (financieel) tegemoetkomen, maar hebben te maken met dezelfde problemen. De zorg voor onze (jeugdige) inwoners moet echter doorgaan. Dit kan betekenen dat gemeenten, om de zorg overeind te houden, aanbieders extra moeten ondersteunen. We nemen een risico op van € 210.000 (70% van € 300.000).

Milieu (€ 50.000)

De gemeente loopt een financieel risico bij verspreiding van gevaarlijke stoffen op gemeentelijk grondgebied bij grootschalige calamiteiten, waarbij enige spoed noodzakelijk is. Bijv. vrijkomen asbest en andere gevaarlijke stoffen.

Grondexploitaties (€ 345.000)

Voor de grondexploitaties wordt een benodigde weerstandscapaciteit opgenomen van € 345.000. Een nadere onderbouwing van dit bedrag is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Calamiteiten (€ 120.000)

Diverse risico's ten aanzien van onder andere ongevallen, natuurrampen, storm- en elektriciteitsschade, storingen en ziektes, waarvoor wij niet zijn verzekerd.

Juridische claims (€ 750.000)

Wij worden in sommige kwesties gedagvaard tot schadeloosstelling. Als de schadeloosstelling door de rechter toegekend wordt, komt een deel hiervan voor onze rekening. Niet alles valt onder de dekking van onze aansprakelijkheidspolis. Daarom nemen wij een bedrag als risico op.

In 2022 is er een uitspraak door het gerechtshof gedaan in de schadeclaim rood voor rood, waarover wij in september 2022 een raadsinformatiebrief hebben gestuurd. Nu dit risico zich definitief heeft voorgedaan en de kosten in 2022 zijn genomen (Eindejaarsrapportage 2022), is dit specifieke risico verwijderd uit het overzicht met risico's. Op grond van onze ervaring van deze zaak hebben wij er voor gekozen het algemene risico op juridische risico's hoger te waarderen dan tot nu het geval was.

Op dit moment zijn er geen juridische claims met de omvang zoals die nu is opgenomen, maar in de bedrijfsuitvoering van een gemeente is het natuurlijk niet uit te sluiten dat er soms grote juridische claims worden neergelegd. Daarbij is het niet altijd mogelijk hangende een procedure inhoudelijk en financieel op een individuele zaak in te gaan in de paragraaf risicobeheersing of in andere openbare documenten. Met het hogere algemene juridische risico kunnen wij er dan toch rekening mee houden in onze benodigde weerstandscapaciteit. Mocht er in de toekomst een grote schadeclaim ontstaan, zullen wij de raad uiteraard informeren binnen de mogelijkheden die er op dat moment zijn (rekening houdend met privacygevoelige informatie en de rechtspositie van de gemeente).

Verbonden partijen (€ 500.000)

Betreft het risico van alle verbonden partijen tezamen. In de paragraaf Verbonden partijen wordt hierover meer informatie gegeven.

Garantstellingen (€ 69.000)

De gemeente Haaksbergen heeft garanties afgegeven voor leningen die zijn aangetrokken door instellingen met een maatschappelijk nut, zoals sportverenigingen. Er zijn een aantal zekerheden door de instellingen afgegeven, toch blijft er een financieel risico bestaan. Bij sportverenigingen wordt een garantstelling vaak in samenwerken met het Waarborgfonds Sport (WFS) afgegeven.

In het hierna opgenomen overzicht staan alle leningen vermeld waar de gemeente (deels) garant voor staat. Bij alle genoemde instellingen worden jaarlijks de jaarrekeningen beoordeeld. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er bij één van de afgegeven garanties grote risico's worden gelopen.

Staat van gegarandeerde geldleningen (bedragen afgerond in euro's)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Tennisclub Buurse	0	0	Afgelost
2	St. gem. huis St. Isidorushoeve	25.000	25.000	Via BNG
3	St. Accommodatie Buurse	74.000	74.000	Via BNG
4	Haaksbergse schutterij	55.000	28.000	50% met WFS
5	Stichting APH (HSC)	117.000	117.000	Via BNG
6	SV Bon Boys	35.000	18.000	50% met WFS
7	Sportpark de Greune	0	0	Afgelost
8	SV Bon Boys	158.000	79.000	50% met WFS
9	HHC Hackey	223.000	112.000	50% met WFS
10	Museum Buurtspoorweg	350.000	175.000	Via BNG
11	Tennis & Padel Veldmaat	135.000	67.500	50% met WFS
Totaal aan garantstellingen		1.172.000	695.500	

Wachtgeldverplichting (€ 75.000)

Een huidige wethouder kan uitvallen of zijn functie beëindigen, waarbij hij recht houdt op wachtgeld. Ervan uitgaande dat er geen verplichtingen ontstaan bij alle drie wethouders, maar uitgaande van één, nemen we € 75.000 op als risico (30% van € 252.000).

Voorziening wethouderpensioenen (nieuw) (€ 180.000)

Door het stijgen van de rekenrente valt er in deze jaarrekening € 600.000 vrij uit de voorziening wethouderpensioenen. Het risico bestaat dat wanneer de rekenrente daalt, we ten laste van de algemene middelen weer moeten bijstorten. De kans dat het risico zich voordoet voor het hele bedrag binnen één jaar, schatten wij vanwege de actuele renteontwikkeling laag in. We nemen een risico op van € 180.000 (30% van € 600.000).

Ratio weerstandsvermogen

In 2022 hebben wij een beschikbare weerstandscapaciteit van € 17.953.000. Uit het totaaloverzicht met de risico's blijkt dat we een weerstandscapaciteit nodig hebben van minimaal € 2.819.000. De ratio voor 2022 komt daarmee uit op 6,4.

Ratio weerstandsvermogen	=	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>	=	<u>17.953</u>	=	6,4
		Benodigde weerstandscapaciteit		2.819		

Bij non-profit organisaties wordt vaak de volgende waarderingstabel gebruikt voor classificatie van het weerstandsvermogen:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ons weerstandsvermogen wordt als uitstekend geclassificeerd.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen, een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te kunnen vangen.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de risico's moet gekeken worden naar de samenhang tussen de ratio's en ontwikkeling ervan in tijd.

Overzicht kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022	Oordeel
Netto schuldquote	48%	74%	33%	Voldoende
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	41%	64%	28%	Voldoende
Solvabiliteitsratio	12,3%	3,0%	23%	Voldoende
Kengetal grondexploitatie	2,1%	5,8%	0%	Voldoende
Kengetal structurele exploitatieruimte	2,6%	1,7%	8%	Voldoende
Kengetal lokale lasten	118%	120%	113%	Matig

Netto schuldquote

De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. De VNG hanteert een norm van 100%. Dus wanneer de totale schuld lager is dan de jaaromzet, wordt dit als voldoende bestempeld. Tussen 100% en 130% is matig en een percentage boven 130% is onvoldoende. Onze netto schuldquote is voldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aan langlopende leningen is een bedrag van ongeveer € 4.300.000 doorgeleend. De doorgeleende gelden betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel. Onze netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Dit geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder een gemeente is. Onze norm is een solvabiliteit van 20%, dit wordt ook door de VNG geadviseerd. Als de solvabiliteit kleiner is dan 15% is deze onvoldoende. Onze solvabiliteit is in 2022 voldoende geworden dankzij het gerealiseerde resultaat.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De norm is een ratio van maximaal 25%. Ons kengetal grondexploitatie is voldoende.

Kengetal structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte in evenwicht is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Wij hanteren de norm van 0,5% van het totaal aan baten. Dit percentage sluit aan bij de norm die wordt gehanteerd voor artikel 12-gemeenten. Indien de structurele exploitatieruimte ligt tussen de 0% en 0,5%, wordt dat bestempeld als matig. Een ratio kleiner dan 0% is onvoldoende. Onze structurele exploitatieruimte is 8,3% en daarmee voldoende.

Lokale lasten

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Wij hanteren de norm van maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde. Een ratio van 20% of meer boven het landelijke gemiddelde is onvoldoende. Wij laten een dalende trend in de lokale lasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Na 18% boven het landelijk gemiddelde in 2021, is het in 2022 nog 13% boven het landelijke gemiddelde. Hiermee blijft het oordeel voor het kengetal 'matig'.

Algeheel oordeel

De onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van een jaar geleden. Alle kengetallen zijn inmiddels voldoende op de lokale lasten na. Dit kengetal is matig, maar is wel meer richting voldoende geschoven. Als we de ratio weerstandsvermogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, constateren we dat het algemene beeld in 2022 voldoende is geworden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- Openbare verlichting: straatverlichting, inclusief sfeerverlichting en dergelijke
- Wegen: alle verharding, inclusief bruggen en dergelijke
- Begraafplaatsen: onderhoud van twee begraafplaatsen
- Openbaar groen: plantsoenen, bomen, bossen en natuurterreinen
- Riolering: riolen, drukriolen en gemalen
- Water: vijvers, duikers, brandkranen, sloten en wadi's
- Speelvoorzieningen: speelplekken, trapvelden en basketbalvelden
- Gebouwen in eigendom van de gemeente: theater, gemeentehuis, sporthallen en gymzaal

Achterstanden in het onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren. In de tabel is te zien welke (beleids)kaders voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld.

Overzicht beleidsplannen

Soort kapitaalgoed	Beleidskader	Vastgesteld	Looptijd t/m
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2026	2016	2026
Wegen	Beleidsplan Wegbeheer	2021	2025
Begraafplaatsen	Toekomstbestendige begraafplaats	2021	
Groen	Groenvisie	2012	2021
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2020	2016	2020
Water	Waterplan	2004	2025
Speelvoorzieningen	Haaksbergen speelt verder	2009	2022
Gebouwen	Vastgoedbeleid	2010	
Buitenkunstwerken	Kunstbeleid	2018	2021

Openbare verlichting

In 2022 is het onderhoud aan de openbare verlichting op basis van meldingen binnen 4 weken afgehandeld.

Aan onder andere de Beckummerweg, Benteloseweg, Bouwmeester, Dommertsteeg, Egelantier, Groothuizenweg, Holthuiserstraat, Hondelink, Klaashuisstraat, De Nolle, Mentinksweg, Munsterdijk, De Boorne, De Morsboer, Carel Farbritiusstraat, Scholtenhagenweg, Weerninksweg, Barink, De Koamscher, De Volmer, Den Esker, Warfriet, De Braak en De Schutte zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen tijdens het jaarlijkse vervangingsproject.

Wegen

Het reguliere jaarlijkse onderhoud is conform planning uitgevoerd:

- De onderhoudswerkzaamheden zijn volgens het reguliere (asfalt)onderhoudsbestek uitgevoerd. We hebben onder andere asfaltdeklagen vervangen ter plaatse van de Van Heemskerkstraat, Mozartstraat, Karel Doormanstraat, Veldmaterstraat en Sonderenstraat.

- De verkeersveiligheid in de Veldmaterstraat is conform duurzaam veilig verbeterd in combinatie met onderhoudsmaatregelen. Dit werk is nog in uitvoering.
- Uitvoeren kleinere reparaties, zoals voegvullen, conserveren asfalt met behulp van slijtlagen, gietasfalt en plaatselijk asfaltherstel. Dit is uitgevoerd om de kwaliteit van het wegennet op een acceptabel niveau te houden. Hiermee worden kapitaalsvernietiging en mogelijke veiligheidsrisico's beperkt.
- Ook zijn de geplande herstraat werkzaamheden uitgevoerd.
- Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.
- Er zijn grasbetonstenen aangebracht of hersteld langs gedeelten van de Holthuiserstraat, Oude Boekeloseweg, Geukerdijk, Welmerweg, Rietmolenweg, Appelhofweg, Schansweg, Mentinksweg, Kortenoelofsweg en Nijverheidstraat.

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding op verharding is volgens het beleid met alternatieve methoden toegepast (zonder Glyfosaat). In 2022 heeft Twente Milieu het afgesproken kwaliteitsniveau met behulp van extra inzet gehaald.

Gladheidsbestrijding

De winter 2021/2022 was voor wat betreft de gladheidsbestrijding weer serieus. Ondanks de relatief zachte winter kwam er wel veel nachtvorst voor, waardoor het noodzakelijk was in de ochtenden voor de spits gladheid te bestrijden. Het college heeft in 2022 besloten over te gaan op preventieve gladheidsbestrijding. Omdat Twente Milieu afhankelijk is van de levering van de benodigde onderdelen om de strooimachines geschikt te maken voor preventieve gladheidsbestrijding, wordt dit in gang gezet in de winter 2023. Met Twente Milieu is wel een vaste kosten component per jaar afgesproken met daarnaast een tarief per uitgevoerde strooiroede.

Bruggen en viaducten

- Conserveren schampranden van diverse betonnen bruggen.
- Brugleuningen hersteld en geconserveerd.
- Diverse leuningen geschilderd.
- Landhoofden Azobeburg en "Nieuwe Brug" (Schansweg) hersteld.
- Sterkteberekeningen uitgevoerd aan de Lankheterbrug, Morsinkhofbrug en Koekoeksbrug.

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud van beide begraafplaatsen is ondergebracht bij Twente Milieu. Ook de zogenaamde wettelijke taken, zoals het delven van graven, het voorlopen bij een begrafenis en de benodigde ceremonie bij asbestemmingen worden door Twente Milieu uitgevoerd.

Bij Inwonercontacten is sinds voorjaar 2022 personele capaciteit voor de begraafplaats-administratie. Hierdoor kon de actieve werving van inkomsten uit verlenging van grafrechten weer opgestart worden. In 2022 zijn geen graven geruimd.

In 2022 werden zowel de nieuwe beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen als de nadere regels vastgesteld. Hiermee hebben we ons beleid juridische verankerd. Eind 2022 is de nieuwe verordening begraafrechten vastgesteld. In deze verordening worden passende en kostendekkende leges gehanteerd voor nieuwe keuzemogelijkheden, zoals leges voor de uitgifte van een natuurgraf voor onbepaalde tijd of het planten van een herdenkingsboom. Ook zijn de gewenste uitvoeringsprojecten voor de begraafplaatsen ontworpen en uitvoering gereed gemaakt, zoals de aanleg van de natuurbegraafplaats en de aanleg van een urnenveld op oude begraafplaats aan de Enschedesestraat.

Openbaar Groen

Het jaar 2022 kenmerkte zich door een zomer met zeer warme dagen en extreme droogte. Na de jaren 2018-2020 was dit het vierde jaar waaruit blijkt dat we het beleid moeten wijzigen en keuzes moeten maken die passen bij de veranderende omstandigheden. Nu we steeds meer weten over klimaatverandering en ecologische achteruitgang, dient het groen

ook om de gevolgen van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies tegen te gaan. Groen gaat er steeds meer toe doen.

Door extreme hitte op maar enkele zomerse dagen en langdurige droogte hebben een aantal bomen en behoorlijke hoeveelheden plantsoen het loodje gelegd. Deze beplanting moet vervangen worden, waarbij gekozen wordt voor meer klimaatbestendige soorten.

In het jaar 2022 waren alle uitvoerende onderhoudswerkzaamheden aan plantsoenen, bomen, ongedierte en begraafplaatsen ondergebracht bij Twente Milieu. Uiteraard onder regie van de gemeente. Door een bezuiniging uit 2020 is het onderhoudsniveau bij plantsoenen in de woonwijken teruggedaan van een standaard B-niveau naar het lagere C-niveau. We kunnen stellen dat de grote arealen groen met natuurlijke uitstraling bij droge zomers prima op het laagste niveau te onderhouden zijn zonder verlies van kwaliteit. Bij kleine groenvakken leidt het tot kwaliteitsverlies en uiteindelijk hogere kosten.

Ook in 2022 was er aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit. De grotere gazons binnen de bebouwde kom, die niet officieel als trapveld of hondenlosloopgebied zijn aangewezen, worden nog maar twee keer per jaar gemaaid, waarbij het maaisel werd afgevoerd. Door verschraling komen er de komende jaren meer bloemen. Deze maaibeurten bleken in 2022 voldoende. Op accentpunten en langs de oude N18 waren bloemenmengsels ingezaaid, maar doordat de droogte direct in het vroege voorjaar al aanving kwamen de mengsels nauwelijks tot bloei. In 2022 hebben er ook enkele groenrenovaties plaatsgevonden. Zo is er een start gemaakt met een opknapbeurt van het groen in de Bomenbuurt, dat komend jaar een vervolg krijgt.

Snippergroen en groenadoptie

Inwoners zijn in 2022 niet actief benaderd als het gaat om het snippergroenbeleid. Dit had enerzijds met corona te maken, anderzijds met capaciteitsprobleem. Wel is in 2022 actief gewerkt aan groenadoptie, waarbij inwoners groen zelf onderhouden, veelal nadat groen in hun straat is gerenoveerd. Een mooi project is uitgevoerd in de Emanuel de Wittestraat. Bewoners hebben samen met Twente Milieu een fraai groenplan ontworpen. Voor het groen op onze 10 rotondes sloten we in 2022 een nieuwe exploitatie-overeenkomst met een bedrijf. De rotondes kunnen via dit bedrijf gesponsord worden en per rotonde krijgt de gemeente een bijdragen in de onderhoudskosten. Door de economische omstandigheden waren in 2022 maar zes rotondes gesponsord.

Bomenbeheer

Het bomenbeheer is op orde gebracht. Eind 2022 werd fase 3 van de eerste cyclus bomenonderhoud volgens het principe van strategisch bomenbeheer afgerond. De grote snoeiachterstand die we de laatste jaren kenden, is hiermee ingehaald. Vanaf nu worden alle gemeentelijke bomen volgens genoemd systeem één keer per 3 jaar geïnspecteerd en vervolgens waar nodig gesnoeid. Het betreft onderhouds- of veiligheidssnoei. Op tijd onderhoud plegen aan bomen, zodat grote kosten worden voorkomen. De droogte van de afgelopen jaren laat zien dat snoei nodig blijft. Uitgangspunt is verder dat gezonde bomen niet zonder meer worden geveld, want elke boom levert bijvoorbeeld een bijdrage in het tegengaan van hittestress. In 2022 zijn diverse afgestorven bomen vervangen.

Al met al kunnen we stellen dat mede door het bovenstaande het aantal klachten en meldingen over bomen en plantsoenen in 2022 is afgenomen.

Riolering en water

Regulier onderhoud is uitgevoerd. Afvalwater is ingezameld en afgevoerd.

Onder de voormalige kruising Hengelosestraat/Raaweg is de riolering (schoon en vuilwater) vervangen en geoptimaliseerd. Het riool in de Werfheegde is vervangen en ook daar hebben we het schoonwaterstelsel uitgebreid. De werkzaamheden in 't Kempke (rioolvervanging en aanleg schoonwaterstelsel) zijn aanbesteed. Voor een deel van de Veldmaterstraat, tussen de Hengelosestraat en de Wagnerstraat, is de planvoorbereiding

voor verbetering van het stelsel opgestart. Ook is nog de riolering onder de Broekheurnerweg gerelined.
Het onderhoud voor water is grotendeels uitgevoerd volgens planning.

Speelvoorzieningen

Alle toestellen op de circa 100 speelplekken worden regelmatig geïnspecteerd (wettelijke verplichting) en mankementen worden verholpen. Twente Milieu verzorgt het reguliere onderhoud, zoals onkruid vrijhouden, etc. Zandbakkenzand en valzand is op verschillende plekken vervangen.

Alle toestellen bij de leegstaande schoolgebouwen Theo Scholte en De Weert, die nog van voldoende kwaliteit waren, zijn herplaatst op diverse plekken. Sinds 2019 zijn er geen nieuwe speeltoestellen aangeschaft. In tegenstelling tot eerder gemaakte afspraken zijn enkele toestellen vervangen, omdat we anders niet meer aan ons beleid kunnen voldoen dat er op redelijke afstand een speelvoorziening aanwezig is.

Gebouwen

Voor het technisch onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en installaties hebben wij meerjaren onderhoudsplanningen opgesteld. Deze zijn, conform de nota vastgoedbeleid, gebaseerd op landelijke normen en gericht op het in standhouden van de gebouwen en de technische installaties. Voor de gebouwen die wij in eigendom willen behouden bekijken wij jaarlijks, aan de hand van de meerjaren onderhoudsplanningen, welke onderhoudswerkzaamheden daadwerkelijk moeten worden uitgevoerd en welke kosten dit met zich meebrengt. Voor gebouwen waarvoor het nog onzeker is of deze in stand blijven in de toekomst, voeren wij alleen noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit om het gebouw in stand te houden. Het onderhoud voor deze panden voeren wij niet uit volgens een actuele meerjaren onderhoudsplanning.

Buitenkunstwerken

Er is een overeenkomst gesloten met Stichting Beeldende Kunst voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kunst. De stichting voert het onderhoud uit volgens het door de gemeente goedgekeurde jaarplan.

Financiële aspecten

De baten en lasten per kapitaalgoed staan in onderstaande tabel weergegeven.

Kapitaalgoed	lasten			baten			totaal saldo
	begroot	werkelijk	saldo	begroot	werkelijk	saldo	
Openbare verlichting	214	198	16	11	77	66	82
Wegen	3.087	3.104	-17	4	7	3	-14
Begraafplaatsen	212	209	3	0	0	0	3
Openbaar groen	1.487	1.492	-5	0	0	0	-5
Riolering & water	2.413	2.391	22	0	0	0	22
Speelvoorzieningen	52	72	-20	0	0	0	-20
Gebouwen	733	693	40	224	203	-21	19
Buitenkunstwerken	33	37	-4	0	2	2	-2

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van de kaders die in de financiële verordening staan, gebaseerd op de Wet Fido (Financiering decentrale overheden).

Ontwikkeling leningenportefeuille

De afgelopen jaren hebben we flink afgelost op onze leningenportefeuille. Ook in 2022 is dit het geval. In 2022 is het totaal aan langlopende leningen afgenomen van € 33.500.000 naar € 32.600.000; een afname van € 900.000. In 2022 zijn een aantal geplande investeringen uitgesteld, waardoor we minder hoefden te lenen dan verwacht.

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Oorspronkelijk bedrag	Naam bank	Opmerkingen	Soort lening	looptijd	rente %	restantbedrag per 1-1-2022	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2022
188	6.000.000	BNG		fixe	2026	4,21%	6.000.000	252.600	0	6.000.000
189	26.882.363	BNG		L	2036	4,80%	13.441.182	622.638	896.079	12.545.103
305	5.000.000	BNG		fixe	2028	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306	5.000.000	BNG		fixe	2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
307	4.000.000	BNG		fixe	2024	-0,16%	4.000.000	-6.400	0	4.000.000
Total rubriek a: geldleningen							33.441.182	960.538	896.079	32.545.103
174	260.000	BNG	Scholtenhagen	L	2041	5,55%	92.100	4.886	4.600	87.500
Totaal rubriek b: doorgesluisde geldleningen							92.100	4.886	4.600	87.500
Totaal alle geldleningen							33.533.282	965.424	900.679	32.632.603

We hebben voor een bedrag van ongeveer € 4.300.000 aan leningen verstrekt. Het betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel (€ 4.000.000).

Kasgeldlimiet

Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven, wordt er zogenaamd kort geld (kasgeldleningen) aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. De hoofdlijn van de financieringsstrategie van Haaksbergen is dat maximaal kortlopend wordt gefinancierd, binnen de grenzen van de Wet Fido.

Met behulp van liquiditeitsprognoses monitoren we of we binnen de kasgeldlimiet blijven. De kasgeldlimiet mag twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In het daaropvolgende kwartaal moet de gemeente weer binnen de limiet uitkomen. Dit betekent dat dan kortlopende leningen, moeten worden omgezet naar langlopende leningen. In de Wet Fido is bepaald dat de gemeente gemiddeld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten aan kortlopende schulden mag hebben. Dit komt voor 2022 neer op een kasgeldlimiet van € 5.109.000. In 2022 zijn we binnen de grenzen van de kasgeldlimiet gebleven.

Bij de BNG hebben we een rekening courant krediet van € 2.000.000. Dit krediet wordt gebruikt voor het dagelijks betalingsverkeer. Bij een (dreigende) overschrijding wordt een kasgeldlening afgesloten.

Renterisiconorm

Vanuit de Wet Fido moeten we rapporteren over de renterisiconorm. Deze norm geeft een kader voor de spreiding van de looptijden in de leningenportefeuille. Volgens de renterisiconorm mag in elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal van de lasten geherfinancierd worden. Op die manier worden de renterisico's op de vaste schulden over

de jaren gespreid. Uit onderstaand overzicht blijkt dat wij in 2022 binnen de renterisiconorm zijn gebleven.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Berekening renterisiconorm	2022
1. Begrotingstotaal	60.108
2. Vastgesteld percentage	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	12.022
4. Herfinanciering bestaande leningen	0
5. Ruimte onder renterisiconorm (3.-4.)	12.022

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is in 2021 verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal. Dit komt voor ons in 2022 neer op € 1.200.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningssaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afroaming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2022 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 12.400.000.

Renteschema

Om inzicht te hebben in de renteberekening en de bepaling van het omslagpercentage, is onderstaand renteschema opgenomen. Dit is overeenkomstig de BBV regels.

Renteschema (bedragen * € 1.000)			
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	962	
b	De externe rentebaten	-134	
Totaal door te rekenen externe rente			828
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-42	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Per saldo		-42
Saldo door te rekenen externe rente			786
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Per saldo		0
De aan taakvelden toe te rekenen rente			786
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		763
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		-23

Als we de 'aan taakvelden toe te rekenen rente' uit bovenstaand overzicht delen door het totaal aan investeringen per 1 januari 2022 dan komen we op een werkelijk omslagpercentage van de **bestaande** leningenportefeuille van 1,61%.

$$\frac{\text{€ } 786.000}{\text{€ } 48.810.000} \times 100\% = 1,61\%$$

In de begroting is gerekend met een omslagpercentage van 1,65%. Het werkelijke omslagpercentage mag volgens de nieuwe BBV regels maximaal 25% afwijken van het begrote omslagpercentage. Hier voldoen we aan, aangezien de afwijking 2,4% bedraagt. Haaksbergen heeft, overeenkomstig de nieuwe BBV regels, geen renteresultaat begroot. De rente-inkomsten en -uitgaven zijn dus budgettair aan elkaar gelijk. De grondexploitatie wordt ook met dit omslagpercentage belast. De achterliggende gedachte is dat het onder de huidige economische omstandigheden niet verantwoord wordt geacht de "algemene dienst" te bevoordelen of benadelen door het doorbelasten van een afwijkend rentepercentage aan de grondexploitatie. Dit is in lijn met de aangescherpte voorschriften in het kader van de vernieuwing van het BBV.

Risicobeheer

Onder financiële risico's worden rente-, krediet-, liquiditeiten- en koersrisico's verstaan. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is, dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn. Om de risico's te beperken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij bezitten aandelenpakketten uitsluitend in het kader van de publieke taak.
- Er wordt zeer terughoudend omgegaan met het verstrekken van leningen. Er is een lening verstrekt aan de Stichting Groot Scholtenhagen.
- Sinds 2009 is het verstrekken van geldleningen aan gemeentepersoneel niet meer toegestaan. De portefeuille met personeelshypotheken wordt daardoor steeds kleiner.
- Met garanties wordt terughoudend omgegaan. Alleen instellingen met een maatschappelijk nut kunnen in aanmerking komen voor een garantstelling. Vaak zijn dit sportverenigingen die een grote investering doen in een sportveld of gebouw. De risico's die hieruit voortvloeien, zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.
- Wij nemen een achtervangpositie in bij het Wsw voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn geschat op nihil, aangezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat het Wsw niet aan haar garantieverplichtingen kan voldoen.
- Wij maken geen gebruik van derivaten.

Aandelen van de gemeente Haaksbergen

Haaksbergen heeft van een aantal bedrijven aandelen in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd, in overeenstemming met het BBV. De geschatte marktwaarde (stille reserve) is het totale eigen vermogen van een bedrijf / het totaal aantal uitstaande aandelen x het aantal aandelen dat de gemeente Haaksbergen bezit.

Aankoopwaarde en geschatte marktwaarde van onze aandelen (bedragen in euro's)

Kapitaalgoed	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde 01-01-2022
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	81.585	1.900.000
Twence Holding BV	0	4.600.000
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	300.000
Enexis NV	2.665	650.000
Twente Milieu NV	561.000	561.000
Totaal	645.250	8.011.000

Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De organisatieontwikkeling vormt onderdeel van "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling", zoals beschreven onder taakveld 0.1 Bestuur en in de paragraaf Centrale Thema's. In spoor 3 (een stabiele en veerkrachtige organisatie) van organisatieontwikkeling hebben we in 2022 diverse stappen gezet.

Directieplan en teamplannen

In 2022 hebben wij een directieplan opgesteld dat dient als strategisch plan voor de organisatie. Het directieplan is de basis voor de teamplannen, die bestaan uit beoogde resultaten, doelen en inzet van het betreffende team en de individuele medewerkers. Op deze wijze is de ambtelijke organisatie in staat te sturen op realisatie van de vastgestelde begroting.

Functies en rollen

In 2022 hebben we het traject HR21 opgepakt om een betere aansluiting te realiseren tussen het functie- en formatiehuis en HR21. Omdat HR21 een generieke functiebeschrijving hanteert, hebben we in 2022 een duidelijke beschrijving gemaakt van alle functies binnen de organisatie.

In 2022 is een begin gemaakt met de doorontwikkeling van de capaciteitsmonitor, maar dit is nog niet afgerond. Reden hiervoor is dat de doorontwikkeling van de capaciteitsmonitor mede afhankelijk is van de HR21 indeling, die verwerkt moet zijn in de personeelsadministratie van de gemeente Wierden. Gelet op de doorlooptijd van het traject HR21, zal in 2023 de doorontwikkeling van de capaciteitsmonitor opgepakt worden.

Projectmatig werken

In 2022 hebben we een start gemaakt met het opzetten van de werkwijze projectmatig werken. Deze werkwijze is nodig om grip te houden op specifieke doelen en resultaten, die vastgelegd worden in de projecten. In 2022 heeft deze start geleid tot een concept werkwijze projectmatig werken welke in 2023 nader wordt uitgewerkt. In de komende jaren wordt deze werkwijze verder uitgewerkt, geïmplementeerd en doorontwikkeld.

Een leven lang ontwikkelen

In 2022 hebben we nog geen start gemaakt met het project *een leven lang ontwikkelen*. Dit project heeft als doel instrumenten te ontwikkelen (zoals bijvoorbeeld strategische personeelsplanning en een strategisch opleidingsplan). Vanwege uitval en beperkte capaciteit is dit project doorgeschoven naar 2023. Mede omdat het traject HR21 veel inspanning heeft gevraagd.

Dienstverlening

In 2022 is een start gemaakt met het project dienstverlening. Het project is in drie deelprojecten opgeknipt. Het eerste project richt zich op het inventariseren van de mate waarin we voldoen aan onze huidige servicenormen en waarom we wel/niet voldoen. Het tweede project dat wordt (verwachting in 2023) opgepakt, richt zich met name op een actuele visie op de frontoffice en dienstverlening. Het derde project richt zich op de organisatiebrede ontwikkeling van dienstverlening in houding, gedrag, processen en werkwijzen.

Samenwerking IT-infrastructuur

In 2022 is de (harde) IT van Haaksbergen ondergebracht in het ICT bedrijf van Hengelo, waar ook de ICT van Oldenzaal en SWB Midden Twente zijn belegd. Dit om de kwetsbaarheid op het terrein van IT op te lossen en een constante en robuuste ICT-dienstverlening tot stand te brengen voor inwoners, ondernemers en interne organisatie (primair proces, bestuur en politiek).

Onderzoek informatiemanagement

In 2022 is door bureau Thorbecke onderzoek verricht naar het versterken van het informatiemanagement door de gemeente Haaksbergen. Gedurende de uitvoering van het onderzoek is nauw contact geweest met de gemeente Hengelo aangezien zij ook een onderzoek uitvoerden. De rapportage is eind 2022 opgeleverd en dient als belangrijke basis voor besluiten om het informatiemanagement te versterken. In de begroting 2023 zijn financiële middelen gereserveerd voor 2023 om de eerste stappen tot versterken van het informatiemanagement te kunnen zetten.

Personeel

De onderstaande tabel geeft weer wat de omvang van het formatiehuis is per peildatum. Daarnaast is weergegeven wat de bezetting was per peildatum. Daaruit valt op te maken dat niet alle functies zijn ingevuld. De formatie per 31 december 2022 is nog inclusief de formatie IT die als gevolg van de samenwerking met het ICT bedrijf van Hengelo overgaat. De overgang van die formatie heeft plaatsgevonden op 1 januari 2023.

Peildatum	Formatiehuis	Bezetting in dienst
31-12-2021	131,75	120,44
31-12-2022	132,65	120,52

Onderstaande tabel is ter aanvulling op bovenstaande tabel. De tabel geeft weer hoeveel inhuurkrachten zijn ingezet in 2022. In totaal zijn 31 inhuurkrachten ingezet op formatieplaatsen. Waarbij een inhuurkracht gemiddeld 6,45 maanden actief is voor de gemeente Haaksbergen. Gemiddeld werkt een inhuurkracht 24,27 uur voor de gemeente, afgezet tegen het aantal maanden dat hij of zij actief is. Op jaarbasis betekent dat een invulling van 11,24 fte.

Aantal inhuurkrachten	Gemiddelde aantal maanden inzet per kracht	Gemiddelde aantal uren per week	FTE op jaar basis
31	6,45	24,27	11,24

Loonkosten	Begroot 2022 na wijziging	Begroot na wijz EJR	Realisatie 2022	Restant
1. Loonkosten formatie	11.302	11.100	9.532	1.568
2. Loonkosten bovenformatieve medewerkers	183	183	194	-11
3. Inhuur	120	120	1.592	-1.472
4. Detachering/Vergoeding	-65	-65	-100	35
5. Voormalig personeel	130	130	169	-39
Totaal	11.670	11.468	11.387	81

Krappe arbeidsmarkt

In 2022 kregen wij te maken met een krappe arbeidsmarkt. Dit heeft ertoe geleid dat wij bepaalde functie niet ingevuld krijgen en genoodzaakt zijn hierop in te huren. Het gaat hier met name om functies in het ruimtelijk domein, duurzaamheid, archief en juridische zaken.

Vitaliteit

In 2022 is er ingezet op vitaliteit, duurzame inzetbaarheid en gezond werken binnen de gemeente. Hierbij is verbinding gezocht met lopende projecten die aansluiten bij "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling". Concrete resultaten zijn het uitvoeren van een periodiek medisch onderzoek (PMO) en medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO), het

opstellen van verzuimbeleid op basis van eigen regie model en het invoeren van wekelijks gratis fruit in de pantry's.

Generatiepact

Op 1 juni 2018 is het generatiepact in werking getreden met als doelstellingen:

- Creëren van banen voor jongeren, de doorstroom bevorderen.
- Doorontwikkelen van onze organisatie.
- Vitaal doorwerken van oudere medewerkers.

Het generatiepact heeft een looptijd tot juni 2022. Medewerkers vanaf 60 jaar kunnen deelnemen aan het generatiepact. Dit betekent dat ze minder gaan werken (tot 50%), waarbij over de ingeleverde uren 50% van het salaris wordt doorbetaald en volledig pensioen wordt opgebouwd.

Met de vrijgemaakte middelen is er op diverse plekken in de organisatie extra versterkt, zoals onder andere in de backoffice sociaal domein een consultant Wmo, waardoor de doelstellingen van het generatiepact op onderdelen behaald zijn.

Informatisering en automatisering

Wat hebben we bereikt?

De organisatie heeft zich ingezet voor het verhogen van de efficiency van de bedrijfsvoering en verbetering van de dienstverlening. Het belang van ICT als middel om dit te bereiken neemt nog steeds toe: ICT als middel om strategische resultaten te behalen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- ICT-apparatuur beschikbaar houden.
- Bijdrage leveren aan (wettelijke) digitalisering.
- Dienstverlening en bedrijfsvoering faciliteren.

Wettelijke verplichtingen

Op het niveau van (verplichtende) wetgeving zien we als belangrijkste ontwikkeling de Omgevingswet en de Wet Open Overheid (Woo).

- Digitale ondersteuning ten behoeve van Omgevingswet
Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. Dat is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Alle digitale informatie is straks op één plek te vinden: het omgevingsloket. Via dit loket kan iedereen zien wat mag en wat niet volgens de Omgevingswet. Wij hebben hard gewerkt aan de oplevering van de verschillende digitale voorzieningen alsook de noodzakelijke koppelingen. Aangezien de wet is uitgesteld is het opleveren van de DSO ook uitgesteld.
- Wet Open Overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Om uitvoering hieraan te geven, is er een WOO-coördinator aangesteld en kunnen mensen via de website digitaal een WOO-verzoek indienen.

Informatieveiligheid

De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is gecontinueerd. Via de 'éénduidige normatiek single information audit' (ENSIA) hebben wij, zoals elk jaar, verantwoording afgelegd over de status van informatieveiligheid aan de wettelijke toezichthouders en de raad. Een externe auditor checkt daartoe de zelfevaluatie-vragenlijst en collegeverklaring en stelt een Assurance Verklaring op. Deze heeft de gemeenteraad in april 2022 gekregen.

Uit extern onderzoek is gebleken dat er technische verbeteringen doorgevoerd moeten worden om de digitale weerbaarheid te verhogen. De uitplaatsing van IT heeft grote impact hierop gehad. Tijdens het uitwerken van de IT-dienstverleningsovereenkomst met Hengelo zijn de gevolgen voor de Informatiebeveiliging en de implementatie van de BIO in

kaart gebracht en zijn er concrete afspraken gemaakt rondom de borging van informatieveiligheid. Hiermee is de kans op een groot cyberincident gereduceerd.

Archief

Over 2022 scoren we oranje op het onderdeel Archief in de beoordeling van de provincie in het kader van het Interbestuurlijk toezicht. Meer informatie hierover is te vinden in de bijlage.

Control

Wat hebben we bereikt?

We zetten ons in om de basis in de bedrijfsvoering op orde te brengen, met extra aandacht voor control.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We plegen intern extra inzet op controles. In de loop van 2022 is de functie adviseur interne controle en rechtmatigheid ingevuld en zijn de werkzaamheden voor de interne controle uitgebreid ten opzichte van voorgaande jaren. Daarmee voorkomen we toekomstige (rechtmatigheids)fouten en brengen we efficiency aan in de werkprocessen. Daarnaast is gestart met de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording die gaat gelden vanaf het boekjaar 2023.

Communicatie

We werden vorig jaar geconfronteerd met de gevolgen van meerdere landelijke crises met veel lokale impact. In Haaksbergen hadden we onder meer te maken met de opvang van Oekraïners en asielzoekers, de staart van de Covid-19 crisis en met onvrede onder agrariërs over de effecten van oplossingen voor de stikstofcrisis. Daarnaast hadden we ook last van de energiecrisis, inflatie en koopkrachtproblemen. Bovendien was er veel onrust onder bewoners over mogelijke zoutwinning in Sint Isidorushoeve en over ruimtelijke ontwikkelingen rond de Brem. Deze crises vroegen en vragen veel extra aandacht voor communicatie. Bewoners zijn op allerlei manieren geïnformeerd en betrokken. Dat varieerde van inzet van gemeentelijke communicatiekanalen, perswoordvoering en persberichten tot informatiebijeenkomsten, een open dag, rondleiding van een staatsecretaris en gesprekken met bewoners.

2022 was ook het jaar van gemeenteraadsverkiezingen, een nieuwe raad en een nieuw college. Ook daarvoor hadden we ruim communicatieaandacht.

Wat hebben we bereikt?

Doelstelling was inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te betrekken bij gemeentelijke besluitvorming en projecten, variërend van informeren, meepraten, meedenken, meewerken tot meebeslissen. We hebben inwoners geïnformeerd, naar ze geluisterd en als het mogelijk was plannen aangepast. Zo gebeurde dat bijvoorbeeld bij aanpassingen aan de oude N18, de totstandkoming van de woonvisie en het participatietraject voor het Marktplan. We luisteren naar inwoners, maar hebben met veel verschillende belangen te maken. Bovendien zijn er vaak financiële en wettelijke kaders. Door participatie krijgen we een beter beeld, zodat college en raad goede afwegingen kunnen maken. De besluiten en genomen afwegingen konden en kunnen we vervolgens weer uitleggen aan betrokkenen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We zorgen dat we ons verdiepen in inwoners, organisaties en ondernemers. Daarom hebben we bijvoorbeeld een start gemaakt met het inrichten van een online platform, waardoor inwoners hun mening kunnen geven. Dit platform, SamenHaaksbergen, wordt in het voorjaar van 2023 geïntroduceerd. Het platform is een van de concrete resultaten die voortkomt uit de 'Kijk op communicatie en participatie 2020 en verder'. Verder maken we

omgevingsbeelden. Tijdens de verschillende crises brachten we bijvoorbeeld in beeld wat reacties waren in de reguliere en sociale media. We hebben bestuurlijke en ambtelijke communicatieadviezen en -voorstellen opgesteld om in- en externe communicatie rond projecten goed te organiseren.

Juridische zaken

Wat hebben we bereikt?

Zorgvuldig bestuur via juridische kwaliteitszorg.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Juridisch advies en ondersteuning aan bestuur en organisatie, met in het bijzonder aandacht voor de adviezen/besluiten van raad, college en burgemeester.

Advisering bezwaren die de kritiek van de rechtelijke macht kan doorstaan. In 2022 heeft de bezwaarschriftencommissie 72 nieuwe bezwaarschriften ontvangen. Dat zijn er 14 meer dan in 2021 (58). De meeste bezwaarschriften zijn gericht tegen besluiten op grond van de Participatiewet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Van de 72 ingediende bezwaarschriften werden 36 bezwaarschriften (50%) voortijdig ingetrokken. Over het algemeen is intrekken van een bezwaarschrift het resultaat van het toepassen van pre-mediation.

Van de 36 ingetrokken bezwaarschriften zijn 14 bezwaarschriften ingetrokken, omdat het bestuursorgaan alsnog geheel of gedeeltelijk is tegemoetgekomen aan de bezwaren. De overige 22 bezwaarschriften zijn om andere redenen ingetrokken.

De commissie heeft in 2022 in totaal 47 adviezen uitgebracht, 15 adviezen over nog openstaande bezwaarzaken van 2021 en 32 adviezen over bezwaarzaken van 2022, en geadviseerd:

13 bezwaarschriften niet-ontvankelijk te verklaren;

27 bezwaarschriften ongegrond te verklaren;

4 bezwaarschriften gegrond te verklaren;

3 bezwaarschriften aan te houden.

Het college heeft één keer in afwijking van het advies van de commissie een beslissing op bezwaar genomen. Het college heeft in afwijking van het advies van de commissie besloten in het specifieke geval de proceskosten te vergoeden.

Van de 32 adviezen die in 2022 zijn uitgebracht over bezwaarschriften die zijn ontvangen in 2022, zijn 18 bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Dat wil zeggen dat er tijdig een beslissing op bezwaar is genomen. Acht bezwaarschriften zijn buiten de wettelijke termijn afgehandeld. In drie zaken was in 2022 al wel advies uitgebracht, maar was op 1 januari 2023 nog geen beslissing op bezwaar genomen. Drie bezwaarzaken van 2022 zijn aangehouden. De adviezen worden over het algemeen (ruim) op tijd verzonden aan het bestuursorgaan. Meestal was er tussen de vier en zeven weken tijd om de beslissing op bezwaar binnen de wettelijke termijn te nemen. Gebleken is dat de beslissing op bezwaar in het algemeen pas laat wordt genomen (meer dan 4 weken na het uitbrengen van het advies), waardoor in sommige gevallen, ondanks het tijdige advies, de wettelijke termijn wordt overschreden.

Daarnaast:

- Coördinatie regelgeving, met oog voor kwaliteit en digitale toegankelijkheid. Deze standaard handelswijze is in 2022 bij alle gemeentelijke regelgeving uitgevoerd.
- Gestart met evaluatie bestuurlijk besluitvormingsproces.
- Ondersteuning van de (in)formateurs bij de totstandkoming van raadsafspraken na de raadsverkiezingen in maart 2022.
- Ondersteuning van de regiegroep Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Coördinatie verbonden partijen en interbestuurlijk toezicht. Er is veel aandacht besteed aan het interbestuurlijke toezicht.
- Juridische regeling van de samenwerking ICT met Hengelo.

- Het faciliteren van trainingen 'Helder adviseren' voor medewerkers.
- Ondersteuning op het gebied van ontwikkeling organisatie, waaronder het vaststellen van een Organisatieregeling, mandaatbesluit en budgethoudersregeling.

Wet open overheid

In mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Juridische zaken:

- neemt deel aan regionaal overleg van projectleiders.
- heeft ervoor zorg gedragen dat Woo-verzoeken digitaal kunnen worden ingediend.
- heeft een voorstel geschreven tot aanwijzing van een Woo-contactpersoon.
- volgt wettelijke ontwikkelingen met betrekking tot de actieve openbaarmakingsverplichting van 11 informatie-categorieën.
- coördineert sinds 2022 de afhandeling van Woo-verzoeken (voormalige Wob-verzoeken).

Inkoop en Facilitair

Wat hebben we bereikt?

Huisvesting en services voor gemeente en huurders zijn op orde, (kosten-) efficiënt en prettig.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De invulling van het huisvestingsconcept wordt meerjarig uitgevoerd. Prioriteitstelling bleek noodzakelijk vanwege de ondersteuning van de tijdelijke opvanglocatie voor vluchtelingen uit Oekraïne en de uitplaatsing van IT-beheer. De behoeftstelling voor het huisvestingsconcept gemeentehuis vroeg bovendien om nadere afwegingen vanwege de impact van het hybride werken, de organisatieontwikkeling en een nieuwe visie op dienstverlening. Deze aspecten zijn van invloed op de mate waarin en de wijze waarop we ruimte beschikbaar stellen aan de eigen organisatie en (potentiële) samenwerkingspartners/huurders. We zijn hierdoor terughoudend geweest met facilitaire uitgaven en vervangingsinvesteringen in de eigen huisvesting.

De urgente gebouwgebonden en onvermijdelijke (no-regret) investeringen in ons gemeentehuis zijn nagenoeg gerealiseerd (onder andere vervanging van systemen voor brandmelding, ontruiming en toegang).

Ontwikkelingen gasinkoop

De afgekondigde EU-sancties over een lopende verbintenis voor gaslevering met het in Nederland gevestigde Russisch bedrijf Gazprom Energy (inmiddels SEFE Energy) heeft effect op ons gehad. Onze aanvraag tot ontheffing voor het SEFE-contract tot einde begrotingsjaar is door de minister van Energie en Klimaat goedgekeurd. Dit gaf ons tijd regionaal gezamenlijk gas bij een andere partij in te kopen. Daarnaast is ook de klimaatinstallatie opnieuw ingeregeld, beter afgestemd op het gebruikersgedrag, zodat deze efficiënter werkt dan voorheen. Verder hebben wij de temperatuur lager gezet wat heeft geleid tot besparing in kosten.

Integriteit en fraude

Wat hebben we bereikt?

Integriteit is in 2022 een belangrijk thema geweest en bespreekbaar gemaakt. Ook is er zorg gedragen voor het behouden van een sociaal veilige werkomgeving en is de bekendheid met de gedragscode in de organisatie vergroot. Daarnaast is de drempel om naar de vertrouwenspersonen te gaan verlaagd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Op 22 november heeft het college het volgende vastgesteld:

- het integriteitsbeleid gemeente Haaksbergen

- regeling nevenwerkzaamheden
- regeling melding financiële belangen
- regeling melden vermoeden misstand en inbreuk op Unierecht
- klachtenprotocol ongewenst gedrag
- gedragscode gemeente Haaksbergen

Daarnaast zijn wij aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de Decentrale Overheid (onder voorbehoud van instemming door de ondernemingsraad) en hanteren wij een interne klachtenprocedure.

Om dit thema goed bespreekbaar te maken in de organisatie hebben wij tijdens de landelijke week van de integriteit workshops gehouden op teamniveau.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Haaksbergen een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

De vastgestelde Nota Verbonden Partijen Haaksbergen 2016, inclusief addendum bevat het beleidskader en legt de basis voor de sturing en control van en op verbonden partijen in het algemeen en het verhelderen van de overwegingen die wij maken bij de sturing, het beheer, de verantwoording en het toezicht op verbonden partijen, kortom de governance.

Onderstaand een overzicht van de verbonden partijen. In dit overzicht geven we aan welke rechtsvorm, zeggenschap, het openbare belang of doel er mee is gemoeid. Ook is, indien dat aan de orde is melding gemaakt van (financiële) risico's voor de gemeente als deelnemer. Daar waar dat van toepassing is, vermelden we het aandelenpercentage. Dit percentage geeft tevens een beeld van de invloed en de eventuele financiële risico's, dat nooit meer kan zijn dan het aandelenpercentage.

Hoewel geen verbonden partij in de letterlijke betekenis van de definitie uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in dit overzicht de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo en Centrumgemeente-regeling samenwerking ICT Hengelo ook opgenomen.

De verbonden partijen komen in de jaarrekening in meerdere programma's voor. Eventueel relevante risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor alle verbonden partijen tezamen is een risico opgenomen in de paragraaf risicobeheersing van € 1.000.000, met een kans van optreden van 50%. Hiervoor wordt derhalve een bedrag van € 500.000 opgenomen als benodigd weerstandsvermogen.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente Enschede	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. 1 lid AB (+ plv)	Het doel van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente is het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Daarvoor worden de belangen behartigd op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). In SamenTwente zijn ook de vrijwillige samenwerkingen (coalities): Twentse Koers, Samen14 en Kennispunt Twente ondergebracht. SamenTwente wordt gevormd door het grootste deel van de voormalige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. De GR is op 8 juli 2021 van start gegaan en op 2 maart 2022 is de naam SamenTwente geïntroduceerd. Samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt (Twentse Kracht) en IT voorzieningen (IT platform

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		Twente) zijn overeenkomstig de afspraken in de transitie bij gastheergemeenten ondergebracht.
Financiële risico's		De reguliere gemeentelijke bijdrage over het jaar 2022 is niet verhoogd, met uitzondering van de indexatie als gevolg van prijs- en loonontwikkelingen. Naast de reguliere bijdrage heeft een extra gemeentelijke bijdrage plaatsgevonden als gevolg van het stopzetten van de ontwikkeling van het GGID. Op 2 november 2022 is besloten te stoppen met de ontwikkeling en daarmee moest de reeds gedane investering, ter grootte van € 4.160.000, worden afgeboekt. De afboeking kon deels financieel gedekt worden door het laten vrijvallen van de bestemmingsreserve GGID (€ 1.712.000) en deels door het laten vrijvallen van andere bestemmingsreserves (in totaal € 1.619.000). Voor het restant wat niet gedekt kon worden door de vrijval (€ 829.000) en de nieuw te verwachte aanbestedingskosten (€ 500.000) is een extra gemeentelijke bijdrage gedaan. De gemeente Haaksbergen heeft hiervoor een extra bijdrage betaald ter grootte van € 46.515. Door middel van deze aanpak hoefde geen beroep te worden gedaan op het weerstandsvermogen van SamenTwente en waardoor SamenTwente niet onder de minimale ondergrens van de weerstandsratio is gezakt.
Veiligheidsregio Twente <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke regeling tussen de 14 Twentse gemeenten Burgemeester lid AB	De wet Veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen schrijven deze gemeenschappelijke regeling voor. Doel: op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bereidt de VRT zich voor op zware ongevallen, branden, rampen en crises. De VRT inventariseert de risico's en heeft een adviserende taak over deze risico's. Wanneer er een brand, ongeval, ramp of crisis optreedt beschikt de VRT over de middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de taken uit de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.
Financiële risico's		De gemeentelijke bijdrage is in 2022 niet verhoogd ten opzichte van 2021, met uitzondering van de indexatie.
Stadsbank Oost Nederland <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke regeling met 20 andere gemeenten Lid AB	Op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in behoefte van geldkredieten, regelen van problematische schulden van personen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt, budgetbeheer voeren en voorlichting en advisering over al deze aangelegenheden. Daarnaast voert SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen).
Financiële risico's		In 2022 is de Stadsbank financieel in een evenwichtiger situatie terecht gekomen, na een periode waarin Covid-19 van substantiële invloed is geweest op zowel de omvang van de dienstverlening, de beschikbare personele capaciteit als de financiële positie. In 2022 is een incidentele gemeentelijke bijdrage aan de Algemene Reserve gevraagd van deelnemende gemeenten om het weerstandsvermogen aan te vullen tot de kwalificatie 'matig' (tussen 0,8 – 1,0). De kwalificatie was daarvoor 'ruim onvoldoende'. Algemeen volumebeleid gemeenten: indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van diensten van de Stadsbank, heeft dit mogelijk consequenties voor de inkomsten van de bank. De bank kan namelijk niet haar bedrijfsvoering ingrijpend aanpassen. Een substantiële daling van meer dan 20% heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt een herschikking van de formatie met zich mee.

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Enschede, Borne, Losser, Almelo, Oldenzaal en Twenterand. 1 bestuurder lid AB Lid DB (positie delen met Borne, Oldenzaal en Losser).	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.
Financiële risico's	Het GBT heeft geen buffers om grote financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Eventuele tegenvallers worden naar rato verdeeld over de gemeenten. Uit de risicoanalyse blijkt dat de financiële risico's beperkt zijn.	
Openbaar Lichaam Crematoria Twente / Crematoria Twente-Oost Nederland BV Enschede	Gemeenschappelijke regeling van 13 gemeenten met een Besloten Vennootschap als onderdeel. Lid AB	Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In stand houden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal. Er is een aparte BV opgericht om dividenduitkering mogelijk te maken. Het algemeen bestuur heeft in november 2022 ingestemd met de voorwaarden voor uittreding door de gemeente Berkelland en de uittredden datum per 1 januari 2023.
Financiële risico's	De bedrijfsrisico's zijn grotendeels afgedekt door procedures en verzekeringen.	
Omgevingsdienst Twente (ODT)	Gemeenschappelijke Regeling met de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel. Lid AB (+ plv)	Uitvoering van de, op grond van artikel 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.).
Financiële risico's	Het financiële risico is gering. De eindafrekening, waarbij rekening is gehouden met de opheffing kruisfinanciering en de inzet van de bestemmingsreserve, past binnen de begroting 2022.	
Euregio Enschede/Gronau	Samenwerkingsverband van 104 Duitse en 26 Nederlandse gemeenten. 2 leden raad AB Vertegenwoordiging is politiek gerelateerd. Burgemeester is voorzitter.	Het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De ambities zijn gericht op de doelstelling: een sterke deelregio, één verzorgingsgebied, geïntegreerd en krachtig woon- en werkgebied waarin de grens niet langer een scheidende en belemmerende uitwerking heeft. Een belangrijke taak is het regionaal beheer van het EU-subsidieprogramma INTERREG. Het jaar 2022 stond in het teken van de overgang van Interreg V en Interreg VI en de afronding van diverse projecten: Grenzeloze Toeristische Innovatie, Euregiorail en het Kaderproject, met kleine en mini-projecten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Recreatieschap Twente <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. Lid Bestuur (+plv)	De taak van de voormalige Regio Twente op het gebied van recreatieve voorzieningen is sinds 1 januari 2022 belegd bij de gemeenschappelijke regeling 'Bedrijfsvoering organisatie Recreatieve Voorzieningen', onder de naam Recreatieschap Twente. In opdracht van 14 Twentse gemeenten exploiteert zij de recreatieparken, fietspaden en routesystemen. De bedrijfsvoering van het recreatieschap wordt uitgevoerd door SamenTwente. Het Recreatieschap Twente verzorgt, met inbreng vanuit de Twente Board, de subsidiëring van de toeristische marketing en promotie van Twente. Het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie (VTE) is ook ondergebracht bij de Twente Board. Afstemming over strategisch beleid VTE, verloopt via het bestuurlijk overleg (BO) bij de Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOK SES).
Financiële risico's	Vooralsnog nvt.	

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twence Holding BV <i>Hengelo</i>	Besloten Vennootschap als onderdeel van een holding Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 3,77%	Het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk en bedrijfsafval in het bijzonder. Het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen en daarmee bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: Twence en aandeelhouders hebben de door AVR afvalverwerking aangespannen bodemprocedure gewonnen. AVR heeft aangekondigd in hoger beroep te gaan. Twence blijft investeren in duurzame energie. Onder andere levert zij sinds kort warmte aan Grolsch en wordt er momenteel een CO ² afvanginstallatie gebouwd, waardoor deze kan worden ingezet als grondstof voor de glastuinbouw.
Financiële risico's	Bij tegenvallende bedrijfsresultaten zal ook de dividenduitkering lager uitvallen.	
Twente Milieu NV <i>Hengelo</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 6 %	Sinds 2018 voert Twente Milieu het onderhoud uit in de openbare ruimte. Sinds 2019 is Twente Milieu ook verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Haaksbergen zijn samen 100% aandeelhouder.

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Financiële risico's		Twente Milieu kent een stabiele positieve meerjarenbegroting. Hierin wordt aangegeven dat de kans dat er zich financiële risico's zullen manifesteren als relatief klein moet worden betiteld. Mogelijk ontstaat er enige druk op de solvabiliteit. De meeste input wordt daarbij verwacht van de effecten van stijgende olieprijs en in de toekomst mogelijk oplopende pensioenlasten als gevolg van de vergrijzing.
Bank Nederlandse Gemeenten <i>'s-Gravenhage</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,065%	Bank van en voor overheden en instellingen die maatschappelijk belang behartigen. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut.
Financiële risico's		De financiële risico's die we lopen bij de BNG worden als nihil beschouwd.
Enexis Holding NV <i>'s-Hertogenbosch</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,014%	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het belang van deelneming is behartigen van het publieke belang van een betrouwbaar en continu transport van nutsvoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Partijen: 6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders.
Financiële risico's		De aandeelhouders lopen een zeer gering risico (een deel van) de boekwaarde van € 6.200.000 te moeten afwaarderen. Omdat Enexis opereert in een gereuleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer en vanwege de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. is dit risico zeer gering. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen, wat 10% boven de wettelijke eis ligt.

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Groot Scholtenhagen Haaksbergen	Stichting Collegelid is voorzitter	Sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen is ontstaan dankzij een schenking door textielabrikant Jordaan van een gedeelte van zijn grondbezit aan de gemeenschap van Haaksbergen. Het dient bij te dragen aan de mogelijkheden tot ontspanning en recreatie voor de bevolking van Haaksbergen. De Stichting Groot Scholtenhagen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gehele sport- en recreatiepark, dat onder meer bestaat uit sportvelden, fiets- en wandelpaden, park- en bosplantsoenen, kinderboerderij en monumenten. De Stichting draagt op deze wijze bij aan de realisatie van beleidsdoelen op verschillende beleidsterreinen zoals sport, kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Financiële risico's		Het park is met een legaat aan de gemeente geschonken. Voor het beheer daarvan is de Stichting Groot Scholtenhagen opgericht. Als de leden van de

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		Stichting stoppen en de Stichting het beheer niet meer op zorgvuldige wijze kan uitvoeren, valt de verantwoordelijkheid voor het beheer terug naar de gemeente.
Stichting Wsw Haaksbergen	Stichting Gemeente-secretaris is bestuurslid.	Doelstelling: het namens de gemeente Haaksbergen bieden van formeel werkgeverschap aan werknemers (artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening - de Wsw-medewerkers) die in de gemeente Haaksbergen wonen en voorheen werkzaam waren bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Het formeel werkgeverschap wordt ook geboden voor een aantal Wsw-medewerkers niet woonachtig in Haaksbergen en destijds werkzaam bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Reden: evenwichtige verdeling onder deelnemers aan de GR Hameland in het kader van ontmanteling. Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is een overeenkomst met een door de gemeente aangewezen SW-bedrijf (SWB te Hengelo) gesloten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Overige regelingen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Borne en Hengelo, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen. Eens per twee weken een PFO Hengelo/Haaksbergen. Eens per kwartaal een bestuurlijk overleg met de bestuurders van de deelnemen gemeenten.	Namens de colleges van Borne en Haaksbergen is de als centrumgemeente aangewezen gemeente Hengelo de Uitvoeringsorganisatie van de bevoegdheden van de Participatiewet en aanverwante wetten en regelgeving, met uitzondering van de (beleidsmatige) bevoegdheden. Laatstgenoemde bevoegdheden blijven aan de afzonderlijke raden en colleges. De omschrijving van de uitvoeringsbevoegdheden is opgenomen in vastgestelde Mandaatbesluiten samenwerking sociale zaken Borne en Hengelo en Haaksbergen en Hengelo. De werkzaamheden die de centrumgemeente Hengelo voor Haaksbergen uitvoert, zijn omschreven in de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst Hengelo – Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: het klantenbestand van de klantmanagers verandert door onder andere de toename van (multi)problematiek en statushouders. Daardoor verandert de complexiteit van trajecten voor re-integratie en arbeidsontwikkeling. Dat vraagt meer van de begeleiding en coaching in de terugkeer naar (regulier) werk. Mogelijk vormt dat een financieel risico.
Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Oldenzaal en het openbaar lichaam SWB Midden Twente, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen.	In 2022 is Haaksbergen met centrumgemeente Hengelo en mede-deelnemers Oldenzaal en SWB Midden-Twente een samenwerking aangegaan, waarbij het beheer van ICT bij de gemeente Hengelo is ondergebracht. In het najaar van 2022 heeft de "live-gang" plaatsgevonden. De beleidsbepalende bevoegdheden en het recht om financiële kaders te stellen, berusten bij de individuele deelnemers.

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Financiële risico's		Met de ICT-transitie naar de gemeente Hengelo is de kans op een groot cyberincident gereduceerd. De aansprakelijkheid van partijen jegens elkaar voor schade is per kalenderjaar beperkt tot maximaal 50% van het bedrag van de jaarlijks te betalen vergoeding voor te verrichten werkzaamheden. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2023 hebben we de uitval op applicaties in verband met een cyberaanval op € 400.000 gezet (financieel gevolg € 4.000.000 x incidentie 10%).
Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOK – SES) <i>Per juli 2021</i>	Bestuursovereenkomst tussen de Twentse gemeenten m.u.v. Twenterand Bestuurlijk overleg Vertegenwoordiging in Stg. Twenteboard is getrapt. Haaksbergen in cluster met Borne, Hengelo en Hof van Twente	Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten voor het versterken en verbreden en het uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente. In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld. Daarnaast wordt overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen.
Financiële risico's		In de overeenkomst is vastgelegd dat bij de start van de bestuursovereenkomst t/m het jaar 2022 elke gemeente een bedrag van € 9,01 per inwoner per jaar beschikbaar stelt. Met dit bedrag wordt mede in de kosten van de Twente Board Development (personeel, huisvesting, materieel, etc.) voorzien. In het MJP zijn voor de jaren daarna middelen gereserveerd. De afspraak is verder dat gemeenten zich ten opzichte van elkaar verbinden zich in te spannen de besluiten die over de financiële inbreng worden gemaakt na te komen.

Kengetallen verbonden partijen*bedragen x €1.000*

Naam verbonden partij	Eigen Vermogen 01-01-2022	Vreemd Vermogen 01-01-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd Vermogen 31-12-2022	Resultaat 2021
Samen Twente	16.055	21.833	7.138	19.242	112
Recreatieschap Twente	n.v.t.	n.v.t.	740	3.698	n.v.t.
Veiligheidsregio Twente	2.034	58.809	915	64.838	1.335
Stadsbank Oost Nederland	1.294	14.572	892	14.591	-117
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	369	7.390	668	8.126	213
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	1.579	-	1.579	-	136
Euregio	2.163	1.054	2.399	1.471	218
Twence Holding BV	149.786	15.070	n.n.b.	n.n.b.	12.263
Twente Milieu NV	12.232	19.882	n.n.b.	n.n.b.	1.257
Bank Nederlandse Gemeenten	5.062.000	143.995.000	n.n.b.	n.n.b.	236.000
Enexis NV	4.241.000	5.154.000	4.231.000	5.234.000	185.000
Stichting Groot Scholtenhagen	216	428	n.n.b.	n.n.b.	-10
Stichting WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	1.438	1.841	631	1.362	n.v.t.

*De resultaten van de verbonden partijen voor 2022 zijn nog niet bekend***Bijdragen aan verbonden partijen***bedragen x €1.000*

Naam verbonden partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Samen Twente	1.285	1.264	1.264
Recreatieschap Twente	n.v.t.	183	183
Veiligheidsregio Twente	1.570	1.618	1.617
Stadsbank Oost Nederland	149	138	153
Gemeentelijk Belasting Kantoor (GBT)	533	588	588
Euregio	7	7	7
Stichting Groot Scholtenhagen	306	306	306
Omgevingsdienst Twente (ODT)	474	496	496
Totaal	4.324	4.600	4.614

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de 'Nota Grondbeleid 2012' en de nota 'Grondprijsbeleid gemeente Haaksbergen'.

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten staat benoemd welke gegevens vermeld moeten worden in de paragraaf grondbeleid. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in het rapport 'Bezint eer ge begint' over het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen een aantal aanbevelingen gedaan om de informatiewaarde te verbeteren. Deze aanbevelingen hebben wij in de paragraaf grondbeleid opgenomen.

Overzicht complexen

In 2022 telt het grondbedrijf drie actuele complexen:

- Marktplan (centrumontwikkeling; looptijd tot en met 2023)
- Wissinkbrink (woningbouw; looptijd tot en met 2024)
- Stepelerveld (bedrijventerrein; looptijd tot en met 2023)

Publiek-Private Samenwerking (PPS)

Wij nemen niet deel aan publiek-private samenwerking bij gebiedsontwikkeling.

Huidige stand van zaken

Marktplan

De heer Ben Roerink en Nordwick B.V. hebben gezamenlijk een plan ontwikkeld voor het zogenaamde 'gat in de markt', inclusief het terrein van de Bron, het pand Konings en de omliggende openbare ruimte. Dit plan is voldoende uitgewerkt, zodat we in 2023 de grondexploitatie **en** verliesvoorziening kunnen actualiseren op basis van dit nieuwe plan. Momenteel zijn alleen de boekingen over 2022 verwerkt.

Wissinkbrink

In 2022 is het bestemmingsplan voor vijf woningbouw kavels onherroepelijk geworden. Wij zijn gestart met bouwrijp maken en hebben opdracht gegeven aan een makelaar voor de verkoop van de kavels.

Stapelerveld fase 1

In 2022 zijn alle kavels verkocht. Op één kavel na heeft ook de eigendomsoverdracht plaatsgevonden. Op basis van het concept duurzaamheid en innovatie zijn verdergegaan met het woonrijp maken van fase 1.

Financieel kader

Verloop boekwaarde per complex

(bedragen x €1.000)

Complex	Boekwaarde 01-01-2022 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toev. Voorz. grond-exploitaties	Waarde vermindering	Winst realisatie 2022	Boekwaarde 31-12-2022 incl. voorziening
Marktplan	189	164	0	164			189
Wissinkbrink	455	59			155		359
Stapelerveld	1.030	671	2.749			826	-222
Boekwaarde verloop	1.675	894	2.749	164	155	826	327

Nadere specificatie kosten, winstneming en opbrengsten exclusief verliesvoorziening
(bedragen x €1.000)

Kosten		Opbrengsten	
Kostenpost	Mutaties 2022	Opbrengstenpost	Mutaties 2022
Verwervingen/schadeloosstelling	-155	Grondopbrengsten woningbouw	-
Sloop en sanering	15	Grondverkoop niet-woningbouw	2.749
Bouwrijp maken	133	Overige opbrengsten	-
Woonrijp maken	542		
Plankosten	167		
Beheerskosten	13		
Rente	30		
Winstnemingen POC & complexen	826		
Totaal Generaal	1.571	Totaal Generaal	2.749

Verwachte resultaten per complex (bedragen x €1.000)

Complex (Bedragen * €1.000)	Einddatum exploitatie	Boekwaarde 31-12-2022	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht expl. Resultaat op einddatum	Contant expl. Resultaat per 31-12-2022	Voorziening	Contant expl. Resultaat per 31-12-2022 incl. voorziening
Wissinkbrink	31-12-2024	359	598	1.706	750	706	-	706
Stepelerveld	31-12-2023	-222	481	444	185	178	-	178
Marktplan	31-12-2023	2.497	616	800	-2.313	-2.223	2.301	78
Boekwaarde verloop		2.633	1.695	2.950	-1.378	-1.339	2.301	962

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten per complex (bedragen x €1.000)

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten meerjarenperspectief	Wissinkbrink	Stepelerveld	Marktplan	TOTAAL
Verwervingen en schadeloosstellingen	11	-	12	23
Sloopwerken	-	-	75	75
Bouwrijp maken	405	-	28	433
Woonrijp maken	-	369	269	638
Plankosten	130	95	174	398
Planstructurele elementen	-	-	-	-
Bijdragen uit exploitatie	-	-	-	-
Beheerskosten	31	12	3	46
Kostenstijging	20	9	11	40
Rente	1	-4	44	42
TOTAAL KOSTEN	598	481	616	1.695
Woningbouw	1.691	-	800	2.491
Niet-woningbouw	-	444	-	444
Bijdragen in exploitatie	-	-	-	-
Opbrengstenstijging	15	-	-	15
TOTAAL OPBRENGSTEN	1.706	444	800	2.950

Risico's

Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken is de IFLO-norm opgesteld. Met deze norm kan de minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit bij het grondbedrijf worden bepaald. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaard van de grondexploitaties (10%), de nog te maken kosten (10%) en de opgenomen voorziening. De verwachtingswaarde is 50% omdat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen.

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen x €1.000)

Complex (Bedragen * €1.000)	Boekwaarde complex 31-12-2022	Nog te maken kosten	Voorziening	Totaal voor risico	Risico obv IFLO- norm (10% totaal)	Weerstand- capaciteit (50% IFLO)
Wissinkbrink	359	598	-	956	96	48
Stepelerveld	-222	481	-	259	26	13
Marktplan	2.497	616	2.301	812	81	41
Boekwaarde verloop	2.633	1.695	2.301	2.027	203	101

De noodzakelijke weerstandscapaciteit per 31-12-2022 is € 101.000.

Toelichting uitgangspunten en wijze van berekening van het geraamde eindresultaat

In de grondexploitatie rekenen wij met de volgende uitgangspunten:

Renteparameter kosten: 1,78%
Renteparameter opbrengsten: 1,78%
Kostenstijging:

	2022	2023	2024	2025 >
GWW	12%	4%	3%	2%
Plankosten en overig	6%	4%	3%	2%

Opbrengstenstijging: 1,00%
Disconteringsvoet voor het bepalen van de omvang van verliesvoorzieningen: 2%

Tussentijdse winstneming

Op basis van de POC-methode zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen naar rato van de voortgang van het project. Wij hebben voor alle exploitaties de POC berekend. Conclusie hieruit is dat wij in 2022 voor één grondexploitatie winst gaan nemen.

Paragraaf Taakstellingen en reserveringen

Taakstellingen

Grip op Sociaal Domein

De financiële taakstelling op het sociaal domein uit het Financieel herstelplan 2020 is in 2021 al ruimschoots ingevuld. Bij de Kadernota 2022 is de taakstelling met € 50.000 verhoogd. De maatregelen die vanuit het project Grip op Sociaal Domein zijn geïmplementeerd (zie voor uitgebreide toelichting de paragraaf Taakstellingen in de jaarstukken 2021) hebben er toe geleid dat ook deze taakstelling is ingevuld. Het sociaal domein blijft namelijk ook in 2022 binnen het beschikbaar gestelde budget.

Voorzieningsdiscussie

De voorzieningsdiscussie bevat nog wel een meerjarige taakstelling vanaf 2023, maar in de begroting 2022 is de taakstelling van € 80.000 voor het jaar 2022 'teruggedraaid' en opgelost binnen de begroting 2022. De voorzieningsdiscussie wordt op dit moment gevoerd en de uitkomsten worden verwerkt in de Kadernota 2024.

Reserveringen

Dotatie aan algemene reserve

In het kader van het Financieel herstelplan 2020 is in 2022 een dotatie aan de Algemene Reserve begroot van € 1.000.000 ter verbetering van het eigen vermogen. Deze dotatie heeft conform begroting plaatsgevonden.

Hervormingsagenda Jeugd

In de begroting 2022 was een bedrag van € 175.000 voor de Hervormingsagenda Jeugd en de regionale Samenwerkingsagenda opgenomen. Bij de Eindejaarsrapportage 2022 hebben we reeds beschreven, dat beide agenda's door externe omstandigheden vertraging hebben opgelopen. De resterende middelen van € 160.000 zijn overgeheveld naar 2023.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

PROGRAMMA		Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar na wijzigingen			Verschil		
		LASTEN basis	BATEN basis	SALDO basis	LASTEN totaal	BATEN totaal	SALDO totaal	LASTEN werkelijk	BATEN werkelijk	SALDO werkelijk	begroot na wijz./ werkelijk	prim. begroot/ werkelijk	
1. Exploitatie	0	Bestuur en ondersteuning	2.910	2.140	-770	2.746	649	-2.097	3.573	1.909	-1.664	433	-894
	1	Veiligheid	2.312	0	-2.312	2.265		-2.265	2.252	1	-2.252	14	60
	2	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.017	151	-3.865	3.881	151	-3.729	4.061	247	-3.814	-85	52
	3	Economie	807	166	-641	852	114	-738	4.062	4.264	202	940	843
	4	Onderwijs	2.125	463	-1.661	2.924	1.093	-1.831	2.595	756	-1.839	-8	-178
	5	Sport, cultuur en recreatie	4.364	641	-3.723	4.659	609	-4.050	5.070	946	-4.124	-74	-401
	6	Sociaal domein	27.799	6.664	-21.135	29.498	8.644	-20.854	27.620	8.684	-18.936	1.917	2.199
	7	Volksgesondheid & milieu	6.735	6.429	-305	7.083	6.519	-563	7.200	6.744	-456	108	-150
	8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.820	1.328	-1.492	3.409	1.489	-1.920	4.056	1.497	-2.558	-638	-1.066
		Totaal	53.888	17.983	-35.906	57.316	19.268	-38.048	60.488	25.047	-35.441	2.607	464
2. Overhead		Overhead	8.476	127	-8.349	7.873	86	-7.788	8.289	117	-8.172	-384	177
3. VPB		Vennootschapsbelasting	0	0	0			0	50		-50	-50	-50
4. Onvoorzien		Onvoorzien	40	0	-40	40		-40	5		-5	35	35
5. Alg. dekkingsm.		Algemene dekkingsm. Programma 0	0	44.959	44.959	0	51.691	51.691	0	52.597	52.597	906	7.638
		Algemene dekkingsm. Programma 3		199	199	0	257	257	0	268	268	11	69
Totaal saldo baten en lasten			62.404	63.267	863	65.230	71.302	6.072	68.832	78.029	9.197	3.125	8.334
6. Reserves		Reserves	1.000	155	-845	2.785	1.625	-1.161	1.659	736	-924	237	-79
Totaal gerealiseerde resultaat			63.404	63.422	18	68.015	72.926	4.911	70.492	78.765	8.273	3.362	8.256

Toelichting overzicht van baten en lasten

We sluiten het jaar met een positief resultaat van ruim € 8.273.000. In de Eindejaarsrapportage 2022 werd een voordeel geraamd van ruim € 4.911.000. Ten opzichte van het geschetste beeld bij de eindejaarsrapportage is dit een resultaatverbetering van € 3.362.000.

Algemene toelichting:

- de baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- positieve resultaten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- duurzame middelen met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden ineens ten laste van het resultaat gebracht. Uitzonderd van gronden, die worden altijd geactiveerd.

Verklaring verschillen begroot en werkelijk

Hier geven we een gedetailleerd inzicht in de herkomst en oorzaak van de verschillen tussen de Begroting 2022 (na wijzigingen) en de werkelijke cijfers. Wij verklaren hier alleen de verschillen op het saldo per taakveld die afgerond € 15.000 overstijgen. Als er grote verschillen zijn op afzonderlijk lasten en baten (> € 100.000) die elkaar opheffen in het netto saldo, dan lichten wij die ook toe. Indien er op een taakveld geen verschillen te verklaren zijn, wordt dit taakveld niet in de tekst benoemd. In de tabellen zijn ook de bijstellingen ten opzichte van de primitieve begroting weergegeven. Alle bedragen in de tabellen zijn x € 1.000. In de tabellen staat per programma een totaaloverzicht van de verschillen op de taakvelden van dat programma.

Programma Bestuur en ondersteuning

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	1.548	-144	1.404	2.222	-818
0.2	Burgerzaken	585	25	609	595	14
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	117	0	117	82	35
0.4	Overhead	8.476	-602	7.873	8.289	-416
0.5	Treasury	242	-67	175	248	-73
0.61	OZB woningen	0	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	404	22	426	488	-62
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0,00	0
0.8	Overige baten en lasten	56	0	56	-57	113
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	50	-50
0.10	Mutaties reserves	1.000	1.785	2.785	1.659	1.126
Totaal		12.426	1.019	13.444	13.576	-132

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	0	0	0	1.255	1.255
0.2	Burgerzaken	293	8	301	305	3
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	80	0	80	64	-16
0.4	Overhead	127	-41	86	117	32
0.5	Treasury	462	-33	429	504	75
0.61	OZB woningen	4.070	0	4.070	4.058	-12
0.62	OZB niet-woningen	2.968	-25	2.943	2.928	-15
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	1	1
0.64	Belastingen overig	141	60	201	206	4
0.7	Algemene uitkering	39.085	5.127	44.212	45.143	931
0.8	Overige baten en lasten	0	104	104	43	-61
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	155	1.470	1.625	736	-889
Totaal		47.380	6.670	54.050	55.359	1.309

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-1.548	144	-1.404	-967	436
0.2	Burgerzaken	-291	-16	-308	-290	17
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-37	0	-37	-18	19
0.4	Overhead	-8.349	561	-7.788	-8.172	-384
0.5	Treasury	220	34	254	256	1
0.61	OZB woningen	4.070	0	4.070	4.058	-12
0.62	OZB niet-woningen	2.968	-25	2.943	2.928	-15
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	1	1
0.64	Belastingen overig	-262	38	-224	-282	-58
0.7	Algemene uitkering	39.085	5.127	44.212	45.143	931
0.8	Overige baten en lasten	-56	104	48	100	52
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	-50	-50
0.10	Mutaties reserves	-845	-316	-1.161	-924	237
Totaal		34.955	5.651	40.606	41.783	1.177

0.1 Bestuur

Toelichting op het saldo van € 436.000 voordeel

Voorziening pensioen wethouders (voordeel € 413.000)

Door de stijging van de rekenrente is een voordeel ontstaan van € 500.000. Een stijging van de rente leidt tot een daling van de premie om de toekomstige verplichting te kunnen realiseren. Daarnaast is een dotatie gedaan aan de voorziening ter hoogte van € 87.000.

Door een uitkering van een schadeverzekering is er een voordeel van € 11.000 ontstaan. Mede door de Covid-19 restricties en reisbeperkingen is er € 13.000 minder uitgegeven aan internationale contacten dan was begroot.

Het overige verschil is per saldo € 1.000 nadelig.

0.2 Burgerzaken

Toelichting op het saldo van € 17.000 voordeel

Digitale toegankelijkheid (€ 8.000 voordeel)

Jaarlijks is € 8.000 gereserveerd voor digitale toegankelijkheid. Dat dit bedrag wordt voor de helft besteed aan het toetsen van websites op digitale toegankelijkheid en de andere helft aan het oplossen van geconstateerde verbeteringsmogelijkheden. De toetsen zijn in 2022 niet uitgevoerd.

De overige verschillen zijn per saldo € 9.000 voordelig

0.3 Beheer overige gebouwen

Toelichting op het saldo van € 19.000 voordeel

Op dit taakveld is een voordeel op de kosten van het jaarlijks onderhoud van het gemeentehuis. Hier tegenover staat een kleine overschrijding bij een aantal andere panden in onze begroting (deze zitten in de kleine verschillen bij andere taakvelden).

0.4 Overhead

Toelichting op het saldo van € 384.000 nadeel

Voorziening verlofsparen (€ 545.000 nadeel)

Het BBV geeft aan dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Om aan deze verplichting te voldoen, is een voorziening opgenomen ter hoogte van € 545.000. Hiermee voldoet de gemeente aan haar verplichting.

Energieverbruik (€ 40.000 voordeel)

Door de opgelegde sancties van de Rijksoverheid is bij de Eerste bestuursrapportage 2022 € 10.000 toegevoegd aan het budget energieverbruik, omdat de verwachting was dat de kosten zouden oplopen. Door uitstel van de sancties en door de besparingsmaatregelen, is er een voordeel ontstaan van € 40.000. Zo is het gasverbruik in 2022 ca. 36.000 m³. In 2021 en 2020 was dit respectievelijk ca. 47.000 m³ en 55.000 m³.

Versterken eigen huis (€ 90.000 voordeel)

In 2022 hebben we een start gemaakt met de uitvoering van het versterken van het informatiemanagement. Verwachting was dat het onderzoek vóór de zomervakantie 2022 afgerond zou zijn om vervolgens in het najaar van 2022 een start te maken met de uitvoering van maatregelen om het informatiemanagement te versterken. Het definitieve onderzoeksrapport is eind 2022 opgeleverd. Het besluit op basis van dit onderzoeksrapport evenals de start met te nemen maatregelen om het informatiemanagement te versterken, is daarmee doorgeschoven naar kwartaal 1 van 2023. Hierdoor is een budgetoverschot ontstaan in 2022.

Personeelskosten (€ 43.000 voordeel)

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 verwachtten we, met enige voorzichtigheid, een voordeel te realiseren op de loonkosten door krapte op de arbeidsmarkt. Nu blijkt dat we een voordeel hebben van € 43.000 binnen taakveld 0.4 op de loonkosten. Zoals eerder gecommuniceerd is dit vanwege oververhitting van de arbeidsmarkt.

De overige verschillen zijn per saldo €12.000 nadelig.

0.5 Treasury

Geen verschillen te verklaren.

0.61 OZB woningen

Geen verschillen te verklaren.

0.62 OZB niet-woningen

Geen verschillen te verklaren.

0.64 Belastingen overig

Toelichting op het saldo van € 58.000 nadeel

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 is op deze post een voordeel opgenomen van € 54.000. De verwachting was dat de post oninbare belastingen lager zou uitvallen. Dit blijkt achteraf niet het geval te zijn.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting op het saldo van € 931.000 voordeel

In de raadsinformatiebrief over de decembercirculaire is aangegeven dat we € 893.000 extra middelen uit het gemeentefonds ontvangen. Daarnaast ontvangen we over de jaren 2020 en 2021 nog een nabetaling. Dit omdat het Rijk met terugwerkende kracht enkele maatstaven naar boven heeft bijgesteld.

0.8 Overige baten

Toelichting op het saldo van € 52.000 voordeel

Onvoorzien (€ 35.000 voordeel)

Jaarlijks nemen wij een stelpost van € 40.000 op voor onvoorzien. In 2022 is € 35.000 minder uitgegeven dan begroot.

Correctie btw voorgaande jaren (€ 117.000 voordeel)

Wij hebben een verzoek ingediend tot correctie van de btw over de jaren 2016 tot en met 2020. In de jaarrekening van 2021 hebben wij al een deel als voordeel genomen. Uiteindelijk is dit voordeel nog € 117.000 groter.

Compensatie inkomstenderving Covid-19 2021 (€ 104.000 nadeel, neutraal met taakveld 0.7)

In de Eindejaarsrapportage 2022 hebben wij melding gemaakt van compensatie door het Rijk van de inkomstenderving in het jaar 2021 als gevolg van Covid-19 ter hoogte van € 104.000. Dit bedrag is bij de Decembecirculaire 2022 definitief geworden en via de uitkering van het Rijk op taakveld 0.7 gerealiseerd. Op het taakveld 0.8 uit het zich daarom als een 'nadeel'.

0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Toelichting op het saldo van € 50.000 nadeel

We hebben over de winstneming van het grondbedrijf voor het jaar 2021 vennootschapsbelasting moeten betalen. Het grootste deel van de berekende vennootschapsbelasting hebben we kunnen verrekenen met verliezen van het grondbedrijf uit het verleden. Per saldo was de aanslag € 50.000.

0.10 Mutaties reserve

Toelichting op het saldo van € 237.000 voordeel

Bestemmingsreserve overhevelingen (€ 150.000 voordeel)

De voordelen die in de Eindejaarsrapportage 2022 waren verwacht, zijn in werkelijkheid lager uitgevallen waardoor er minder budget overgeheveld wordt.

Bestemmingsreserve sanering gemeentewerf (€ 87.000 voordeel)

In 2022 is € 87.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve sanering gemeentewerf ter dekking van de gerealiseerde lasten.

Continuïteit van zorg: meerkosten jeugd en Wmo (€ 24.000 neutraal)

Bij de decembercirculaire hebben wij € 24.000 gekregen voor compensatie van meerkosten bij zorgleveranciers binnen het sociaal domein (jeugd en Wmo) als gevolg van de Covid-19 pandemie in 2022. Deze compensatie voor 2022 is de laatste ronde voor meerkosten binnen het sociaal domein als gevolg van de Covid-19 pandemie. Conform de regels van de bestemmingsreserve Corona, die in december 2022 nog bestond, wordt dit bedrag gestort in deze reserve. Daarnaast volgt direct een onttrekking van hetzelfde bedrag ter dekking van de verplichting van de compensatie aan de zorgleveranciers.

Programma Veiligheid

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.703	-43	1.660	1.656	4
1.2	Openbare orde en veiligheid	609	-4	605	596	9
Totaal		2.312	-47	2.265	2.252	13

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	1	1
Totaal		0	0	0	1	1

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.703	43	-1.660	-1.656	4
1.2	Openbare orde en veiligheid	-609	4	-605	-596	9
Totaal		-2.312	47	-2.265	-2.252	14

Geen verschillen saldo groter dan € 15.000.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	3.929	-139	3.790	3.984	-193
2.2	Parkeren	36	0	36	36	0
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	52	3	54	41	13
Totaal		4.017	-136	3.881	4.061	-180

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	115	0	115	206	91
2.2	Parkeren	0	0	0	2	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	36	0	36	39	3
Totaal		151	0	151	247	96

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	-3.814	139	-3.675	-3.777	-102
2.2	Parkeren	-36	0	-36	-34	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	-15	-3	-18	-2	15
Totaal		-3.865	136	-3.729	-3.814	-85

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting op het saldo van € 102.000 nadeel

Gladheidsbestrijding (€ 58.000 nadeel)

Hoewel de kosten voor gladheidsbestrijding in 2022 (€ 134.000) veel lager zijn dan in 2021 (€ 282.000), vielen de wintermaanden van 2022 voor de gladheidsbestrijding niet onder de zachte winters. De begroting is gebaseerd op een zachte winter. Dit betekent dat als er meer wordt gestrooid, de begroting wordt overschreden.

Verlichting (€ 59.000 nadeel)

Het nadeel wordt veroorzaakt door een overschrijding op de kosten voor onderhoud (€ 26.000), de versnelde verduurzaming van openbare verlichting (€ 29.000) en hogere kosten voor energie (€ 4.000).

Overige verschillen € 14.000 voordeel

Programma Economie

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	402	0	402	402	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	48	1	49	3.268	-3.219
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	136	45	181	182	-2
3.4	Economische promotie	220	0	220	210	11
Totaal		807	46	852	4.062	-3.210

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	57	-45	12	39	27
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	4.046	4.046
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	0	102	179	77
3.4	Economische promotie	205	52	257	268	11
Totaal		364	7	371	4.532	4.161

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	-345	-45	-390	-363	27
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-48	-1	-49	777	827
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-34	-45	-79	-3	75
3.4	Economische promotie	-15	52	37	59	22
Totaal		-443	-39	-481	470	951

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting op het saldo van € 27.000 voordeel

AO reclaimedisplays (€15.000 voordeel)

De gerealiseerde inkomsten aangaande de AO reclaimedisplays zijn lager begroot dan in werkelijkheid is gerealiseerd, waardoor er een voordeel is ontstaan van € 15.000. Dit komt omdat bij het herstelplan 2020 alle begrotingsposten zijn geactualiseerd op basis van realisatie uit eerdere jaren, waardoor het inkomstenbudget is verlaagd. Structureel wordt dit in de Eerste bestuursrapportage van 2023 gecorrigeerd.

De overige verschillen zijn per saldo €12.000 voordelig.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting op het saldo van € 827.000 voordeel

Bedrijventerrein Stepelerveld (€ 826.000 voordeel op dit taakveld, zie ook taakveld 8.2)

Door de verkoop van bedrijventerrein Stepelerveld is een positief resultaat ontstaan van € 826.000. Dit was niet begroot op dit programma, maar wel voor € 163.000 op programma 8.

De overige verschillen zijn per saldo € 1.000 voordelig.

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Toelichting op het saldo van € 75.000 voordeel

Coronatoegangsbewijs (€ 62.000 voordeel)

Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de coronatoegangsbewijzen. Deze middelen zijn niet volledig benut. Daardoor is er een voordeel ontstaan van € 62.000.

De overige verschillen zijn per saldo € 13.000 voordelig.

3.4 Economische promotie

Toelichting op het saldo van € 22.000 voordeel

Buurtonderhoud (neutraal)

Binnen taakveld 5.7 is een nadeel ontstaan van € 17.000 op buurtonderhoud. Op taakveld 3.4 levert dit een voordeel op van € 17.000. Per saldo derhalve neutraal.

De overige verschillen zijn per saldo € 5.000 voordelig.

Programma Onderwijs

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	32	0	32	32	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.136	543	1.679	1.288	390
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	957	256	1.214	1.275	-61
Totaal		2.125	799	2.924	2.595	329

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	135	414	549	156	-393
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	329	215	544	600	55
Totaal		463	629	1.093	756	-337

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-32	0	-32	-32	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.001	-129	-1.130	-1.132	-2
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-628	-41	-669	-675	-5
Totaal		-1.661	-170	-1.831	-1.839	-8

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting op het saldo van € 2.400 voordeel

Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (€ 398.000 neutraal)

Eind 2020 is de regeling gepubliceerd. De regeling is tot stand gekomen doordat in de Covid-19 periode duidelijk is geworden, dat een goede ventilatie in de schoolgebouwen van groot belang is. Deze uitkering dient te worden aangevraagd door de gemeente op verzoek van het schoolbestuur. De gemeente is hierin geen co-financier. Er hebben nog geen uitgaven plaatsgevonden en hiermee wordt de specifieke uitkering van rechtswege overgeheveld naar het volgende jaar.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting op het saldo van € 5.000 voordeel

Reguliere peuteropvang (€ 33.000 nadeel)

Het verschil wordt met name veroorzaakt doordat meer kosten aan inspecties zijn gemaakt door de GGD Twente dan vooraf ingeschat. In 2022 was er sprake van een toename van het aantal inspecties ten opzichte van voorgaande jaren, die vooral het gevolg is van de intensivering van het toezicht en de handhaving op gastouderopvang. Hierdoor is het aantal inspecties toegenomen van 20% in 2021 naar 40% in 2022. Deze toename is in aanloop naar de wettelijke verplichting om met ingang van 2023 jaarlijks 50% van de voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.

Openbaar en aangepast leerlingenvervoer (€ 36.000 nadeel)

In het schooljaar 2021-2022 is het aantal leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer gestegen en deze stijging zette door in het eerste half jaar van het schooljaar 2022-2023. Daarnaast hebben, als gevolg van de taakstelling huisvesting statushouders, meer kinderen (jonger dan 9 jaar) van nieuwkomers gebruik gemaakt van het aangepast leerlingenvervoer.

Lagere lasten Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten (€ 42.000 voordeel)

De gemeente Haaksbergen was voornemens deze taak uit te besteden aan een andere gemeente. Hiervoor was een bedrag opgenomen in de begroting. Naar aanleiding van de

onderhandelingen is de uitbesteding toch niet doorgedaan. Momenteel is door de gemeente Haaksbergen een RMC-medewerker aangesteld. Als gevolg hiervan is een voordeel ontstaan.

Lagere energielasten voormalige peuterzalen (€ 16.000 voordeel)

De eindafrekening voor het gasverbruik is over het jaar 2021 voor € 16.000 positief uitgevallen.

Overige verschillen € 11.000 voordeel

Programma Sport, cultuur en recreatie

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	531	-20	511	826	-316
5.2	Sportaccommodaties	531	0	531	521	10
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	766	-26	740	775	-35
5.4	Musea	57	0	57	57	0
5.5	Cultureel erfgoed	61	0	61	66	-5
5.6	Media	263	299	562	563	-1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.156	42	2.198	2.261	-63
Totaal		4.364	295	4.659	5.070	-411

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	20	-20	0	338	338
5.2	Sportaccommodaties	359	-15	344	347	2
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	176	48	224	236	12
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	9	0	9	8	-1
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	78	-45	33	18	-15
Totaal		641	-32	609	946	337

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	-511	0	-511	-488	22
5.2	Sportaccommodaties	-171	-15	-186	-174	12
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-590	74	-516	-539	-23
5.4	Musea	-57	0	-57	-57	0
5.5	Cultureel erfgoed	-52	0	-52	-58	-6
5.6	Media	-263	-299	-562	-563	-1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.078	-87	-2.165	-2.244	-78
Totaal		-3.723	-327	-4.050	-4.124	-74

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting op het saldo van € 22.000 voordeel

Subsidieaanvragen (€14.000 voordeel)

In 2022 zijn minder subsidieaanvragen ontvangen van sportverenigingen. Hierdoor is de beschikbare subsidie niet volledig benut, wat leidt tot een voordeel van € 14.000.

De overige verschillen zijn per saldo €8.000 voordelig.

5.3 Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Toelichting op het saldo van € 23.000 nadeel

'Covid-19 proof' organiseren (€ 23.000 nadeel)

In de eerste zes maanden van 2022 (maar ook daarna) kwamen we na de Covid-19 pandemie in een situatie terecht, waarbij activiteiten door verenigingen en stichtingen weer werden opgestart. Dit bracht als gevolg van te nemen maatregelen extra kosten met zich mee. Er moest 'Covid-19 proof' georganiseerd worden. Hierdoor zijn meer en hogere aanvragen voor subsidie ingediend.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting op het saldo van € 78.000 nadeel

Speelvoorziening (€ 27.000 nadeel)

Sinds 2019 zijn er geen nieuwe speeltoestellen aangeschaft. We hebben er circa 300 in Haaksbergen staan. In 2022 zijn wel enkele toestellen vervangen, omdat we anders niet meer aan ons beleid voldeden, dat er op redelijke afstand een speelvoorziening aanwezig is. Dit leidt tot een nadeel van € 27.000.

Waterbeheer (Neutraal)

Binnen taakveld 5.7 is een nadeel ontstaan van € 41.000 op waterbeheer. Binnen de riolering op taakveld 7.2 levert dit een voordeel op van € 41.000. Dit is binnen riolering verwerkt. Per saldo derhalve neutraal.

Buurtonderhoud (Neutraal)

Binnen taakveld 5.7 is een nadeel ontstaan van € 17.000 op buurtonderhoud. Op taakveld 3.4 levert dit een voordeel op van € 17.000. Per saldo derhalve neutraal.

De overige verschillen zijn per saldo € 7.000 voordelig.

Programma Sociaal domein

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.852	2.596	4.448	4.095	353
6.2	Wijkteams	320	0	320	293	28
6.3	Inkomensregelingen	7.858	287	8.145	7.691	454
6.4	Begeleide participatie	2.886	20	2.906	2.813	93
6.5	Arbeidsparticipatie	466	0	466	457	9
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.040	-49	990	990	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.524	-509	5.015	4.882	134
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.472	-555	5.917	5.650	267
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	271	9	280	-17	297
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.111	-100	1.011	767	244
Totaal		27.799	1.698	29.498	27.620	1.878

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	2.547	2.547	3.029	482
6.2	Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	5.808	-741	5.068	4.786	-282
6.4	Begeleide participatie	631	0	631	603	-28
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	20	20
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	0	0	26	26
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	16	16
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	225	173	398	203	-195
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
Totaal		6.664	1.979	8.644	8.684	40

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.851	-49	-1.901	-1.065	836
6.2	Wijkteams	-320	0	-320	-293	28
6.3	Inkomensregelingen	-2.050	-1.027	-3.077	-2.905	172
6.4	Begeleide participatie	-2.255	-20	-2.275	-2.210	65
6.5	Arbeidsparticipatie	-466	0	-466	-436	30
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-1.040	49	-990	-965	26
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-5.524	509	-5.015	-4.866	149
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-6.472	555	-5.917	-5.650	267
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-46	164	118	220	103
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.111	100	-1.011	-767	244
Totaal		-21.135	281	-20.854	-18.936	1.918

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting op het saldo van € 836.000 voordeel

Taakstelling en voordeel op projectbudget Innovatie Sociaal Domein (€ 28.000 nadeel)

Op dit taakveld is in de begroting een taakstelling opgenomen ter grootte van € 50.000 (nadeel).

Aan deze taakstelling is in 2022 voldaan, echter de voordelen staan op de taakvelden 6.71 t/m 6.82. Voor de verantwoording hierover verwijzen wij naar de paragraaf "Taakstellingen".

Daartegenover staat dat er een voordeel ter grootte van € 22.000 is gerealiseerd op het projectbudget voor Innovatie Sociaal Domein. Het voordeel wordt veroorzaakt doordat een aantal in 2022 geplande projecten geen doorgang heeft gevonden. Dit wordt veroorzaakt door onder andere gebrek aan capaciteit. Daarnaast is het project "Cool2bfit" niet doorgestaan, doordat te weinig kinderen zich hadden aangemeld.

Opvang Oekrainers (€ 653.000 voordeel)

In april 2022 is de gemeente Haaksbergen begonnen met de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne. De overheid gaf hierbij de garantie dat gemeenten die vluchtelingen opvangen geen financiële nadelen ondervinden. De landelijke vergoeding van het Rijk is indertijd gezet op € 100 per persoon per dag. Uit nadere berekeningen door het Rijk bleek deze vergoeding toch wat aan de hoge kant en is deze vanaf 15 oktober naar beneden bijgesteld tot € 83 per persoon per dag.

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne heeft ons in 2022 in totaal € 2.040.000 gekost. De vergoeding van het Rijk bedroeg € 2.693.000. Per saldo heeft de opvang tot een voordeel geleid van € 653.000. Het voordeel is voornamelijk ontstaan doordat de vergoeding van het Rijk tot 15 oktober erg ruimhartig was.

Crisis Noodopvang (€ 210.000 voordeel)

Voor de crisisonoodopvang geldt hetzelfde verhaal als voor de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne met als verschil dat we hiervoor het gehele jaar € 100 per persoon per dag hebben ontvangen. Per saldo heeft de opvang tot een voordeel geleid van € 210.000.

Overige verschillen € 1.000 voordeel

6.2 Wijkteams

Toelichting op het saldo van € 28.000 voordeel

Lagere lasten bijdrage GR SamenTwente (€ 20.000 voordeel)

De lasten voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente zijn lager uitgevallen dan begroot, omdat een aantal projecten die de Gemeenschappelijke Regeling voorzien had niet zijn doorgestaan door gebrek aan capaciteit. Eén van de projecten betreft onder meer de doorontwikkeling van het Twents Model.

Overige verschillen € 8.000 voordeel

6.3 Inkomensregelingen en armoedebestrijding

Toelichting op het saldo van € 172.000 voordeel

Bijzondere bijstand en Minimabeleid (€ 29.000 voordeel)

De kosten voor minimabeleid zijn lager dan begroot. Er is minder geld uitgegeven aan kwijtschelding en er is een lagere bijdrage aan Menzis betaald. Daarnaast is er in 2022 geen bijdrage verstrekt aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur, omdat er nog voldoende middelen beschikbaar waren als gevolg van minder sport- en cultuuractiviteiten door Covid-19. Daardoor was het aantal aanvragen lager.

Er is meer geld uitgegeven aan bijzondere bijstand voor kosten eenmalig levensonderhoud, schulden, inrichting woningen, inkomenstoelagen en voor bijzondere bijstand aan zelfstandigen. Daartegenover staan hogere baten uit terugvorderingen.

BBZ-kapitaalverstrekking (€ 247.000 voordeel)

Er zijn in 2022 geen verstrekkingen geweest. Er zijn aanzienlijke aflossingen en afdrachten rente geweest van oude kapitaalverstrekkingen.

Energietoeslag (€ 103.000 nadeel)

Vanuit het Rijk is € 1.455.000 beschikbaar gesteld ten gunste van de energietoelagen. In de Eindejaarsrapportage 2022 was geprognosticeerd dat de toeslag €1.201.000 zou kosten.

Het verschil, € 254.000, is toegevoegd aan het Noodfonds Energie. De daadwerkelijke kosten zijn hoger uitgevallen dan van te voren begroot.

6.4 Begeleide participatie

Toelichting op het saldo van € 65.000 voordeel

Sociale werkvoorziening (€ 65.000 voordeel)

Er is minder uitgegeven aan loonkosten Wsw en kosten medisch vervoer dan begroot. Verder vielen de loonkosten begeleid werken mee en is voor de Fee ook minder uitgegeven dan begroot. Het restant voordeel treffen we aan onder de deelbudgetten overige kosten en de Covid-19 compensatie 2022.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting op het saldo van € 30.000 voordeel

Werkgelegenheidsinitiatieven (€ 30.000 voordeel)

De kosten voor de werkcoach nieuwkomers zijn eind 2022 pas uit de begroting Werkgelegenheidsinitiatieven onttrokken. Deze zijn om deze reden niet verwerkt in de Eindejaarsrapportage 2022.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Toelichting op het saldo van € 26.000 voordeel

Lagere lasten Woonvoorzieningen (€ 26.000 voordeel)

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 was verwacht dat per jaareinde nog een aantal woningaanpassingen zouden plaatsvinden. Deze zijn niet volgens prognose gerealiseerd, waardoor een voordeel is ontstaan ter grootte van € 26.000.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting op het saldo van € 149.000 voordeel

Hogere last huishoudelijke ondersteuning (€ 142.000 nadeel)

We zien een stijging in het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning, van 603 cliënten in 2021 naar 688 cliënten in 2022. Dit komt overeen met de landelijke trend en wordt veroorzaakt door de vergrijzing. Met name de laatste maanden heeft een sterke stijging plaatsgevonden, waar in de Eindejaarsrapportage 2022 geen rekening mee was gehouden. Hierdoor is een nadeel ontstaan ten opzichte van de begroting van € 142.000.

Lagere verstrekkingen persoonsgebonden budgetten (PGB) (€ 121.000 voordeel)

Het lager uitvallen van de lasten wordt veroorzaakt door een scherpe daling in het aantal personen, dat hier gebruik van maakt. In 2021 maakten 62 cliënten gebruik van een persoonsgebonden budget en dit aantal is gedaald naar 49 in 2022. De daling van het aantal cliënten wordt onder meer veroorzaakt doordat de consulenten bij Noaberpoort kritisch kijken of het PGB het beste past bij de individuele zorgvraag en of dit de meest efficiënte weg is om het beoogde resultaat te bereiken.

Lagere lasten Wmo-voorziening Dagbesteding (€ 50.000 voordeel)

Op de lichtere vorm van dagbesteding zijn de lasten voor € 50.000 lager uitgevallen. We zien voor deze voorziening een daling in het aantal cliënten dat hier gebruik van maakt. De reden hiervoor is dat in het voorliggend veld meer alternatieven beschikbaar zijn. Voorbeelden hiervan zijn de algemene voorzieningen voor dagbesteding op het Ontmoetingspark De Greune, de algemene voorziening van Livio die dit jaar is begonnen en de voorliggende dagvoorzieningen (7 groepen) van Wijkkracht. Hier zie je een verschuiving in het aantal cliënten van de maatwerkvoorziening naar de algemene voorziening.

Lagere lasten Wmo-voorziening begeleiding en behandeling (€ 50.000 voordeel)

Bij de individuele begeleiding en behandeling zien wij een daling in de gemiddelde indicatieomvang. Dit wordt veroorzaakt doordat bij de toegang, Noaberpoort, regelmatig wordt onderzocht welke ondersteuning het beste past bij de inwoner. Wanneer mogelijk wordt er afgeschaald of wordt andere ondersteuning ingezet.

Lagere lasten continuïteitsbijdrage Wmo vervoersvoorzieningen (€ 69.000 voordeel)

In het jaar 2021 bestond een regeling voor een continuïteitsbijdrage voor vervoer. De bijdrage was bedoeld als tegemoetkoming in de inkomstenderving bij vervoerders als gevolg van de Covid-19 pandemie. In het jaar 2022 hebben wij een aanvraag van de vervoerder ontvangen en deze lag € 69.000 lager dan de opgenomen verplichting.

Overige verschillen € 1.000 nadeel.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting op het saldo van € 267.000 voordeel

Lagere lasten maatwerkvoorzieningen Jeugdwet (€ 250.000 voordeel)

In de jaarrekening 2021 hebben wij geraamd dat € 458.000 aan kosten voor Jeugd nog betaald moet worden 2022. Dit is € 50.000 lager uitgevallen.

Het overige voordeel van € 200.000 wordt veroorzaakt door lager uitgevallen zorgkosten (dan was begroot) in 2022. Dit betreft 3% afwijking ten opzichte van de totale begrote lasten. We zien binnen de zorg voor jeugd wel een verschuiving van behandelingen in hoog specialistische jeugdzorg (Beschikbaarheidsvoorziening WVHS) en landelijk ingekochte gespecialiseerde jeugdzorg richting de reguliere ambulante hulp en verblijf.

Overige diverse kleine verschillen € 17.000 voordeel

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting op het saldo van € 103.000 voordeel

Lagere lasten Beschermd wonen (€ 154.000 voordeel)

Als de regionale reserve Beschermd Wonen de vooraf voorgestelde bovengrens bereikt heeft, krijgt de gemeente Haaksbergen een proportioneel deel van het overschot. Volgens de voorlopig doorgegeven resultaten bedraagt het overschot voor de gemeente Haaksbergen € 291.887.

In de Eindejaarsrapportage 2022 was rekening gehouden met het toen bekende voordeel van € 138.000. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere daling van het aantal cliënten als gevolg van een na-ijleffect van de openstelling Wet Langdurige Zorg voor Ggz-clieënten.

Lagere bate eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (€ 39.000 nadeel)

De begrote bedragen 2022 zijn gebaseerd op de gerealiseerde lasten in 2021. Echter in de realisatie 2021 was een hogere eigen bijdrage geïnd als gevolg van het wegwerken van achterstanden bij het CAK. Hierdoor is een nadeel ontstaan in 2022 tussen de werkelijk geïnde eigen bijdragen en de begrote eigen bijdragen.

Overige verschillen € 12.000 nadeel

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting op het saldo van € 244.000 voordeel

Lagere lasten Jeugdzorg Plus (€ 169.000 voordeel)

De Jeugdzorg Plus is een vorm van gesloten jeugdhulp, waarin kinderen en jongeren tijdelijk gesloten behandeld worden. Hiermee is Jeugdzorg Plus een zware en daarmee dure vorm van jeugdzorg. In de Covid-19 periode (2020 en 2021) hebben wij een toename gezien in het aantal kinderen en jeugdigen dat werd doorverwezen richting Jeugdzorg Plus. In de Begroting 2022 is voorzichtigheidshalve rekening gehouden met de

doorloop van deze trajecten. In het jaar 2022 zijn er 76 doorverwezen naar deze vorm van jeugdzorg.

Lagere last Jeugdbescherming (€ 95.000 voordeel)

De lagere last wordt veroorzaakt doordat de trajecten, waarbij kinderen onder toezicht zijn geplaatst, gemiddeld korter zijn dan in het jaar 2021. Dit kan zijn oorzaak hebben in dat het jaar 2021 gekenmerkt wordt door de Covid-19 pandemie, waardoor langer toezicht door Jeugdbescherming nodig was om de thuissituatie in de gaten te houden.

Overige verschillen € 20.000 nadeel

Programma Volksgezondheid en milieu

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	981	33	1.014	1.030	-17
7.2	Riolering	2.688	0	2.688	2.596	92
7.3	Afval	2.128	100	2.228	2.222	5
7.4	Milieubeheer	740	201	941	1.142	-201
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	198	14	212	209	3
Totaal		6.735	348	7.083	7.200	-117

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	0	20	20	6	-14
7.2	Riolering	3.687	0	3.687	3.636	-52
7.3	Afval	2.539	100	2.639	2.633	-5
7.4	Milieubeheer	127	0	127	423	297
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	76	-30	46	45	-1
Totaal		6.429	90	6.519	6.744	225

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	-981	-13	-994	-1.024	-30
7.2	Riolering	999	0	999	1.040	41
7.3	Afval	411	0	411	411	0
7.4	Milieubeheer	-613	-201	-814	-719	95
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-122	-44	-166	-164	2
Totaal		-305	-258	-563	-456	108

7.1 Volksgezondheid

Toelichting op het saldo van € 30.000 nadeel

Meerkosten Jeugdgezondheid GGD Twente vluchtelingen Oekraïne (€ 18.000 nadeel)

Uit een besluit van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente in december 2022 volgt dat wij € 18.000 aan meerkosten op het gebied van Jeugdgezondheid moeten bijdragen als gevolg van opvang vluchtelingen uit Oekraïne.

Overige diverse kleine verschillen € 12.000 nadeel

7.2 Riolering

Toelichting op het saldo van € 41.000 nadeel

Riolering (€ 41.000 voordeel, per saldo neutraal)

Het onderdeel waterbeheer en vijverpartijen (taakveld 5.7) behoort ook tot het taakveld riolering. Per saldo is er een voordeel ontstaan van € 2.000. Door dit saldo aan de egalisatievoorziening rioolheffing toe te voegen, is het resultaat per saldo neutraal. Met deze voorziening kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de riolering voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat. Met de toevoeging van € 2.000 aan de egalisatievoorziening rioolheffing is de nieuwe stand € 819.000.

7.3 Afval

Toelichting op het saldo van € 0 nadeel

Afval (neutraal)

Op het taakveld afval is een voordeel ontstaan van € 419.000. Door dit saldo aan de voorziening afvalstoffenheffing toe te voegen, is het resultaat per saldo neutraal. Het betreft veelal kleine resultaten (< € 15.000), voordelig en nadelig, ten opzichte van begrote bedragen.

Afwijkingen boven € 15.000:

- *Verwerking huishoudelijk restafval € 80.000 voordeel*
Er is 400 ton minder restafval verwerkt dan begroot.
- *Verwerking huishoudelijk gft-afval € 25.000 voordeel*
Er is 500 ton minder gft-afval verwerkt dan begroot.
- *Containervervanging € 36.000 voordeel*
Er zijn minder containers vervangen of gerepareerd.
- *Verwerking PMD € 62.000 voordeel*
Door verlenging van de regionale afspraken met NEDVANG zijn de kosten lager en de inkomsten hoger dan begroot.
- *Oud papier € 58.000 voordeel*
De inzamelkosten vallen lager uit dan begroot en er zijn minder kosten voor vervuiling.
- *Vergoeding zwerfvuil € 55.000 voordeel*
We hebben subsidie zwerfvuil aangevraagd en ontvangen voor 2021 en 2022.
- *Illegale stort € 15.000 nadeel*
We hebben meer kosten gemaakt voor het opruimen van illegale stort.

Voorziening afvalstoffenheffing

Het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing wordt aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). Met deze voorziening kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een eventueel nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat. Met de toevoeging van € 419.000 aan de voorziening afvalstoffenheffing is de nieuwe stand € 1.128.000.

7.4 Milieubeheer

Toelichting op het saldo van € 95.000 voordeel

Omgevingsdienst Twente (voordeel € 58.000)

Uit eerdere rapportages valt op te maken dat de ODT meer taken is gaan uitvoeren dan begroot. Dit komt met name door de wettelijke verplichting waaraan de gemeente Haaksbergen moet voldoen en het niveau wat de ODT nastreeft. Het werk wat de ODT doet voor gemeente Haaksbergen wordt verrekend op basis van werkelijke besteden uren. De afrekening van de ODT is lager uitgevallen dan eerder was begroot. Dat betekent dat de ingebrachte uren hoger zijn geweest dan de werkelijke uren. Dit heeft deels te maken met de personele bezetting bij de ODT.

Omgevingsvergunning milieu (voordeel € 35.000)

Door een correctieafrekening over 2021 is er €21.000 uitgekeerd naar de gemeente Haaksbergen die niet was begroot. Daarnaast is er vanuit de provincie een subsidie verleend van € 14.000 voor het uitvoeren van het Uitvoeringsprogramma Energie en Duurzaamheid. Dit is belegd bij de ODT en zal op basis van werkelijke uren worden afgerekend.

Overige verschillen € 2.000 voordelig

7.5 Begraafplaatsen

Geen verschillen te verklaren

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	758	619	1.377	1.581	-204
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	125	-1	125	387	-263
8.3	Wonen en bouwen	1.936	-29	1.907	2.087	-180
Totaal		2.820	589	3.409	4.056	-647

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	185	161	346	456	110
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	248	0	248	223	-25
8.3	Wonen en bouwen	895	0	895	819	-76
Totaal		1.328	161	1.489	1.497	9

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	-574	-458	-1.032	-1.126	-94
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	123	1	123	-164	-288
8.3	Wonen en bouwen	-1.041	29	-1.012	-1.268	-256
Totaal		-1.492	-428	-1.920	-2.558	-638

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting op het saldo van € 94.000 nadeel

Ruimtelijke ordening (€ 105.000 nadeel)

Zoals in de begroting aangegeven faciliteren wij initiatieven in het landelijk en stedelijk gebied, zoals herontwikkeling van het Odink en Koenderink terrein en diverse kleinere ontwikkelingen. Op dit moment lopen er vele initiatieven. Dat betekent dat wij extra kosten maken, zoals advieskosten en personele kosten. Bij de Eindejaarsrapportage 2022 was hiervoor al € 90.000 extra geraamd. Daar tegenover staan extra inkomsten, zoals exploitatiebijdragen en een provinciale subsidie, om woningbouw te versnellen. Bij de Eindejaarsrapportage 2022 was hiervoor al een voordeel opgenomen € 161.000.

We hebben extra personeelskosten gemaakt. Hiervoor komen nog inkomsten binnen in de vorm van exploitatiebijdragen in 2023. Pas op het moment dat de planvorming is afgerond en de anterieure overeenkomst is ondertekend, kunnen we kosten in rekening brengen bij de initiatiefnemers. De kosten lopen dus voor op de baten.

Nutsvoorziening (€ 61.000 voordeel)

Er zijn meer leges ontvangen dan geraamd, omdat er veel werkzaamheden zijn uitgevoerd door nutspartijen.

Omgevingswet (€ 48.000 nadeel)

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 is het volledige budget overgeheveld naar 2023, doordat de invoerdatum is verschoven naar 1 juli 2023. Er is hierbij vanuit gegaan dat alle voorbereidingen ook zijn doorgeschoven naar 2023. Achteraf bleek dat al enige voorbereiding getroffen waren. Daardoor zijn meer kosten voor inhuur personeel gemaakt dan begroot.

De overige verschillen zijn per saldo €2.000 nadelig.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting op het saldo van € 288.000 nadeel

Stapelerveld (€ 163.000 nadeel)

Stepelerveld was tot en met 2022 nog begroot op taakveld 8.2. Dit taakveld is bedoeld voor grondexploitaties woningbouw. Grondexploitaties voor bedrijventerreinen moeten op taakveld 3.2 verantwoord worden. Wij hebben dit gecorrigeerd in de begroting 2023. Voor 2022 was op 8.2 een netto opbrengst van € 163.000 begroot. De werkelijke netto opbrengst 2022 die op taakveld 3.2 is gerealiseerd bedraagt € 826.000.

Marktplan (€ 108.000 nadeel)

Voor het marktplan zijn in 2022 € 164.000 aan kosten gemaakte (zie ook paragraaf grondbeleid). Hiervan zijn € 56.000 doorbelaste salariskosten, die ook geraamd zijn. Het genomen nadeel is derhalve € 108.000.

Buurse-Zuid (€ 17.000 nadeel)

De grondexploitatie Buurse-Zuid is bij de Jaarrekening 2021 afgesloten. Per abuis stond er nog een kleine netto opbrengst in 2022 begroot, die uiteraard niet gerealiseerd kon worden.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting op het saldo van € 256.000 nadeel

Omgevingsvergunningen (€ 142.000 nadeel)

In de Kadernota 2022 zijn de inkomsten voor leges aanzienlijk naar boven bijgesteld. Dit bleek niet realistisch. Er is weliswaar sprake van een verhoging, echter geen aanzienlijke. Er is een nadeel ontstaan van € 207.000. We stellen de raming van de inkomsten weer naar beneden bij in de volgende begroting.

Omgevingsvergunningen (€ 87.000 nadeel)

Doordat er meer advies is ingewonnen en ingehuurd dan was begroot, is er een lichte overschrijding op het budget.

Sanering gemeentewerf (€ 60.000 nadeel)

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 hebben we al aangegeven dat de kosten voor de sanering van de voormalige gemeentewerf hoger uitvielen dan geraamd. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat het nadeel nog € 60.000 hoger is uitgekomen.

Duurzaamheid (€ 56.000 voordeel)

In de kadernota is er extra budget beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van capaciteit. Doordat deze functie niet op 1 januari is ingevuld, is er een voordeel ontstaan ten opzichte van de begroting. Daarnaast zijn we in 2022 niet gestart met het project windenergie en is de ingehuurde communicatiemedewerker halverwege het jaar uitgevallen. Dit maakt dat er een voordeel is van € 56.000.

Energielasten (€ 24.000 nadeel)

Door de verplichte (BBV) allocatie van vastgoedgerelateerde lasten op taakvelden is een deel van de energielasten voor leegstaand gemeentelijk vastgoed op dit taakveld geboekt, waar dit nog niet was geraamd.

Balans

Balans per 31 december 2022 in duizend tallen		
ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022
Immateriële vaste activa	1.711	1.632
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.701	1.617
- Kosten onderzoek	10	15
Materiële vaste activa	45.112	45.049
- Investerings met een economisch nut	21.338	20.008
<i>Waarvan activa bedrijfsgeb. nog in ontwikkeling</i>	0	0
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven gronden</i>	35	35
- Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.673	9.324
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	15.101	15.717
Financiële vaste activa	6.373	5.786
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	646
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	36	36
- Leningen aan:		
- Deelnemingen	0	0
- Overige verbonden partijen	92	87
- Overige langlopende leningen u/g	5.599	5.017
Totaal vaste activa	53.196	52.468
Voorraden	1.675	327
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
- Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	1.675	327
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.072	19.242
- Vorderingen op openbare lichamen	3.843	4.396
- Overige vorderingen	2.134	2.141
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd <= 1 jaar	519	12.441
- Rekeningcourant-verhoudingen met niet-financiële instellingen	577	264
Liquide middelen	283	30
- Kassaldi	5	7
- Bank- en girosaldi	277	23
Overlopende activa	717	2.585
- Nog te ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamenen	713	2.507
- Overige nog te ontvangen bedragen	5	78
- Vooruitbetaalde bedragen		
Totaal vlottende activa	9.747	22.184
Totaal activa	62.943	74.652

Balans per 31 december 2022 in duizend tallen		
PASSIVA	31-12-2021	31-12-2022
Eigen vermogen	7.740	16.937
- Algemene reserve	747	7.129
- Bestemmingsreserves		
- Overige bestemmingsreserves	1.611	1.535
- Gerealiseerd resultaat	5.383	8.273
Voorzieningen	9.537	9.912
- Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.335	2.716
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.087	6.097
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen	1.116	1.099
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	33.533	32.633
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov fin. Instellingen	33.533	32.633
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- Overige binnenlandse sectoren	0	0
Totaal vaste passiva	50.811	59.482
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	6.681	11.079
- Crediteuren	3.395	7.768
- Overige Kasgeldleningen	1.000	0
- Bank- en girosaldi (s)	0	1.583
- Overige schulden	2.286	1.729
Overlopende passiva	5.451	4.092
- Nog te betalen bedragen	1.519	985
- Vooruitontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	3.900	2.652
- Overige vooruitontvangen bedragen	32	454
Totaal vlottende passiva	12.132	15.171
Totaal passiva	62.943	74.652
Gewaarborgde geldleningen	10.936	10.871

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening, waarin door de raad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
- Afschrijvingstermijnen van activa zijn in bijlagen opgenomen.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
- Vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
- Bij schattingen wordt vermeld op grond van welke uitgangspunten deze schattingen zijn gemaakt en welke onzekerheden van toepassing zijn. De schattingen worden jaarlijks herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.
- Voor de continuïteit in het kader van het voortbestaan van de gemeente als organisatie heeft het Rijk harde waarborgen getroffen middels artikel 12 uit de Financiële verhoudingswet. Daarmee staat de formele continuïteit van onze gemeente niet ter discussie.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Kosten in verband met geldleningen, kosten van ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen als immateriële vaste activa worden opgenomen. De opgenomen bijdragen betreffen bijdragen aan mede-overheden en particulieren. Hiermee worden initiatieven ondersteund, die bijdragen aan het welzijn in brede zin van onze inwoners. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn, die overeenkomt met de afschrijvingstermijn die gehanteerd zou worden als de gemeente zelf eigenaar van het actief zou zijn.

Het boekwaardeverloop van de immateriële vaste activa is in de volgende tabel weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Soort immaterieel activum	Boekwaarde 01-01-2022	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bedrag Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaard e 31-12- 2022
Bijdrage activa derden	1.701	0	0	84	0	1.617
Kosten onderzoek	10	5	0	0	0	15
Totaal	1.711	5	0	84	0	1.632

In het verleden is bijgedragen in sportaccommodaties, gemeenschapshuizen, de schaatsbaan, het IVN-gebouw, de Pancratiuskerk en ontwikkelings-/voorbereidingskosten voor de afwaardering van de oude N18.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en (indien van toepassing) afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Hierbij worden de nieuwe BBV regels gehanteerd.

Er wordt afgeschreven over de waarde met ingang van het jaar volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen vinden plaats op basis van de lineaire methode en zijn gebaseerd op de economische levensduur, conform de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 8 van de financiële verordening. De levensduur van gronden en terreinen is bepaald als oneindig, hierop wordt niet afgeschreven (met uitzondering van renovatie sportvelden).

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De materiële vaste activa worden in het volgende overzicht gespecificeerd, waarbij tevens het waarde verloop wordt toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2022	Investeringen	Des investering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	2.670			55		2.615
In erfpacht uitgegeven gronden	35					35
Woonruimten	0					0
Bedrijfsgebouwen	17.280			1.126		16.154
Machines, apparaten en installaties	1.310	156		457		1.009
Vervoermiddelen	0					0
Overige materiële vaste activa	43	155		3		194
Materiële vaste activa met economisch nut	21.338	311	0	1.641	0	20.008
Afval	126			21		105
Riolering	8.547	1.293	38	582		9.219
Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.673	1.293	38	604	0	9.324
Gronden en terreinen	77	54		6		124
Waterbouwkundige werken	0					0
Wegenbouwkundige werken	14.308	3.242		1.054	1.693	14.803
Straatverlichting en meubilair	667	138		60		745
Overige materiële vaste activa	49			4		45
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	15.101	3.435	0	1.125	1.693	15.717
<i>Waarvan investering MVA maatschappelijk nut voor 01-01-2017</i>	9.829	944		870	67	9.837
Totaal materiële vaste activa	45.112	5.039	38	3.370	1.693	45.049

De activa worden onderscheiden naar activa met een economisch nut of activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Bij activa met een maatschappelijk nut wordt tevens een verdeling gemaakt in de investeringen van voor 1 januari 2017 en investeringen van na 1 januari 2017, dit in overeenstemming met de aangepaste BBV regels. Als voor de categorie activa met economisch nut heffingen of rechten gevraagd kunnen worden, is er sprake van een derde categorie: economisch nut met heffing.

*Materiële vaste activa met economisch nut
Machines, apparaten en installaties*

In 2022 is ter vervanging van hard- en software € 104.000 geïnvesteerd. Daarnaast is er € 52.000 geïnvesteerd in huisvesting.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven
De investeringen in de riolering betreffen voornamelijk investeringen conform het geldende GRP.

*Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Gronden en terreinen*

Dit betreft een investering in begraafplaatsen van € 54.000.

Wegenbouwkundige werken

Voor de afwaardering N18 zijn voor € 1.480.000 investeringen gedaan en is een bijdrage ontvangen van € 1.666.000. Daarnaast zijn er investeringen gedaan voor de aanleg van een rotonde op de kruising van de Hengelosestraat/Veldmaterstraat € 676.000. En is er € 943.000 geïnvesteerd in de gebiedsontwikkeling centrum.

Straatverlichting en meubilair

Op basis van het areaalbestand (energie slurpende lampen) voor de openbare verlichting en de leeftijd van materialen wordt er geïnvesteerd in energiezuinige led verlichting.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2022	Investe- ringen	Afschrij- ving	Aflossing	Mutatie Debiteuren BBZ	Mutatie voorzienin g dubieus BBZ	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	0	0	0			646
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling	36	0	0	0			36
Leningen aan overige verbonden partijen	92	0	0	5			87
Personeelshypotheken	4.708	0	0	686			4.023
Overige langlopende leningen	891	37	0	168	-111	345	994
Totaal financiële vaste activa	6.373	37	0	858	-111	345	5.786

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

We bezitten aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten, Enexis Holding NV, Twence, en Twente Milieu.

Door verplichte waardering tegen verkrijgingsprijs ontstaat een stille reserve, omdat de waarde in het economisch verkeer vele malen hoger ligt dan de verkrijgingsprijs (zie verder paragraaf financieringen).

Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling

Het betreft een verstrekking aan de Intergemeentelijke kredietbank (IKB). In de IKB nemen 33 regionale gemeenten deel. De IKB voorziet op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze in kredieten en bemiddelt in regeling van schulden voor personen die in financiële moeilijkheden verkeren.

Leningen aan overige verbonden partijen

Dit betreft een geldlening aan Vitens en een lening aan Stichting Groot Scholtenhagen. De geldlening aan Vitens is ontstaan, doordat een aandeelhoudersuitkering na fusie van Vitens met Hydron in 2006 niet is uitbetaald. Deze is omgezet in een rentedragende achtergestelde geldlening, die door Vitens in jaarlijkse termijnen wordt afgelost.

Personeelshypotheken

De leningen zijn verstrekt op grond van de woningfinancieringsregeling gemeentepersoneel (hypotheekrecht als onderpand). Vanaf 2009 worden er geen nieuwe hypotheekleningen meer verstrekt, waardoor het totaal aan uitstaande leningen jaarlijks afneemt. Vanwege de lage marktrente worden hypotheekleningen steeds vaker overgesloten en bij de gemeente afgelost.

Overige langlopende leningen

Aan het Stimuleringsfonds is een lening verstrekt van € 250.000. Dit bedrag heeft het Stimuleringsfonds als kapitaal voor de verstrekking van startersleningen gebruikt en is geheel ingezet in de vorm van startersleningen.

Daarnaast worden hier de debiteuren BBZ gerubriceerd. De mutaties die hier op plaats vinden zijn nieuwe verstrekkingen (in kolom investering), aflossingen, buiten invordering stellingen en omzettingen om niet (kolom mutatie) en de bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren BBZ. De stand van de debiteuren BBZ na voorziening muteert van € 641.000 per 1 januari naar € 744.000 per 31 december 2022.

Flottende activa

Voorraden

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie, te onderscheiden in "in exploitatie genomen complexen". Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden van de complexen over 2022 weergegeven. In dit overzicht zijn de gevormde voorzieningen verwerkt. Daarmee sluit dit overzicht aan bij de waardering op de balans. Daarna volgt een overzicht van de gevormde voorzieningen. Voor de toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Op advies van de rekenkamercommissie is de informatie over de grondexploitatie daar bij elkaar gebracht voor een beter totaaloverzicht.

Verloopoverzicht boekwaarden grondexploitatie (bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde 01-01-2022 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toev. Voorz. grond-exploitaties	Waarde vermindering	Winst realisatie 2022	Boekwaarde 31-12-2022 incl. voorziening
Marktplan	189	164	0	164			189
Wissinkbrink	455	59			155		359
Stepelerveld	1.030	671	2.749			826	-222
Boekwaarde verloop	1.675	894	2.749	164	155	826	327

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Complex	Voorziening 01-01-2022	Bijstelling	Voorziening 31-12-2022
Marktplan	2.137	164	2.302
Totaal voorziening	2.137	164	2.302

Vorderingen

Vorderingen op openbare lichamen (bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Debiteuren overheden	35	336
Vordering belastingdienst (BTW)	302	0
Vordering belastingdienst (BCF)	3.505	4.060
Totaal vorderingen openbare lichamen	3.843	4.396

De vordering op de belastingdienst betreft de vordering op het BTW compensatiefonds (BCF) uit hoofde van compensabele BTW van € 4.060.000. De overige debiteuren overheden van € 336.000 bedragen voornamelijk een vergoeding voor de crisis noodopgang van het COA (€ 331.000), nota's van uitgeleend personeel over de maanden november en december (€ 5.000).

Overige vorderingen

De debiteurenpositie is na onttrekking van de vorderingen op openbare lichamen als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)

Soort vordering	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
1. Debiteuren algemeen	747	1.135
2. Debiteuren belastingen	613	537
3. Debiteuren bijstand	503	469
Totaal debiteuren	1.864	2.140
4. Overige vorderingen	270	1
Totaal overige vorderingen	2.134	2.141

De debiteuren zijn in de volgende tabel naar ouderdom verdeeld.

(bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Saldo 31-12-2022 totaal	In voorziening dubieuze debiteuren	Per saldo
2020	1	0	1
2021	62	0	62
2022	1.073	0	1.073
Totaal debiteuren algemeen	1.135	0	1.135
Totaal debiteuren belastingen	537	0	537
Totaal debiteuren bijstand	750	282	469
Totaal debiteuren excl. openb. lichamen	2.423	282	2.140

Debiteuren algemeen

Per 20 maart 2023 (start accountantscontrole) stond nog € 657.000 aan debiteuren open (debiteuren algemeen en openbare lichamen). De grootste openstaande post is de verkoop van bouwgrond voor een bedrag van ruim € 537.000 (inmiddels ontvangen op 22 mei 2023). Verder staan een opgelegde dwangsom van € 62.000 en een aansprakelijkheidsstelling van € 40.000 open.

Debiteuren belastingen

De belastingen zijn opgelegd en worden geïnd door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) te Hengelo.

Debiteuren bijstand

De debiteuren bijstand zijn ontstaan uit het verstrekken van krediethypotheeken, leenbijstand, terugvordering en verhaal. Deze vorderingen zijn volledig opgenomen. Dit geeft meer inzicht in de omvang van de debiteurenpositie in zijn geheel. Binnen de Participatiewet wordt uitgegaan van een hogere oninbaarheid dan bij vorderingen in het algemeen. Deze doelgroep heeft minder financiële draagkracht en biedt minder zekere verhaalsmogelijkheden. Dit resulteert in een hoge vaststelling van de voorziening voor deze debiteuren. Deze werkwijze voorkomt dat de resultaten positief beïnvloed worden door het opnemen van te hoge vorderingen. Tevens is rekening gehouden met een

terugbetaalverplichting aan het Rijk, als bepaalde vorderingen tegen de verwachting in alsnog worden geïnd.

(bedragen x € 1.000)

Vorderingen per 31 december 2022 op grond van P-wet en Bbz	Debiteuren	Voorziening Debiteuren	Saldo
Krediethypotheke	114	100	14
Bijzondere bijstand / leenbijstand	179	8	172
Minimabeleid	2	0	2
Re-integratie	0	0	0
Verhaal	1	0	1
Terugvordering	135	32	103
Terugvordering IOAW/IOAZ	0		0
Fraude PW	296	139	157
Loonkostensubsidie	3	1	2
Fraude IOA	0		0
Boete	17	2	15
Terugvordering voorschot	2	0	1
Totale	750	282	468
Overige vorderingen P-wet	1	0	1
Totaal overige vordering	1	0	1
Totale P-wet	751	282	469

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afoming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2022 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 12.441.000.

Rekeningcourant verhoudingen met niet-financiële instellingen

De bijstandsadministratie is belegd bij de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen. De bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ) is belegd bij het ROZ. Voor de bijstandsadministratie en BBZ bestaat een rekeningcourantverhouding met de gemeente Hengelo. Er is ook een rekeningcourantverhouding met het gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT).

(bedragen x € 1.000)

Soort rekeningcourant	1-1-2022	31-12-2022
Rekeningcourant bijstandsadministratie en BBZ en Tozo	577	264
Totaal rekeningcourant verhouding met niet financiële instellingen.	577	264

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen uitsluitend kassaldi en positieve banksaldi. Negatieve banksaldi worden onder de vlottende passiva opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2022	31-12-2022
Kassaldi	5	7
Banksaldi	277	23
Totaal liquide middelen	283	30

Het banksaldo is op 31 december 2022 negatief. Deze wordt onder de vlottende schulden gepresenteerd.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	1-1-2022	31-12-2022
Algemene Uitkering gemeentefonds	249	644
Terug te vorderen dividendbelasting	32	37
Rijksbijdrage opvang Oekraïne		1.535
Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen en Rijk	281	2.216
Beschermd wonen	388	292
Afrekening SVB PGB	27	
Wmo CAK eigen bijdragen	17	
Nog te ontvangen van overige overheid	432	292
Rente leningen aan verbonden partijen	5	37
Overig		41
Nog te ontvangen overige niet-overheid	5	78
Totalen	717	2.585

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen staan hieronder weergegeven.

Overzicht mutaties eigen vermogen

(bedragen x €1.000)

Aard van de reserve	Saldo per 1-1-2022	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2022
Algemene reserve: vrij inzetbaar	747	5.383	1.000		7.129
Totaal algemene reserve	747	5.383	1.000	0	7.129
Bestemmingsreserves					
- Budgetoverheveling	467		1.505	450	1.522
- Reserve Corona	1.039		154	1.193	0
- Sanering gemeentewerf	87			87	0
- Aankoop kunstwerken	13				13
- Gemeentelijke monumenten	5			5	0
Totaal bestemmingsreserves	1.611	0	1.659	1.735	1.535
Totaal van de reserves	2.357	5.383	2.659	1.735	8.664
Bestemmingen resultaat en reserves					
- Resultaat 2021 toevoegen aan algemene reserve	5.383	-5.383			0
- Resultaat 2022			8.273		8.273
Totaal Eigen vermogen	7.740	0	10.932	1.735	16.937

Toelichting aard en mutaties reserves

Algemene reserve vrij inzetbaar

Het resultaat over 2021 bedroeg een voordeel van € 5.400.000 en is in 2022 toegevoegd aan de Algemene Reserve. Conform het financieel herstelplan is € 1.000.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve voor herstel van het weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves, die door de raad speciaal in het leven zijn geroepen om een bepaald doel te dienen. De raad kan deze bestemmingen wijzigen/opheffen.

Bestemmingsreserve aankoop kunstvoorwerpen

In 2022 is deze bestemmingsreserve niet ingezet voor dit doel.

Bestemmingsreserve gemeentelijke monumenten

De reserve heeft als doel het jaarlijks kunnen verlenen van bijdragen aan derden voor het in stand houden van gemeentelijke monumenten. De incidentele uitgaven aan monumentenrenovaties worden ten laste van de reserve gebracht. In 2022 is conform begroting een bedrag van € 5.000 aan de reserve onttrokken. Hiermee is het reserve volledig uitgeput.

Bestemmingsreserve Corona

In de Eindejaarsrapportage 2020 is de bestemmingsreserve Corona ingesteld en deze komt te vervallen per 31 december 2022. Van het Rijk hebben wij middelen ontvangen ten behoeve van de compensatie van effecten van Covid-19. Niet alle door het Rijk beschikbaar gestelde middelen leiden tot Covid-19 gerelateerde uitgaven. Conform hetgeen wij in de Eindejaarsrapportage 2022 hebben beschreven, bedraagt de eindstand van de bestemmingsreserve € 624.000. Dit bedrag valt in deze jaarrekening conform de begroting na wijziging vrij in de algemene middelen.

Bestemmingsreserve sanering gemeentewerf

Bij de verkoop van de gemeentewerf is afgesproken dat de aanwezige bodemverontreiniging (zout) door de gemeente wordt gesaneerd. Hiervoor is in de Begroting 2018 geld opgenomen. In 2018 zijn de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Er is echter gebleken dat de sanering onvoldoende onderbouwd is voor een voorziening. Daarom is bij de Jaarrekening 2020 voorgesteld deze voorziening om te zetten naar een reserve. In 2022 is € 87.000 besteed. Hiermee is het reserve volledig uitgeput.

Bestemmingsreserve budgetoverheveling

Er wordt conform het raadsbesluit bij de Eindejaarsrapportage 2022 € 1.505.000 overgeheveld naar 2023.

Voorzieningen

Specificatie verloop voorzieningen

(bedragen x €1.000)

Aard van de voorziening	Saldo per 01-01-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo per 31-12-2022
Pensioenen wethouders	3.232	156	1.238	87	2.063
De Greune	103	10	0	4	109
Verlof sparen	0	545	0	0	545
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.335	710	1.238	91	2.716
Egalisatie riolering	4.377	592	0	0	4.969
Egalisatie afvalstoffen	709	419	0	0	1.128
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.087	1.010	0	0	6.097
Onderhoud gemeentelijke panden	638	320	0	371	586
Wegenfonds	478	734	0	699	512
Voorzieningen ten behoeve van gelijkmatige verdeling van lasten over begotingsjaren	1.116	1.053	0	1.070	1.099
Totaal voorzieningen	9.537	2.774	1.238	1.162	9.912

Binnen de onderhanden werken/grondcomplexen worden indien noodzakelijk voorzieningen getroffen. Deze worden aan de debetzijde van de balans (rubriek voorraden) gepresenteerd en daar ook toegelicht.

Toelichting aard en mutaties voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

Het doel is op elk moment te kunnen voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen. Voorheen lag dit tijdstip bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Binnen de nu geldende wet APPA bestaat voor wethouders ook het recht op pensioenoverdracht na afloop van de wethouders- en/of wachtgeldperiode. Het is mogelijk dat in de toekomst een externe (landelijke) pensioenregeling voor wethouders wordt voorgesteld, in welk geval alle pensioenverplichtingen ineens afgekocht moeten worden. Verder worden jaarlijks de pensioenbetalingen van voormalig bestuurders aan de voorziening onttrokken.

De aanvendingen betreffen voor een bedrag van € 87.000 pensioenbetalingen aan gepensioneerden. Deze gaan rechtstreeks ten laste van de voorziening. Dit bedrag wordt jaarlijks uit de exploitatie toegevoegd aan de voorziening. Daarnaast is er een toevoeging van € 69.000 door de overdracht van het pensioenkapitaal voor een huidige wethouder vanuit een andere gemeente.

De vrijval van € 1.238.000 betreft € 668.000 voor de overdracht van het pensioenkapitaal van een voormalig wethouder aan een andere gemeente. En door de stijging van de rekenrente van 0,528% in december 2021 naar 2,472% in december 2022 valt er € 570.000 vrij.

De Greune

Voor de afwikkeling van de inrichting van De Greune, Stepelo en Hoeve is in 2018 een voorziening gevormd.

Verlofsparen

Deze voorziening is in 2022 gevormd en dient voor de dekking van toekomstige lasten, wanneer medewerkers voor een langere periode verlof opnemen.

Egalisatievoorziening rioolbeheer

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de rioleringen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Vanuit de regelgeving, transparantie en periodieke bijstelling van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het van belang, dat in de voorziening egalisatie riolering inzicht kan worden verkregen in het onderscheid tussen onderhoud en spaarcomponent vervangingsinvesteringen.

Egalisatie, onderhoud en spaarcomponent riolering (bedragen x €1.000)

Onderdeel voorziening riool	1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022
Egalisatie	730	2		732
Groot onderhoud	1.497	390		1.887
Spaarcomponent	2.150	200		2.350
Totaal	4.377	592	0	4.969

Egalisatievoorziening afvalstoffen

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Verder wordt het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing aan deze voorziening toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). In 2022 is er een positief resultaat van € 419.000 aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke panden

Toevoeging aan de voorziening is zoals geraamd in de Begroting 2022 en conform het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. Ook de onttrekkingen zijn gebaseerd op het onderhoudsplan.

Voorziening wegenfonds

Het wegenfonds is ingesteld om te anticiperen op komende grote investeringen in onderhoud. Conform de begroting is € 774.000 aan de voorziening toegevoegd.

Vaste schulden

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar

(bedragen x € 1.000)

Soort lening	Saldo 01-01-2022	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en financiële instellingen	33.533	0	901	32.633
Totaal	33.533	0	901	32.633

De balanspositie geeft ultimo 2022 de werkelijke waarde van de schulden op dat moment aan. In 2022 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en is er voor een bedrag van € 901.000 afgelost.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

Onder vlottende schulden zijn opgenomen: (bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2022	31-12-2022
Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.681	11.079
Overlopende passiva	5.451	4.092
Totaal vlottende passiva	12.132	15.171

Schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Specificatie schulden rente typische looptijd < 1 jaar

(bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2022	31-12-2022
Crediteuren	3.395	7.768
Kasgeldleningen	1.000	0
Bank- en girosaldi	0	1.583
Overige schulden	2.286	1.729
Totaal kortlopende schulden	6.681	11.079

Per 20 maart 2022 is € 1.000 van de crediteuren nog niet voldaan. De balanspositie overige schulden per 31 december 2022 is verder gespecificeerd in de onderstaande tabel.

Overige schulden

(bedragen x € 1.000)

Rubricering overige schulden	1-1-2022	31-12-2022
Verplichtingen administratie sociaal domein	767	15
Sociale lasten, pensioenen en loonbelasting	784	761
Schulden aan overheden	735	952
Overige kortlopende schulden	0	0
Totaal overige schulden	2.286	1.729

De verplichtingenadministratie sociaal domein betreffen met name declaraties Jeugd en Wmo die al wel in december 2022 verwerkt zijn, maar pas betaald in januari 2023. De

declaraties van Jeugd en Wmo gaan niet via de crediteurenadministratie en staan daarom als overige schuld.

De schuld aan overheden bestaat voor het grootste gedeelte uit een schuld in verband met het in de toekomst moeten terugbetalen aan het Rijk van BBZ- en TOZO-kredieten, nadat deze door de debiteuren aan ons zijn afgelost. Voor BBZ geldt een terugbetalingspercentage van 75% en voor TOZO van 100%.

Waar wij onder de financiële activa de debiteuren waarderen (na vermindering van de een voorziening dubieuze debiteuren BBZ), nemen wij hier het terug te betalen bedrag (naar rato) op.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn te onderscheiden in (tabel staat op volgende pagina):

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	01-01-2022	31-12-2022
Jeugdhulp	489	74
WMO	263	60
Rente leningen	212	206
PGB	7	18
Energiekosten Gemeentelijke Opvang Oekraïners		175
Subsidie peuteropvang		28
Afrekening ODT		53
Eindloonheffing WKR 2022		57
Zwerfvuilvergoeding		30
Afrekening continuïteitsbijdrage		28
Factuur gladheidsbestijding december 2022		30
Overige nog te betalen (< € 25.000 per post)	94	228
Nabetaling nieuwe CAO Ambtenaren	160	
WMO-vervoer continuïteitsbijdrage	96	
Uitvoeringskosten RMC (gemeente Hengelo)	57	
Eindloonheffing WKR 2021	48	
Salarisadministratie (gemeente Wierden)	37	
Sanering voormalige gemeentewerf	30	
Subsidie reclamebelasting	29	
Nog te betalen bedragen	1.519	985
Provincie - subsidie BAS	686	577
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2022		157
Rijk - Specifieke uitkering ventilatie in scholen	398	398
Rijk - Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	183	200
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2022		62
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2021	116	116
Rijk - Specifieke uitkering NPO middelen 2021-2023	81	67
Rijk - Specifieke uitkering lokaal sportakkoord	62	38
Rijk - Specifieke uitkering Sport terug te betalen 2021	24	24
Rijk - Specifieke uitkering verkeersveiligheid		228
Rijk - overige	8	1
Rijk - Specifieke uitkering Energiearmoede		425
Rijk - Rijksbijdrage inburgering 2022		156
Rijk - Specifieke uitkering Lokaal preventieakkoord 2022		16
Rijk - Rijkswaterstaat Oost Nederland (afwaardering N18)	1.609	186
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2021	490	
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2020	106	
Rijk - Specifieke uitkering Corona toegangsbewijzen	54	
Provincie Overijssel - subsidie Klimaat adaptieve aanpak/herinr. Molenstraat	48	
Rijk - Specifieke uitkering Sport terug te betalen 2020	35	
Vooruitontv. bedragen van overheidslichamen	3.900	2.651
Vooruitontvangen Maatwerkbudget project gezondheid en leefstijl		10
Vooruitontvangen schadeuitkering van verzekering	32	
Vooruitontvangen overig		1
Overige vooruitontvangen bedragen	32	11
Vooruitgefactureerde verkoop grond stepelerveld		444
Vooruitgefactureerde bedragen	0	444
Totalen	5.451	4.092

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen, waaraan de gemeente in toekomstige jaren is gebonden, maar die niet uit de balans zelf blijken. Het gaat daarbij om garantstellingen, maar ook om verplichtingen die in de komende jaren leiden tot een te betalen bedrag, waarbij het te betalen bedrag **niet** afhankelijk is van de mate van de nog te leveren prestatie. U kunt dan denken aan onder andere langlopende huur- of leaseverplichtingen, lumpsum contracten, meerjarige rentelasten uit langlopende geldleningen en wachtgeldverplichtingen.

Hoewel de meerjarige contractuele verplichtingen in beginsel zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting, beperken deze verplichtingen de beleidsvrijheid van de gemeenteraad en dat is de voornaamste reden dat ze in deze toelichting zijn opgenomen.

De staat van langlopende geldleningen met daarop van toepassing zijnde rentepercentages is opgenomen in de paragraaf Financiering. Hieronder vermelden wij de overige niet uit de balans blijkende verplichtingen met een waarde van meer dan € 25.000.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente kent gewaarborgde geldleningen. Deze zijn verstrekt aan verenigingen en stichtingen, die een investering doen die past binnen de beleidsdoelen van de gemeente en die zelf onvoldoende garantievermogen bezitten om middelen aan te trekken. Voor deze leningen staat de gemeente in de eerste lijn garant.

De gemeente staat tevens garant voor leningen die woningbouwstichtingen hebben aangetrokken. De gemeente heeft een achtervangfunctie voor het geval het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) onvermogen wordt. We spreken hier van een tweedelijns borgstelling.

De verstrekte waarborgen zijn als volgt gespecificeerd:

Staat van gegarandeerde geldleningen

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen per 31-12-2021	Door gemeente gewaarborgd	Restant leningen per 31-12-2022	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Tennisclub Buurse	€ 1.125	€ 1.125	€ -	€ -	100%
2	St. gem. huis St. Isidorushoeve	€ 35.949	€ 35.949	€ 25.000	€ 25.000	Via BNG
3	St. Accommodatie Buurse	€ 86.940	€ 86.940	€ 74.000	€ 74.000	Via BNG
4	Haaksbergse schutterij	€ 60.000	€ 30.000	€ 55.000	€ 27.500	50% met WFS
5	Stichting APH (HSC)	€ 126.000	€ 126.000	€ 117.000	€ 117.000	Via BNG
6	SV Bon Boys	€ 35.000	€ 17.500	€ 35.000	€ 17.500	50% met WFS
7	Sportpark de Greune	€ 8.334	€ 4.167	€ -	€ -	50% met WFS
8	SV Bon Boys	€ 175.000	€ 87.500	€ 158.000	€ 79.000	50% met WFS
9	HHC Haackey	€ 234.000	€ 117.000	€ 223.000	€ 111.500	50% met WFS
10	Museum Buurtspoorweg	€ 350.000	€ 175.000	€ 350.000	€ 175.000	Via BNG
11	Tennis & Padel Veldmaat	€ -	€ -	€ 135.000	€ 67.500	50% met WFS
Totaal garantstelling eerste in borgrangorde		€ 1.112.348	€ 681.181	€ 1.172.000	€ 694.000	
11	Woningbouwverenigingen via WSW	€ 20.509.528	€ 10.254.764	€ 20.354.967	€ 10.177.484	50% met Rijk
Totaal garantstelling tweede in borgrangorde		€ 20.509.528	€ 10.254.764	€ 20.354.967	€ 10.177.484	
Totaal garantstelling		€ 21.621.876	€ 10.935.945	€ 21.526.967	€ 10.871.484	

Tot en met het boekjaar 2022 zijn geen bedragen betaald wegens verleende borgstellingen.

Contractuele verplichtingen

Per 31 december 2022 waren de meerjarige contractuele verplichtingen die doorlopen in 2023 en verder:

Soort verplichting	Leverancier	Looptijd contract	Verplichting jaarlijks ca.
Brandverzekering	Willis Towers Watson	2023	€ 115.000
Duurzame elektriciteit	Greenchoice	2024	€ 150.000
CO2 gecompenseerd aardgas	Vattenfal	2026	€ 120.000
Schoonmaak gemeentehuis	CSU	2026	€ 60.000
Vastgoedbeheer	Homij	2028	€ 46.000
Exploitatie zwembad "de Wilder"	Optisport Haaksbergen	2024	€ 424.000
Afvalinzameling	Twente Milieu	2023	€ 606.000
Inhuur - niet rechtmatige verplichting 2023 op balansdatum	Staffing Management Services	2023	€ 51.000
Papierinzameling - niet rechtmatige verplichting 2023 op balansdatum	Langezaal Infra en Milieu	Doorlopend	€ 66.000
Schoonmaak basisschool Het Palet - niet rechtmatige verplichting 2023 op balansdatum	Visschedijk Facilitair	Doorlopend	€ 51.000
VTH-software - niet rechtmatige verplichting 2023 op balansdatum	Roxit	Doorlopend	€ 66.000

De niet rechtmatige verplichtingen 2023 op balansdatum in dit overzicht lichten wij specifiek toe. Bij de interne controle op de inkoop zijn een aantal onrechtmatigheden in het jaar 2022 geconstateerd. Hierover hebben wij vooruitlopend op deze jaarstukken in mei 2023 een raadsinformatiebrief 'Interne controle Inkoop en Europese aanbestedingen 2022' verstuurd. Een deel van de geconstateerde onrechtmatigheden in 2022 loopt door in 2023. We nemen deze onrechtmatige verplichtingen op in bovenstaand overzicht, zodat deze nu al meegenomen worden bij de accountantscontrole over 2022 en niet pas over een jaar bij de rechtmatigheidscontrole over 2023.

Uitkerings- en wachtgeldverplichtingen

Er is sprake van uitkeringsverplichtingen aan vertrokken medewerkers en wachtgeldverplichtingen aan een teruggetreden burgemeester en voormalige wethouders. Hieruit zijn kosten te verwachten. Onderstaande kosten zijn gebaseerd op de verwachte kosten. De kosten zijn/worden in het meerjarenperspectief opgenomen.

Uitkerings-, uitbestedings- en wachtgeldverplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	2023	2024	2025	2026	2027-2032
Ambtenaren/medewerkers	52	50	50	50	102
Wethouders	279	206	137	69	0
Burgemeester	108	108	95	0	0
Totaal	439	364	282	119	102

Bijlage 1. Kredietenlijst

bedragen x €1.000

Omschrijving krediet	Restant 31-12-2021	In 2022 verstrekt krediet	Uitgaven in 2022	Ontvangen Subsidie	Restant krediet	Raadsbesluit	Afschr. termijnen	Verval-datum	*
Gebiedsontwikkeling centrum	485	250	660	67	142	2014 en eejr 2022	25 jaar	31-12-2023	
Extreme buien 2015 - 2017	1.647		5		1.642	Begroting 2015-2017	60 jaar	31-12-2024	*
Afwaardering N18	1.609		1.480	1.666	1.795	Begroting 2017	25 jaar	31-12-2023	
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2017	381		132		249	Begroting 2017	60 jaar	31-12-2024	*
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2018	1.520		595		925	Begroting 2018	60 jaar	31-12-2024	*
Rotonde Hengelsestr. / Veldmaterstr.	427		427		0	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2023	
Aanpassing Veldmaterstraat	197		197		0	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2023	
Huisvestingsconcept 2020	355		52		303	Begroting 2020	25 jaar	31-12-2023	
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2019	1.397		164		1.233	Begroting 2019	60 jaar	31-12-2024	*
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2020	1.350		90		1.260	Begroting 2020	60 jaar	31-12-2023	
Vorbereidingskrediet Stepelerveld II	110		5		105	Raadsbesluit 03-03-2021	5 jaar	31-12-2023	*
Vervanging hard- en software 2022		330	12		318	Begroting 2022	5 jaar	31-12-2023	
Vervanging openbare verlichting 2022		150	100		50	Begroting 2022	15 jaar	31-12-2023	
Reconstructie Beckummerweg		365	34	146	477	Begroting 2022	25 jaar	31-12-2023	
Realisatie ontsluiting bouwplan 'De Hoeve'		90	40		50	Begroting 2022	25 jaar	31-12-2023	
Aanpassing Veldmaterstraat		193	51		142	Begroting 2022	25 jaar	31-12-2023	
Herinrichting 't Kempke		280	0		280	Begroting 2022	25 jaar	31-12-2023	
Investeringen begraafplaatsen		228	53		175	Begroting 2022	10 jaar	31-12-2023	
Kredieten riolering 2022		3.012	551		2.461	Begroting 2022	60 jaar	31-12-2023	
Huisvestingsplan 2021-2023		300	0		300	Begroting 2022	25 jaar	31-12-2023	

* Bij de eindejaarsrapportage 2022 is de vervaldatum uitgesteld.

Bijlage 2. Financiële overzichten

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel hebben wij de mutaties in de reserves opgenomen en aangegeven aan welk programma de reserve is gerelateerd.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Realisatie reserves 2022			
	Baten (Onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
0. Bestuur en ondersteuning				
Algemene reserve			6.383	
Bestemmingsreserve	1.730		1.659	
1. Veiligheid				
Algemene reserve				
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Algemene reserve				
3. Economie				
Algemene reserve				
4. Onderwijs				
Algemene reserve				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve	5	5		
6. Sociaal domein				
Algemene reserve				
7. Volksgezondheid en milieu				
Algemene reserve				
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Algemene reserve				
Totalen	1.735	5	8.042	0

Overzicht aanwending onvoorzien

Aanwending van de post onvoorzien is aan de orde als voldaan wordt aan de eisen van de drie O's: de geplande uitgave moet onvoorzienbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. In 2022 is de post onvoorzien beperkt aangewend. De aanwending betreft met name een risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders.

Overzicht onvoorzien

(bedragen x € 1.000)

Soort algemeen dekkingsmiddel	Begroot			Werkelijk	Saldo
	Primitief	Begrotings- wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Begroot- werkelijk
Onvoorzien	40		40	5	35
Totaal onvoorzien	40	0	40	5	35

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid geven wij bij de jaarrekening inzicht in de begrotingsoverschrijdingen. Een begrotingsoverschrijding is een overschrijding van het lastentotaal van een programma. Overschrijdingen zijn op programmaniveau in ieder geval rechtmatig, indien de overschrijding minder dan 1% van de totaal geraamde

uitgaven is. Bij een begrotingsoverschrijding wordt dus alleen de lastenkant van een programma bekeken, eventuele extra inkomsten worden niet meegenomen. Het bepalen welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

De commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de controleverklaring van de decentrale overheden. In die kadernota staat de volgende richtlijn:

1. Kostenoverschrijding die geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. *Rechtmatig.*
2. Kostenoverschrijding bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *Rechtmatig.*
3. Kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid, maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd en waarvoor geen begrotingswijziging heeft plaatsgevonden. *Onrechtmatig.*
4. Kostenoverschrijding van activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. *Onrechtmatig.*
5. Kostenoverschrijding die betrekking heeft op activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. *Afhankelijk van of de constatering tijdens (onrechtmatig) of ná (rechtmatig) het verantwoordingsjaar plaatsvindt.*
6. Kostenoverschrijding op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk pas in latere jaren via hogere afschrijving- en financieringslasten zichtbaar worden. *Onrechtmatig in jaar van investeren en rechtmatig voor kapitaallasten in latere jaren.*

In onderstaande tabel worden de soorten overschrijdingen op onze begroting weergegeven. In deze tabel staan geen onrechtmatigheden.

Overzicht per programma van de overschrijdingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot	Werkelijk	Saldo	Overschrijding >1%
0. Bestuur en ondersteuning	13.444	13.576	-132	n.v.t.
1. Veiligheid	2.265	2.252	13	n.v.t.
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.881	4.061	-180	1, 2
3. Economie	852	4.062	-3.210	1
4. Onderwijs	2.924	2.595	329	n.v.t.
5. Sport, cultuur en recreatie	4.659	5.070	-411	1, 4
6. Sociaal domein	29.498	27.620	1.878	n.v.t.
7. Volksgezondheid en milieu	7.083	7.200	-117	1
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.409	4.056	-647	1, 2
Totaal	68.015	70.492	-2.476	

Toelichting

Programma Bestuur en ondersteuning (totale lastenoverschrijding € 132.000)

De overschrijding op dit programma is 0,7% van de geraamde lasten. Dit is minder dan 1% en wordt daarom als rechtmatig aangemerkt.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat (totale lastenoverschrijding € 180.000)

Wij hebben € 74.000 aan schadevergoedingen openbare verlichting ontvangen. Hiertegenover staat een overschrijding op de lasten om de schade te herstellen. Het nadeel wordt daarnaast veroorzaakt door een overschrijding van € 59.000 op de exploitatiekosten voor openbare verlichting (zie verklaring verschillen taakveld 2.1). De

overschrijding op energie en gladheidsbestrijding is autonoom van aard en valt daarmee onder de 'open einde regeling'.

Programma Economie (totale lastenoverschrijding € 3.219.000)

Er is winst genomen op de grondexploitatie Stepelerveld van € 826.000. Onderliggend aan deze winst zitten in 2022 de gerealiseerde opbrengsten, kosten en wijziging van de boekwaarde op de balans. De laatste twee verklaren de lastenoverschrijding van € 3.219.000.

Programma Sport, cultuur en recreatie (totale lastenoverschrijding € 411.000)

Wij hebben vanwege de Covid-19 maatregelen aan Optisport een bijdrage van € 276.000 betaald één op één overeenkomend met de specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden van het Rijk.

In 2021 hebben wij € 61.000 besteed aan het Sportakkoord. Deze lasten zijn gedekt uit de Specifieke Uitkering Sportakkoord die bij de Jaarrekening 2021 als vooruit ontvangen bedrag was doorgeschoven naar 2022.

Op het waterbeheer hadden wij in 2022 een nadeel van € 41.000, maar deze wordt gedekt uit een onttrekking uit de egalisatievoorziening riolering, waartoe waterbeheer ook behoort.

Tot slot hebben wij € 27.000 besteed aan de vervanging van speeltoestellen. Bij het Financieel herstelplan 2020 is de vervanging van speeltoestellen wegbezuinigd. Speeltoestellen die niet meer gerepareerd kunnen worden, verwijderen wij. Dit is de afgelopen jaren ook gebeurd, maar niet op alle plekken is dit wenselijk (bijvoorbeeld in straten waar geen alternatieve speelmogelijkheden in de nabijheid zijn). Wij hebben bij de behandeling van de Begroting 2023 toegezegd in 2023 een nieuwe beleidsnota speelvoorzieningen op te stellen en in de Kadernota 2024 voor te stellen weer middelen voor de vervanging van speelvoorzieningen aan de begroting toe te voegen. Vooruitlopend hierop hebben wij in 2022 speelvoorzieningen vervangen, waar verwijderen onwenselijk was. De lastenoverschrijding van € 27.000 vormt een begrotingsonrechtmatigheid omdat deze (nog) niet past binnen bestaand beleid.

Programma Volksgezondheid en milieu (totale overschrijding € 117.000)

Op dit programma hebben wij een lastenoverschrijding als gevolg van asbestsanering voor een bedrag van € 282.000. Hier tegenover staat een subsidie van de provincie. Op onder meer riolering en afval waren de lasten lager dan begroot, waarmee het totaal aan lastenoverschrijding op dit programma op € 117.000 uitkomt. Overigens zijn riolering en afval 'gesloten' systemen, waarbij de lasten worden gedekt uit leges-opbrengsten en het saldo tussen baten en lasten, positief of negatief wordt, vereffend via een egalisatievoorziening.

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (totale overschrijding € 647.000)

In de Eindejaarsrapportage 2022 hebben wij al aangegeven dat wij initiatieven in het landelijk en stedelijk gebied faciliteren. Dit leidt tot extra kosten, maar ook extra opbrengsten. Ten opzichte van de Eindejaarsrapportage zijn de kosten € 147.000 hoger. De direct gerelateerde baten zijn € 55.000 hoger.

Bij de Eindejaarsrapportage 2022 is voor de Omgevingswet € 215.000 overgeheveld naar 2023 (en dus afgeraamd in 2022). Uiteindelijk is aan de Omgevingswet in 2022 toch nog € 47.000 meer besteed dan het afgeraamde budget. Wij hebben daarom in werkelijkheid € 47.000 minder overgeheveld naar 2023, maar dat uit zich op taakveld 0.10 in mutaties reserves (via de bestemmingsreserve Overhevelingen).

Daarnaast zijn in dit programma de grondexploitaties verwerkt. Hierbij is in totaal € 263.000 via de lasten ingeboekt. Hier staan gedeeltelijk ook baten tegenover. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

Op het taakveld Wonen en Bouwen is een overschrijding van € 180.000 op de lasten. Deze heeft een aantal oorzaken.

De kosten voor vergunningverlening waren € 87.000 meer dan begroot.

Op dit taakveld is de Specifieke Uitkering energiearmoede verantwoord (€ 80.000 baten en lasten).

De kosten voor de sanering gemeentewerf waren € 60.000 meer dan wij bij de Eindejaarsrapportage 2021 hadden voorzien (autonome kosten).

Er zat op dit programma ook nog een voordeel op de lasten bij duurzaamheid van € 56.000 en overige kleine verschillen van € 19.000 nadeel.

Algemene dekkingsmiddelen

Conform de BBV wordt in de jaarrekening een overzicht algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Voor de verschillen tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar het hoofdstuk 'verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

(bedragen x € 1.000)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2021	Prim.begr. 2022	Begroting na wijz 2022	Realisatie 2022
Ongebonden lokale heffingen programma 0	7.143	7.178	7.168	7.142
Ongebonden lokale heffingen programma 3	221	199	257	268
Algemene uitkeringen	38.829	37.437	44.212	45.143
Dividenden	402	344	311	312
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal	42.792	44.073	46.205	46.611

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Haaksbergen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor de gemeente Haaksbergen is € 216.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Overzicht bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking
(bedragen in euro's)

Gegevens 2022 (Bedragen in euros)	R. Toet	G. Raaben
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.081	93.702
Beloningen betaalbaar op termijn	20.258	16.323
<i>Subtotaal</i>	<i>133.339</i>	<i>110.025</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	133.339	110.025
Gegevens 2021 (Bedragen in euros)	R. Toet	G. Raaben
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.444	88.989
Beloningen betaalbaar op termijn	19.701	16.389
<i>Subtotaal</i>	<i>126.145</i>	<i>105.379</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	126.145	105.379

- Er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking of toezichthoudende topfunctionarissen, die in het kader van de WNT moeten worden vermeld.
- Er zijn geen onverschuldigde betalingen gedaan aan topfunctionarissen binnen de gemeente. Hierdoor is er geen balanspost voor een vordering opgenomen en gemotiveerd.
- De topfunctionarissen binnen de gemeente Haaksbergen hebben geen uitkeringen ontvangen wegens beëindiging van het dienstverband.
- Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen, die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er verder geen functionarissen met een dienstbetrekking, die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel hebben wij de incidentele baten en lasten per programma samengevat. Voor het beoordelen van de incidentele baten en lasten, die uiteindelijk bepalend zijn voor het berekenen van het structurele begrotingsaldo, volgen we de notitie van de commissie BBV.

Incidentele lasten en baten per programma

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Prim. Begroting (a)	EJR 2021 (b)	1e Berap 2022 (c)	EJR 2022 (d)	Begroting na wijziging (a+b+c+d = e)	Verschillen jaarrekening (f)	Waarvan structureel (g)	Waarvan incidenteel (f/-g = h)	Werkelijk incidenteel (e + h)
Baten									
0 Bestuur en ondersteuning	155	587	32	925	1.699	1.309		1.309	3.008
1 Veiligheid					0	1		1	1
2 Verkeer, vervoer en waterstaat					0	96		96	96
3 Economie				7	7	4.161	15	4.146	4.153
4 Onderwijs			696	-67	629	-337		-337	292
5 Sport, cultuur en recreatie	20	-15		-87	-82	337		337	255
6 Sociaal domein				2.406	2.406	40		40	2.445
7 Volksgezondheid en milieu	120	20		70	210	225		225	435
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				161	161	9	-142	151	312
Totaal incidenteel saldo baten	295	592	728	3.414	5.029	5.839	-127	5.966	10.995
Lasten									
0 Bestuur en ondersteuning	1.000	79	33	804	1.916	132		132	2.048
1 Veiligheid				-43	-43	-13		-13	-56
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7		67	-196	-122	180		180	58
3 Economie		96		-51	45	3.210		3.210	3.255
4 Onderwijs			696	42	738	-329	27	-356	381
5 Sport, cultuur en recreatie		25	15	204	244	411	27	384	628
6 Sociaal domein		246	31	2.173	2.450	-1.878	-454	-1.424	1.026
7 Volksgezondheid en milieu	178	20		181	379	117		117	496
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	193	205		404	802	647	87	560	1.362
Totaal incidenteel saldo lasten	1.377	671	842	3.518	6.409	2.476	-313	2.789	9.198
Saldo incidenteel	-1.082	-79	-114	-104	-1.380			3.176	1.797
Saldo totaal	18	1.050	-114	3.957	4.911	3.362		3.362	8.273
Saldo structureel	1.100	1.129	0	4.061	6.291		186	186	6.476

Deze tabel kan aangesloten worden op de vastgestelde begroting en bestuursrapportages:

- Begroting 2022-2025 pagina 96: incidentele baten en lasten per programma en saldi incidenteel, totaal en structureel.
- Eindejaarsrapportage 2021 pagina's 30-31: incidentele effecten 2022 en saldi incidenteel, totaal en structureel.
NB in de Eindejaarsrapportage 2021 staat per abuis een saldo totaal van € 1.035.000 en saldo structureel van € 1.114.000 in plaats van € 1.050.000 resp. € 1.129.000, omdat de bijstelling van € 15.000 raadsvergoeding voor het jaar 2021 wel structureel van aard is, maar niet meer in de jaarschijven 2022-2025 verwerkt hoefde te worden. Dit had namelijk al in de primitieve Begroting 2022 plaatsgevonden. In de bijlage begrotingswijziging 2022-2025 bij het raadsvoorstel van de Eindejaarsrapportage 2021 was dit overigens wel correct verwerkt (daar staat een mutatie van € 1.050.000 voor het jaar 2022) en de juiste bedragen zijn daarmee ook in de financiële administratie en budgetten terecht gekomen.
In de Eerste bestuursrapportage 2022 en Eindejaarsrapportage 2022 is ook het juiste cumulatieve saldo gehanteerd.
- Eerste bestuursrapportage 2022 pagina 18: saldo totaal en structureel.
- Eindejaarsrapportage 2022 pagina's 3,4 en 31-32: saldo totaal en structureel.
NB het saldo dat in de eindejaarsrapportage wordt genoemd is nog exclusief het aangenomen amendement energiecrisis, waarmee het saldo totaal met € 250.000 daalt van € 4.207.000 naar € 3.957.000.

De verschillen jaarrekening zijn op basis van het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' onderverdeeld in incidenteel en structureel. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. De structurele verschillen zijn:

Programma 3

Baten € 15.000 voordeel

- Inkomsten reclaimedisplays: € 15.000 voordeel

Programma 4

Lasten € 27.000 nadeel

- Reguliere peuteropvang: € 33.000 nadeel
- Openbaar en aangepast leerlingenvervoer: € 36.000 nadeel
- RMC: € 42.000 voordeel

Programma 5

Lasten € 27.000 nadeel

- Speelvoorzieningen: € 27.000 nadeel

Programma 6

Lasten € 454.000 voordeel

- Huishoudelijke ondersteuning: € 142.000 nadeel
- PGB: € 121.000 voordeel
- Wmo dagbesteding: € 50.000 voordeel
- Maatwerk Jeugd: € 200.000 voordeel
- Eigen bijdrage Wmo: € 39.000 nadeel
- Jeugdzorg plus: € 169.000 voordeel
- Jeugdbescherming: € 95.000 voordeel

Programma 8

Baten € 142.000 nadeel

- Omgevingsvergunningen baten: € 142.000 nadeel

Lasten € 87.000 nadeel

- Omgevingsvergunningen lasten: € 87.000 nadeel

Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1c Waarde niet-woningen eigenaren	3.678.500,00	-0,163111	-600.003,81
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	3.167.500,00	-0,131452	-416.374,21
1a Waarde woningen eigenaren	24.851.768,00	-0,083763	-2.081.658,64
Subtotaal			-3.098.036,67

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
1e OZB waarde niet-woningen	367,85	380,05	139.801,39
8a Bijstandsonvangers (vanaf UJR 2016)	286,67	2.173,29	623.009,80
3a Eén-ouder-huishoudens	609	1.040,35	633.573,15
2 Inwoners	24.268,00	162,68	3.947.918,24
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	6.108,00	101,03	617.091,24
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	2.198,00	26,49	58.225,02
7 Lage inkomens	3.009,00	30,96	93.158,64
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.913,00	1.041,54	1.992.466,02
12 Minderheden	900	327,99	295.191,00
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.453,67	87,11	126.628,90
3b Huishoudens	10.673,00	90,82	969.321,86
3c Eenpersoonshuishoudens	3.070,00	92,42	283.729,40
8b Loonkostensubsidie	49	1.972,65	96.659,85
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.405,00	878,77	3.870.981,85
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	396,45	323,53	128.263,47
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	6.695,00	-164,92	-1.104.139,40
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	1.611,06	-645,23	-1.039.504,24
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	53,69	4.760,61	255.618,13
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	243	1.684,75	409.394,25
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	86,33	868,53	74.983,09
8d Bijstandsonvangers eenouderhuishoudens	64,67	2.300,33	148.754,67
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsonvangers	1.167,00	1.360,82	1.588.076,94
11c-2 Wajong (wajongeren)	327	869,52	284.333,04
3i-2 Medicijngebruik met drempel	3.957,88	379,63	1.502.530,19
8e Re-integratie klassiek	0,49	367.155,38	180.273,29
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	18.160,00	4,25	77.180,00
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	3.208,00	0,19	609,52
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	702	0,19	133,38
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	623	16,5	10.279,50
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	661	65,89	43.553,29
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	291	115,38	33.575,58
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	340,36	129,39	44.039,23
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	253,09	517,19	130.894,84
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	77,85	903,82	70.359,25
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	922,94	118,18	109.072,46
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	686,29	472,79	324.468,69
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	211,09	827,35	174.646,80
3j Bedden	26.592,00	0,86	22.869,12
13 Klantenpotentieel lokaal	23.640,00	46,15	1.090.986,00
14 Klantenpotentieel regionaal	17.970,00	40,31	724.370,70
15e Leerlingen VO	1.166,40	370,5	432.151,20
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	29	-2.152,32	-62.417,28
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	22	-3.377,61	-74.307,42
38 Bedrijfsvestigingen	2.775,00	75,76	210.234,00
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0	6.087.306,96	2.057,77
31b ISV (b) herstructurering	0	3.736.019,31	916,22
36 Kernen	6	9.113,30	54.679,80
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	6	14.878,30	89.269,80
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	60.292,49	60.292,49
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.816,00	11,72	21.283,52
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	4.177,32	5,82	24.311,98
2016)	11.420,32	64,88	740.950,36
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	97	1.525,03	147.927,91
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	163	3.089,49	503.586,87
21 Oppervlakte bebouwing	260	588,37	152.976,20
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	97	1.921,87	186.421,39
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	163	2.284,96	372.448,48
19 Oppervlakte binnenwater	74	38,04	2.814,96
16 Oppervlakte land	10.476,00	41,11	430.668,36
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	10.476,00	26,89	281.699,64
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	10.960,00	57,21	627.021,60
bodemfactor woonkernen	10.960,00	50,79	556.658,40
39 Vast bedrag	1	297.627,30	297.627,30
Subtotaal			24.092.651,70

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)		
Uitkeringsfactor		1,823
Subtotaal (B x C (=uf))		43.920.904,05

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	18.548,00	18.548,00
Subtotaal		18.548,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurt sportcoaches (DU)	86.600,00	86.600,00
handhaving (DU)	40.860,00	40.860,00
103 Gezond in de stad (DU)	17.750,00	17.750,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	40.537,00	40.537,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	75.964,00	75.964,00
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	42.660,00	42.660,00
383 Inburgering (IU)	93.966,00	93.966,00
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	4.000,00	4.000,00
406 Handhaving quarantaine (DU)	416	416
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	2.071,00	2.071,00
411 Inkomstenderving gemeenten 2020 (covid-19) (DU)	104.000,00	104.000,00
419 Gemeenteraadsverkiezingen (DU)	51.096,00	51.096,00
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	32.849,00	32.849,00
424 Uitvoeringskosten klimaatakkoord (DU)	200.731,00	200.731,00
427 Invoeringskosten Omgevingswet (DU)	308.288,00	308.288,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	50.562,00	50.562,00
431 Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	25.152,00	25.152,00
438 Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	31.784,00	31.784,00
439 Versterken sociale basis (DU)	19.058,00	19.058,00
Subtotaal		1.228.344,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	2.376.120,00	2.376.120,00
261 Voogdij/18+ (IU)	686.825,00	686.825,00
Subtotaal		3.062.945,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker		
Aanvullingen van de gebruiker	Opgave	Uitkering
Gemeenteposten:		
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2020		-39.514,00
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2021		50.698,00
Afrondingsverschil		-715,21
Subtotaal		0

Totaal uitkering 2022:		45.143.172,79
-------------------------------	--	----------------------

Bijlage 4. Interbestuurlijk toezicht

Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken – ook die in medebewind - goed uit te voeren en financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad is leidend. Het interbestuurlijke toezicht door de provincie is een wettelijke taak als onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur. De provincie beoordeelt hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten worden uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend.

Wij hebben toegezegd de raad in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen op de diverse domeinen. Deze bijlage bij de jaarstukken dient daartoe. Deze afspraak maakt ook provincie breed deel uit van de herziene bestuursovereenkomst.

Algemeen

De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's, waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente. De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

Domein Financiën

De Begroting 2023 is op 9 november 2022 vastgesteld door de raad en tijdig aangeleverd bij de provincie. De begroting is door de provincie getoetst aan de hand van de toezichtcriteria. Op 13 december 2022 heeft de provincie ons geïnformeerd over de toezichtvorm. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd in de informatiebrief van 23 december 2022. De provincie is van oordeel dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hierdoor vallen wij onder het reguliere (repressieve) toezicht. Ook heeft de provincie een eerste indicatie gegeven van de te verwachten IBT kleuring voor het domein financiën in 2023. Deze kleuring is voorlopig oranje omdat wij in de begroting 2023 een tekort hebben gepresenteerd voor de jaarschijf 2026.

Conform onze bestendige gedragslijn is onze begroting gebaseerd op de meicirculaire. De Septembercirculaire 2022 heeft positieve effecten op de Begroting 2023 en de meerjarenraming, waardoor de jaarschijf 2026 sluitend is. Deze effecten zijn verwerkt in de Eindejaarsrapportage 2022, welke de raad op 21 december 2022 heeft vastgesteld.

De Begroting 2023 en het meerjarenperspectief is hierop gewijzigd.

De provincie heeft daarom in haar besluit van 18 april 2023 de IBT kleuring voor het domein financiën in 2023 op **groen** gezet. Daarnaast heeft de provincie een aantal aandachtspunten benoemd waarop de raad in de informatiebrief van 23 december 2022 als volgt geïnformeerd is:

Actualiteit beheerplannen

Uit de Begroting 2023 blijkt dat een deel van de beheerplannen niet actueel is. De provincie vraagt hier terecht aandacht voor. In de actualisatie hebben wij al stappen gezet. Zo hebben wij in 2021 het wegenbeheerplan geactualiseerd. In de Begroting 2023 hebben we expliciet aandacht aan de beheerplannen besteed. Het beleidsplan voor groenbeheer en het rioolplan worden in 2023 geactualiseerd. Hiermee hebben we de beheerplannen met de grootste financiële impact op orde.

Toelichting op de incidentele baten en lasten

De provincie wil graag in de eerstvolgende begroting een toelichting op de incidentele baten en lasten, zodat zij kan vaststellen of de opgenomen posten daadwerkelijk incidenteel zijn. Wij blijven inzetten op het verbeteren van onze begroting en zullen opvolging geven aan deze wens van de provincie in de Begroting 2024.

Domein Wabo

Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de gesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Haaksbergen **oranje**. Wel is in 2022 de stijgende lijn verder ingezet. Er zijn verbeterpunten waar de gemeente het komende jaar aan kan werken.

Verbeterpunten vorig jaar

De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2021 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in verbeteringen, maar nog niet in die mate dat aan alle verbeterpunten is voldaan.

Beleidskader

De gemeente Haaksbergen beschikt over actueel VTH-beleid voor de thuishaken en is daarnaast bezig met de doorontwikkeling van dit VTH-beleid. Deze doorontwikkeling uit zich in het uitvoeringsprogramma. Het VTH-beleid bevat onder andere strategieën, een probleemanalyse en een actuele risicoanalyse. Deze risicoanalyse behoeft een actualisatie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast bevat het VTH-beleid doelstellingen, maar deze doelstellingen moeten nog verder worden uitgewerkt.

In oktober 2022 is het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid met nadere uitwerking vrijgegeven om door de colleges te worden vastgesteld. Gemeente Haaksbergen heeft deze nog niet vastgesteld. De indicatoren uit dit VTH-beleid moeten nog nader worden vormgegeven, hiervoor zijn nog geen streefwaarden. Hiervoor moeten de komende jaren ervaringscijfers worden opgebouwd.

De huidige risicoanalyse voor de taken die zijn belegd bij de Omgevingsdienst Twente is verouderd. Na een Overijssels breed aanbestedingstraject is in 2022 de risicoanalysetool gevuld. In 2023 wordt deze verder uitgewerkt. De gemeente Haaksbergen heeft de risicoanalysetool voor de milieutaken ook aangeschaft voor de thuishaken. In 2022 is een start gemaakt met de invulling van de tool. Eind 2022 is een regionale werkgroep gestart voor afstemming over de tool voor de thuishaken.

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma 2023 is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten in 2023 uitgevoerd gaan worden. Het is niet altijd duidelijk hoe de activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelen, met name voor de doelen die zijn opgesteld per taakveld zoals het taakveld bouwen. In het uitvoeringsprogramma 2023 zijn wel doelen opgenomen die conform de kwaliteitsverordening ingaan op de dienstverlening, uitvoeringskwaliteit en financiën.

In 2022 heeft Haaksbergen de capaciteit verder uitgebreid. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat er bijna voldoende formatie is om het scenario vertrouwen (beschreven in het VTH-beleid) uit te voeren.

In het uitvoeringsprogramma 2023 voor de taken die belegd zijn bij de Omgevingsdienst Twente zijn de nieuwe doelen uit het geactualiseerde beleid opgenomen. De indicatoren en streefwaarden moeten nog worden vormgegeven. Aan de doelen zijn werkzaamheden gekoppeld. De Omgevingsdienst Twente geeft aan in 2022 een nieuwe manier van rapporteren te hebben ontwikkeld. Deze geeft een beter beeld en leent zich beter voor eventuele bijsturing.

Rapportage en evaluatie

Het jaarverslag 2021 is tijdig vastgesteld. Het jaarverslag geeft inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Uit het jaarverslag blijkt onvoldoende of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen. In het jaarverslag geeft Haaksbergen op hoofdlijnen inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals beschreven in de kwaliteitscriteria. Daarbij wordt niet altijd gemotiveerd afgeweken indien de kwaliteitscriteria niet (geheel) konden worden nageleefd.

Verbeterpunten

Voor 2023 heeft de gemeente Haaksbergen de volgende verbeterpunten:

1. Ga in 2023 aan de slag met de doorontwikkeling van de doelstellingen uit het VTH-beleid, maak deze meetbaar en koppel hier streefwaarden aan.
2. Geef in het uitvoeringsprogramma 2024 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen voor de thuishaken.
3. Laat in het jaarverslag 2022 zien of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd.
4. Werk in 2023 verder aan de uitbreiding van de capaciteit en benoem de risico's bij het niet uitvoeren van taken.
5. Geef in 2023 gedetailleerder inzicht in het voldoen aan de kritieke massa van de kwaliteitscriteria en motiveer indien niet geheel wordt nageleefd.
6. Stel het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid, gericht op de OD-taken, vast in 2023.
7. Ontwikkel in 2023 indicatoren en streefwaarden bij de doelen uit het geactualiseerde VTH-beleid en neem deze over in het uitvoeringsprogramma 2024 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente.
8. Stel in 2023 de risicoanalyse voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente vast en betrek deze bij het uitvoeringsprogramma 2024.

Jaarlijks worden in het kader van interbestuurlijk toezicht meerdere ambtelijke en bestuurlijke gesprekken gevoerd en informeert de gemeente de provincie over de voortgang van genoemde taakvelden. Voor het onderdeel Wabo en het onderdeel Toezicht en handhaving RO worden de jaarprogramma's en -verslagen naar de provincie gestuurd. De gesprekken met de provincie als interbestuurlijk toezichthouder staan in het teken van continu verbetering en verhoging van de kwaliteit.

Tabel 1 Lopend Verbeterplan IBT Wabo/RO 2022 e.v.

Omschrijving verbeterpunt	Uitgevoerde actie	Afgerond	Geplande actie	Uitvoeringsmaand
1. Ga aan de slag met het doorontwikkelen van het VTH beleid en werk aan de verbinding tussen het nieuwe VTH beleid, de resultaten uit de jaarverslagen en UP's.	<i>Met de medewerkers OO en VTO sessie georganiseerd om: - beleidsplan bespreken en nader uitwerken; - concrete doelen en indicatoren uitwerken</i>		<i>Verdere uitwerking naar prioritering onderwerp bij capaciteitsplanning</i>	<i>Continu proces</i>
2. Maak de beleidsdoelen voor de thuishaken meetbaar met behulp van indicatoren.			<i>Zie ook punt 1</i>	<i>Continu proces</i>
3. Geef in het UP 2023 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan		<i>December 2022</i>		

het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd.				
4. Laat in het jaarverslag zien of de activiteiten of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd.		Maart 2023	Vóór 1 april vaststelling door college Jaarverslag. Daarna ter info aan de raad en de provincie.	1 ^e kwartaal 2023
5. Stel in 2022 een geactualiseerde risicoanalyse voor de taken die belegd zijn bij de ODT vast.	Meegenomen bij de vaststelling van het UP ODT 2023.	December 2022	.	De implementatie voor de thuishaken wordt naar verwachting in het eerste halfjaar van 2023 afgerond.
6. Draag zorg voor voldoende capaciteit en maak de risico's inzichtelijk bij het niet uitvoeren van taken en doe hiervan mededeling aan de raad.	.		In combinatie met het verbetertraject voor de gehele organisatie.	Continu proces
7. Geef in 2022 inzicht in het voldoende aan de kritieke massa van de kwaliteitsverordening en doe hiervan, conform de verordening, mededeling aan de raad.	De, op basis van de Omgevingswet, te veranderen verordening ligt klaar ter vaststelling zodra de invoerdatum van de Omgevingswet bekend is.		De benodigde gegevens moeten ingevoerd worden. Gebleken is dat het invoeren van de gegevens veel capaciteit vraagt. Binnen de huidige bezetting is hier beperkte ruimte voor.	2022/2023
8. Zorg voor een tijdige implementatie van de Omgevingswet en de Wkb.	Er is een projectgroep Omgevingswet. Deze projectgroep is gekoppeld aan de structuur van ons meerjarig verbeterprogramma. Er wordt gebruik gemaakt van het regionale project 'Werkende Ketens'.	Er is een gefaseerde planning	Aanpassen interne processen aan de regionale blauwdruk van Werkende Ketens. Aanpassen werkprocessen aan invoering Wkb.	Voor 1 januari 2024
9. Geef inzicht in de uitvoering van toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen in het VTH UP 2022.	Naast IBT domein Wabo overleg neemt de beleidsmedewerker Wabo ook deel aan de overleggen met IBT domein RO m.b.t. toezicht en handhaving. Met de Provincie wordt besproken hoe de omgevingswet straks integraal in het toezichtkader IBT wordt opgepakt.		Medewerkers OO worden nadrukkelijker betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. In het kader van de Omgevingswet wordt een meer integrale aanpak ingevoerd.	2022 en verder
10. zelfanalyse BIG 8.	Dit actiepunt is door Haaksbergen zelf toegevoegd. De bedoeling is om de uitvoeringsprogramma's beter te monitoren, met als onderdeel een zelfanalyse rondom de BIG-8.	Start gemaakt nieuwe applicatie.	Beleggen taak bij seniormedewerker. I.c.m. teammanagers OO en VTO	Continu proces

Domein Wro

De gemeente Haaksbergen wordt in het provinciale toezicht positief beoordeeld op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar **groen**

is. Toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Haaksbergen voldoende aandacht in het VTH-programma 2023.

Het VTH-programma 2023 vermeldt, evenals in het VTH-programma 2022, dat Haaksbergen geen gebiedstoezicht heeft. Wij onderzoeken of invoering daarvan mogelijk is binnen de nieuwe organisatiestructuur en de beschikbare middelen. Het programma geeft inzicht in de capaciteit die ingezet wordt op nalevingstoezicht voor ruimtelijke ordening (zie ook punt 9 verbeterplan onder domein Wabo). Het wel of niet invoeren van de Omgevingswet en de daarmee samenhangende Wet Kwaliteitsborging bouwen heeft invloed op de beschikbare en in te zetten capaciteit voor gebiedstoezicht. Naar verwachting kan na de invoering van de WKB een verschuiving plaatsvinden van toezicht bouwen naar toezicht ruimtelijke plannen.

Domein Informatie- en archiefbeheer

Het kleurbeeld op het domein archief is **oranje**. Uit het IBT totaalbeeld blijkt dat er meerdere aandachtspunten zijn in dit domein, die een gestructureerde aanpak vragen. Het gaat om digitale archivering, klimaatbeheer in de archiefbewaarplaats en de vervolmaking van het kwaliteitssysteem.

Hoewel de archiefbewaarplaats er goed verzorgd uitziet, voldoet deze niet geheel aan de eisen van de Archiefregeling. Verder is het Strategisch Informatie Overleg (SIO) nog niet ingericht. Voor dit domein was de inzet gericht op de samenwerking met Hengelo. Het besluit over de samenwerking heeft niet geleid tot samenwerking op het domein archief. Daarom laat Haaksbergen nader onderzoek verrichten naar het versterken van informatiemanagement waar het domein archief onderdeel van is.

In 2022 is door een onafhankelijk extern bureau onderzoek verricht naar het versterken van het informatiemanagement. Dit onderzoek bevat tevens een actieplan voor de uitvoering van maatregelen, die in het kader van het IBT domein archief nodig zijn om de 'basis op orde' te krijgen. Naar aanleiding van het onderzoek wordt een keuze gemaakt van een scenario om het informatiemanagement te versterken. In de uitvoering is er aandacht voor het versterken van het domein archief in het kader van het IBT. Separaat aan de uitvoering van de versterking worden urgente maatregelen en no-regret maatregelen opgepakt (zoals onder andere de benodigde KPI-rapportage). In 2023 zal een informatiemanager worden geworven om de eerste stappen in het versterken van het informatiemanagement te leiden. Deze functionaris krijgt in eerste instantie verbeteringen aan te brengen in het domein IBT archief.

Domein Statushouders

Op 1 januari 2022 zijn we begonnen met een achterstand van 3 statushouders op de taakstelling huisvesting. De taakstelling voor de eerste helft van 2022 bedroeg 14 te huisvesten statushouders. In de eerste helft van 2022 hebben we 20 statushouders gehuisvest. Dat is een realisatie van 3 meer. De tweede helft van 2022 was de taakstelling 19, maar doordat we in de eerste helft een extra realisatie van 3 statushouders hebben bewerkstelligd, was de feitelijke huisvesting nog 16. Op dit moment hebben we 12 statushouders gehuisvest en daarmee is de taakstelling formeel nog 4 waarvan 3 statushouders nareizigers zijn. Het Rijk heeft een beroep op ons gedaan om een deel van de taakstelling 2023 naar voren te halen. Het gaat om een extra inspanningsverplichting van 9 in 2022. Dat komt in totaal uit op 13 nog te huisvesten statushouders in 2022. Inmiddels zijn er weer 12 statushouders gehuisvest. Met het oog op de drie nareizigers, hebben we de taakstelling in 2022 behaald en hebben we een deel van 2023 ingevuld.

De grote opdracht van het huisvesten van statushouders is een nationaal probleem. Daarom heeft het Rijk erop aangedrongen bij de provincie dat er een intensivering van het beoordelingskader IBT moet plaatsvinden. De provincie heeft dit opgepakt en er heeft

een aantal aanpassingen plaatsgevonden. In het aangescherpte toezichtkader wordt meegewogen of eventuele achterstanden in huisvesting uit vorige perioden zijn weggewerkt. Indien het er naar uitziet dat een gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland. Daarbij wordt informatie opgevraagd en geëvalueerd welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen. In een dergelijk geval wordt de frequentie van monitoring geïntensiveerd van maandelijks naar tweewekelijks. Wij voldoen op dit moment aan de taakstelling.

Domein Erfgoed

Het kleurbeeld op dit domein is **groen**. Haaksbergen heeft een actuele erfgoedverordening uit 2018. Bij het aanstellen van een nieuwe adviescommissie ruimtelijke kwaliteit in het kader van de nieuwe Omgevingswet, zal deze verordening geactualiseerd worden. Er is recent een nieuwe Erfgoedraad benoemd. Het VTH proces met betrekking tot monumenten is zorgvuldig vormgegeven, wel is er weinig capaciteit voor handhaving en heeft het thema monumenten daarin geen prioriteit. Dit wordt gedaan op basis van het zogenaamde piep-systeem.

Archeologische verwachtingswaarden zijn geborgd in de bestemmingsplannen, daarnaast wordt er gebruikt gemaakt van de Cultuurhistorische Atlas van de provincie.

Bijlage 5. SiSa 2022

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 9-3-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) Aard controle R Indicator: A7/01 € 6.150	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) Aard controle R Indicator: A7/02 € 0	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03 Ja	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen?) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04 Ja	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05 Ja	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01 € 12.000	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02 Ja	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04 € 12.000	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05 Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 Aard controle R Indicator: A16/01 € 1.240.500	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/02 € 945.868	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/03 € 0	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04 € 480.438	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05 € 0	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06 € 32.400
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08 € 25.830	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 2.725.036	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 2.725.036	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11 Nee	

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			0	34	0	0	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)		Reeks 1	Reeks 1			
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)			
				Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/07	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08			
			Nee					
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	
		Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	
		€ 0	€ 12.920	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	Totaal	
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06</i>
			1 SUVIS21-01731698	€ 0	€ 0		Het Assink Lyceum heeft nog geen aanvang gemaakt met de werkzaamheden, omdat gesprekken gaande zijn tussen het schoolbestuur en de gemeente over de (versnelling) van een nieuwbouwklokatie. Dit was ten tijde van de aanvraag nog niet bekend. Om deze reden zijn de bouwactiviteiten vooralsnog opgeschort totdat er meer duidelijkheid is.	Nee
			2			Nee		Nee
			50					
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C32/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09</i>			
			1 SUVIS21-01731698	Nee	Zie toelichting bij indicator C32/05			
			2					
			50					
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C41B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C41B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06</i>
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 27.023	€ 27.023	€ 0	1	1
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	97	Nee			
			2					
			3					
			4					
			5					

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			37	€ 74.000	€ 74.000	3	€ 6.000	€ 6.000
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>						
0	€ 0	€ 0						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>			
574	574	0	0	0	0			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>				
			€ 300	Nee				

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
				€ 248.313	€ 0	€ 13.473	€ 0	€ 183.496	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag	
	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10				
	1								
	2								
	100								
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
				€ 192.115	€ 14.980	€ 0	€ 0	€ 80.671	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09					
	1								
	2								
	10								

lenW	E49B	Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E49B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/03</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/05</i>	
			030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
		1						
		2						
		50						

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 3.488.190	€ -9.848	€ 132.410	€ 1.038	€ 43.873	€ -
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 79.207	€ 22.270	€ -	€ 579.834	€ 1.861	€ 235
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijs te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
		€ -	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ -	€ 167.935	€ 83.002	€ -	€ -	€ -
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
€ -	€ -	€ -	€ -	ja				

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€	-	€	-	€ 2.068,00	€	41.924,00	€	2.120,00
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€	-	€	-	€ 1.141,00	€	6.789,00	€	568,00
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€	-	€	-	€ 4.034,00	€	21.509,00	€	935,00
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€	-	€	-	€ 0,00	€	-	€	-
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€	-	€	-	€ 0,00	€	-	€	-
6	Totaal	€ 0		€ 0		€ 7.243		€ 70.222		€ 3.623
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
		Gemeente	Gemeente	Gemeente						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>					
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee						
6	Totaal	0	0	Nee						
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)					
		Gemeente	Gemeente	Gemeente						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)									
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)									
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)									
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)									
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)									
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	Nee	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	Nee	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	Nee	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	Nee	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	Nee	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 19.416	€ -	ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04</i>		
			€ 0	€ 0	Nee		

SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G 13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G 13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G 13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G 13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G 13/05</i>	
			€ -	€ -	€ -	€ -	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 66.254	€ 72.167				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 Onderhoud	€ 55.244	€ 55.244			
2 Aankoop	€ 2.701		€ 2.701					
3 Diensten	€ 696		€ 696					
4 Beheer en exploitatie	€ 10.460		€ 10.460					
5 Effect btw-mengpercentage	€ 3.066			€ 3.066				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
			<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>		
			1 1033907	€ 85.142	€ 0	€ 58.337	€ 0	€ 85.142
			2 1042524	€ 37.717	€ 0	€ 4.724	€ 0	€ 4.724
			3					
			4					
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 1033907	Ja				
2 1042524	Nee							
3								
4								

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)						
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03						
			€ 6.209	Ja	Nee						
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05				
			1	SPUKIJZ21-22177	-€ 276.306	€ 276.306	€ 276.306	Ja			
				Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11		
			1	Zwembad de Wilder	Nov + dec 2021	€ 155.376	€ 155.376	€ 155.376			
2	Zwembad de Wilder	jan-22	€ 120.930	€ 120.930	€ 120.930	€ 276.306					

Bijlage 6. Portefeuilleverdeling

	Omschrijving Taakveld	Portefeuillehouder
0	Programma bestuur en ondersteuning	
0.1	Bestuur	mr. drs. R.G. Welten
0.2	Burgerzaken	mr. drs. R.G. Welten
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	drs. J.H. Scholten
0.4	Overhead	mr. J.H. Niemans / mr. drs. R.G. Welten
0.5	Treasury	mr. J.H. Niemans
0.61	OZB woningen	mr. J.H. Niemans
0.62	OZB niet woningen	mr. J.H. Niemans
0.63	Parkeerbelasting	mr. J.H. Niemans
0.64	Belastingen overig	mr. J.H. Niemans
0.7	Algemene uitkering en gemeentefonds	mr. J.H. Niemans
0.8	Overige baten en lasten	mr. J.H. Niemans
0.9	Vennootschapsbelasting	mr. J.H. Niemans
0.10	Mutaties reserves	mr. J.H. Niemans
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	mr. J.H. Niemans
1	Programma veiligheid	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	mr. drs. R.G. Welten
1.2	Openbare orde en veiligheid	mr. drs. R.G. Welten
2	Programma verkeer en vervoer	
2.1	Verkeer en vervoer	drs. J.H. Scholten
2.2	Parkeren	drs. J.H. Scholten
2.5	Openbaar vervoer	drs. J.H. Scholten
3	Programma economie	
3.1	Economische ontwikkeling	mr. J.H. Niemans
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	drs. J.H. Scholten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	mr. J.H. Niemans
3.4	Economische promotie	mr. J.H. Niemans
4	Programma onderwijs	
4.1	Openbaar basisonderwijs	P. van Zwanenburg
4.2	Onderwijshuisvesting	drs. J.H. Scholten
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	P. van Zwanenburg
5	Programma sport, cultuur en recreatie	
5.1	Sportbeleid en activering	P. van Zwanenburg
5.2	Sportaccommodaties	drs. J.H. Scholten
5.3	Cultuur	P. van Zwanenburg
5.4	Musea	P. van Zwanenburg
5.5	Cultureel erfgoed	P. van Zwanenburg
5.6	Media	P. van Zwanenburg
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	drs. J.H. Scholten / mr. J.H. Niemans
6	Programma sociaal domein	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	P. van Zwanenburg
6.2	Wijkteams	P. van Zwanenburg
6.3	Inkomensregelingen	P. van Zwanenburg
6.4	Begeleide participatie	P. van Zwanenburg
6.5	Arbeidsparticipatie	P. van Zwanenburg
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	P. van Zwanenburg
6.7	Maatwerkdienstverlening 18+	P. van Zwanenburg
6.8	Maatwerkdienstverlening 18-	P. van Zwanenburg
6.9	Geëscaleerde zorg 18+	P. van Zwanenburg
6.10	Geëscaleerde zorg 18-	P. van Zwanenburg
7	Programma volksgezondheid en milieu	
7.1	Volksgezondheid	P. van Zwanenburg
7.2	Riolering	drs. J.H. Scholten
7.3	Afval	mr. J.H. Niemans
7.4	Milieubeheer	Mr. J.H. Niemans
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	mr. drs. R.G. Welten
8	Programma volkshuisvesting en RO	
8.1	Ruimtelijke ordening	drs. J.H. Scholten
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	drs. J.H. Scholten
8.3	Wonen en bouwen	drs. J.H. Scholten

Bijlage 7. Afschrijvingstermijnen

Het afschrijvingsbeleid staat beschreven in de Financiële verordening Haaksbergen (9.1c). De immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven zoals hieronder weergegeven.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden
- b. 5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling
- c. 5 jaar: computerapplicaties

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen met een meerjarig economisch nut of met een meerjarig maatschappelijk nut.

Economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden namelijk altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 60 jaar: rioleringen
- b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken
- c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- d. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen
- g. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- h. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen
- i. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
- j. 10 jaar: telefooninstallaties
- k. 5 jaar: automatiseringsapparatuur
- l. 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair
- m. 8 jaar: motorvoertuigen
- n. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten
- o. 8 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
- p. 10 jaar: aanleg kunstgrasvelden

Maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

- a. 10 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen
- b. 25 jaar: wegen, straten, pleinen en rotondes
- c. 25 jaar: tunnels, viaducten en bruggen
- d. 25 jaar: geluidswallen
- e. 15 jaar: openbare verlichting
- f. 10 jaar: belijningen en beboddingen, straatmeubilair en rijwielstallingen
- g. 25 jaar: waterwegen, waterbergingen, kades, sluizen, waterkeringen en walbeschoeiing
- h. 15 jaar: pompen en gemalen
- i. 25 jaar: fiets- en wandel/voetpaden
- j. 25 jaar: parkeerplaatsen en verkeersremmende voorzieningen
- k. 15 jaar: verkeersregelininstallaties
- l. 10 jaar: speeltoestellen

Bijlage 8. Afkortingenlijst

A

AB	-	Algemeen Bestuur
APPA	-	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	-	Algemene Reserve
AVG	-	Algemene Verordening Gegevensbescherming

B

BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BBV gemeenten	-	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	-	Btw-compensatiefonds
BUIG	-	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BOR	-	Beheer Openbare Ruimte
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
Btw	-	Belasting toegevoegde waarde

C

COELO	-	Centrum Onderzoek Economie Lagere Overheden
Covid-19	-	Coronavirus

D

E

E-HRM	-	Electronic Human-Resource-Management
-------	---	--------------------------------------

F

Fido	-	Wet financiering decentrale overheden
Fte	-	Fulltime equivalent

G

GBTwente	-	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GGD	-	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GOAB	-	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GRP	-	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	-	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan

H

HOV	-	Haaksbergse Ondernemers Vereniging
-----	---	------------------------------------

I

IKC	-	Integraal Kindcentrum
IVP	-	Integraal Veiligheidsplan

J

K

KGO - Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

L

LEADER - Europees subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling

LED - Light Emitting Diode

LSA - Lokale Samenwerkingsagenda

LETS - Lokaal Economisch Transactie Systeem

M**N**

NMO - Natuur en Milieu Overijssel

O

ODT - Omgevingsdienst Twente

OLCT - Openbaar Lichaam Crematoria Twente

OZB - Onroerende zaakbelastingen

OZJT - Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente

P

POC - Percentage of completion

Q**R**

RIEC - Regionaal Informatie en Expertisecentrum

S

SON - Stadsbank Oost-Nederland

SPUK - Regeling specifieke uitkering stimulering sport

SWB - Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf

T

TOZO - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

U**V**

VAB - Vrijkomende Agrarische Bebouwing

VNG - Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VRT - Veiligheidsregio Twente

VTT - Veilig Thuis Twente

VVE - Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie

W

WAK - Week van de Amateurkunst

WAZO - Wet arbeid en zorg

Wlz - Wet langdurige zorg

Wmo - Wet maatschappelijke ondersteuning

- Wnra - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
- WOZ - Waardering onroerende zaken
- Wsnp - Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
- Wsw - Wet sociale werkvoorziening

X

Y

Z

- ZIN - Zorg in Natura

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van de gemeente Haaksbergen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Haaksbergen te Haaksbergen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Haaksbergen op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 17 januari 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2022.
2. De balans per 31 december 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
5. Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de raad op 17 januari 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Haaksbergen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 704.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 35.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het management de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen.
- Ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels.
- De betaalorganisatie.

Controle werkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan ongebruikelijke transacties. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder de waardering van de grondexploitaties.

Wij hebben de toelichting in de paragraaf frauderisico's in de paragraaf Bedrijfsvoering geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van de gemeente en de activiteiten die zij uitvoert. Het college evalueert of de financiële positie toereikend is om de reguliere activiteiten voort te zetten en de daaruit voortvloeiende risico's op te vangen zonder een beroep te doen op een 'vangnet'. Onze werkzaamheden met betrekking tot de evaluatie van het college omvatten onder meer:

- Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het mogelijk identificeren van een risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen.
- Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hierbij hebben wij ook overwogen of deze paragrafen alle relevante informatie bevatten, gegeven de kennis die wij hebben vergaard in het kader van de controle van de jaarrekening. Ten slotte hebben wij het college bevestigd over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het bevragen van het college over de aanwezige kennis over financiële risico's en de mogelijkheden om deze op te vangen in het kader van de reguliere exploitatie. En ook het verkrijgen van inzicht in de gebeurtenissen of omstandigheden, na de periode waarvoor het college de bovenstaande beoordeling heeft gemaakt.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 17 januari 2023.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de raad op 17 januari 2023, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 14 juni 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA